

*Academia de Științe
a Moldovei*

INCE

*Institutul Național de
Cercetări Economice*

*Ministerul Economiei
al Republicii Moldova*

TENDINȚE în ECONOMIA MOLDOVEI

Nr. 17 (trim. I) 2015

ISSN 1857-3126

Chișinău

Această inițiativă este susținută de către proiectul „Sprijin pentru Republica Moldova în procesul de implementare ZLSAC”, finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de către consorțiul condus de „European Profiles” S.A.

 europeanprofiles^{SA}

ISSN 1857-3126

ECHIPA TEM:

Alexandru Stratan, Eugenia Lucașenco, Oleg Cara, Olga Timofei, Veronica Vragaleva, Viorica Popa, Victoria Clipa, Alexandra Novac, Tatiana Colesnicova, Alina Ceban

Această ediție a fost pregătită cu suportul acordat de proiectul „Sprijin pentru Republica Moldova în procesul de implementare ZLSAC”, finanțat de către Uniunea Europeană.

Echipa **TEM** este recunoscătoare pentru cooperare instituțiilor publice din Republica Moldova: Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Biroul Național de Statistică.

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o informație din această publicație nu poate fi retipărită sau reprodusă sub nici o formă fără permisiunea scrisă a INCE.

Publicația „Tendințe în Economia Moldovei” este o ediție trimestrială produsă cu asistența Delegației Comisiei Europene în Republica Moldova. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă punctul de vedere al Uniunii Europene.

© Institutul Național de Cercetări Economice al AȘM

Pentru informații adiționale Vă rugăm să ne contactați:

Institutul Național de Cercetări Economice

2064, RM, Chișinău, Str. Ion Creangă, 45

Tel: (+ 373 22) 50-11-00, Fax: (+ 373 22) 74-37-94

e-mail: info@ince.md, web site: www.ince.md

CUPRINS

Principalele evenimente politice, economice și sociale din Republica Moldova	10
Rezumatul ediției	13
Capitolul I. PRODUCȚIA	19
Capitolul II. PREȚURI, RATE DE SCHIMB ȘI POLITICA MONETARĂ	29
Capitolul III. FINANȚE	41
Capitolul IV. SECTORUL EXTERN	53
Capitolul V. MEDIUL DE AFACERI	71
Capitolul VI. SECTORUL SOCIAL	74
ANEXE STATISTICE	85

DATE GENERALE

Denumirea oficială	REPUBLICA MOLDOVA
Capitala	Chișinău
Președinte	Nicolae Timofti
Președintele Parlamentului	Andrian Candu
Prim-ministru	Chiril Gaburici (până în iunie 2015)
Parlamentul Republicii Moldova	101 deputați (Partidul Socialiștilor din Republica Moldova - 25, Partidul Liberal Democrat din Moldova - 21, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova - 20, Partidul Democrat din Moldova - 19, Partidul Liberal - 13, Deputați neafiliați - 3)
Obținerea independenței	27 august 1991
Suprafața	33,8 mii km ²
Unități administrative	32 raioane, 5 municipii (Chișinău, Bălți, Bender, Comrat, Tiraspol), UTA Găgăuzia, Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului
Populația stabilită	3555,2 mii locuitori (la începutul anului 2015)
Principalele religii	ortodoxă (93,34%), protestantă (1,98%), creștină de rit vechi (0,15%), catolică (0,14%), etc.
Moneda națională	Leu moldovenesc (cursul mediu de schimb, trimestrul I, 2015 - 1 USD = 17,9989 MDL, 1 EUR = 20,3323 MDL)

ABREVIERI

ACECL	- Acordul Central European al Comerțului Liber
ACR	- Avantajul Comparativ Relevat
AGCS	- Acordul General asupra Comerțului cu Servicii
AHPCC	- Analiza hazardului și punctul critic de control
AID	- Asociația Internațională pentru Dezvoltare
ALSAC	- Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ATP	- Preferințe Comerciale Autonome
APC	- Acordul de Parteneriat și Cooperare
BERD	- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIM	- Biroul Internațional al Muncii
BMA	- Biroul Migrație și Azil
BNM	- Banca Națională a Moldovei
BNP	- Bugetul Național Public
BNS	- Biroul Național de Statistică
BPA	- Bune practici agricole
BTC	- Bariere Tehnice în Comerț
CBN	- Certificatele Băncii Naționale
CE	- Comisia Europeană
CFA	- Consumul final al autorităților publice
CFP	- Consumul final al populației
CNPF	- Comisia Națională a Pieței Financiare
CNT	- Capital Normativ Total
CPE	- Coeficientul protecției efective
CSCI	- Clasificatorul Standard de Comerț Internațional
CSI	- Comunitatea Statelor Independente
CT	- Contingent Tarifar
DPI	- Drepturile Proprietății Intelectuale
DST	- Drepturi Speciale de Tragere
EAD	- Echivalent ad-valorem
FMI	- Fondul Monetar Internațional
INCE	- Institutul Național de Cercetări Economice
IHH	- Indicele Herfindahl-Hirschman
IMM	- Întreprinderi Mici și Mijlocii

IPC	- Indicele Prețurilor de Consum
IPP	- Indicele Prețului de Producție
IPPI	- Indicele Prețurilor Producției Industriale
ISD	- Investiții Străine Directe
IVF	- Indicele Volumului Fizic
IVU	- Indicele Valorii Unitare
MAIA	- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MAIB	- Moldova Agroindbank
MDL	- Leu Moldovenesc
MF	- Ministerul Finanțelor
MSF	- Măsuri sanitare și fitosanitare
NCMF	- Națiunea cea mai Favorizată
NEER	- Rata Nominală Efectivă de Schimb
NPC	- Coeficientul Protecției Nominale
ODIMM	- Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
OIM	- Organizația Internațională a Migrației
OMC	- Organizația Mondială a Comerțului
OMS	- Organizație de Microfinanțare
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
PIB	- Produsul Intern Brut
RC	- Rata de concentrare
REER	- Rata Reală Efectivă de Schimb
SGP	- Sistemul Generalizat de Preferințe
TEM	- Tendințe în Economia Moldovei
TN	- Transnistria
TVA	- Taxa pe Valoare Adăugată
UE	- Uniunea Europeană
USD	- Dolar SUA
UTA	- Unitate teritorial-administrativă
VAB	- Valoare adăugată brută
VMS	- Valorile mobiliare de stat

TABELE

Tabelul 1.1. Evoluția producției industriale pe principalele genuri de activitate în ianuarie-martie 2015 (%)	21
Tabelul 1.2. Activitatea de transportare a mărfurilor, pe moduri de transport în ianuarie-martie 2015	25
Tabelul 2.2.1. Activitatea BNM pe piața valutară interbancară în perioada ianuarie 2014–aprilie 2015.....	37
Tabelul 3.1.1. Structura datoriei de stat pe valute, % din total datorie de stat.....	43
Tabelul 4.1. Balanța de plăți (prezentare sintetică)	54
Tabelul 4.2. Evoluția influxului de remiteri în anii 2014-2015	55
Tabelul 4.3. Structura și evoluția exporturilor pe grupe de produse în Trimestrul I, 2014-2015	61
Tabelul 4.4. Principalele destinații ale exporturilor moldovenești	63
Tabelul 4.5. Structura și evoluția importurilor pe grupe de produse în Trimestrul I, 2014-2015	65
Tabelul 4.6. Importul și exportul regiunii din partea stângă a râului Nistru	66
Tabelul 4.7. Tendințe de dezvoltare a principalilor parteneri economici ai Republicii Moldova (% , f.p.s.a.p.)	68
Tabelul 5.1. Evoluția indicatorilor „Doing business” pentru Republica Moldova	72
Tabelul 5.2. Date privind profitul (pierderea) netă a organizațiilor din partea stângă a Nistrului pe genuri de activitate, în a.2014	73
Tabelul 6.1. Evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2015, mii pers.	74
Tabelul 6.2. Câștigul salarial mediu nominal brut în ianuarie-martie 2015 pe activități economice, MDL.....	78
Tabelul 6.3. Evoluția unor surse de formare a veniturilor disponibile ale populației în T. I 2011-2015.....	80
Tabelul 6.4. Minimul de existență ale Regiunii din partea stângă a Nistrului în ianuarie-martie 2015	84

FIGURI

Figura 1.1. Evoluția PIB în ianuarie-martie 2008-2015 (%).....	19
Figura 1.2. Contribuția componentelor pe categorii de utilizări la formarea și creșterea PIB în ianuarie-martie 2015 față de perioada respectivă a a. 2014 (%).....	20
Figura 1.3. Indicii producției industriale în ianuarie-martie 2008-2015 (%).....	21
Figura 1.4. Evoluția volumului producției agricole în ianuarie-martie 2008-2015 (%) ..	22
Figura 1.5. Evoluția volumului investițiilor în active materiale pe termen lung în ianuarie-martie 2008-2015 (%).....	23
Figura 1.6. Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe forme de proprietate în ianuarie-martie 2014 și 2015 (%).....	24
Figura 1.7. Numărul turiștilor cazați în structurile de cazare turistică colective în ianuarie-martie 2008-2015 (mii persoane).....	26
Figura 1.8. Indicii producției industriale în ianuarie-martie 2010-2015 (%).....	27
Figura 1.9. Evoluția volumului investițiilor în mijloace fixe în ianuarie-martie 2010-2015 (%).....	27
Figura 2.1.1. Ritmul anual de creștere al IPC și a componentelor sale, %	29
Figura 2.1.2. Ritmul anual de creștere al IPC și inflației de bază, %	30
Figura 2.1.3. Ritmul anual de creștere al prețurilor producției industriale și al componentelor sale, %.....	31
Figura 2.1.4. Evoluția prețurilor în construcții, % (f.p.s.a.p.).....	32
Figura 2.1.5. Evoluția prețurilor produselor agricole, % (f.p.s.a.p.)	32
Figura 2.1.6. Evoluția prețurilor la combustibil, % (f.p.s.a.p.).....	32
Figura 2.1.7. Evoluția cursului nominal de schimb mediu lunar al MDL comparativ cu USD și EURO.....	33
Figura 2.1.8. Ritmul anual de creștere a IPC și a componentelor sale în regiunea din partea stângă a râului Nistru, %.....	34
Figura 2.1.9. Evoluția cursului nominal de schimb mediu lunar al PRB comparativ cu USD și EURO	34
Figura 2.2.1. Evoluția ratelor de dobândă la instrumentele de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei, în perioada 2012-2015.....	35
Figura 2.2.2. Instrumentele politicii monetare, mil. MDL	36
Figura 2.2.3. Evoluția volumului rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenesti și în valute străine la BNM	37
Figura 2.2.4. Evoluția agregatelor monetare și a bazei monetare, mil. MDL	38
Figura 2.2.5. Structura masei monetare M3.....	39
Figura 2.2.6. Evoluția agregatelor monetare în regiunea din stânga Nistrului, mil. ruble	40
Figura 3.1.1. Structura veniturilor Bugetului public național în trimestrul I 2015	41
Figura 3.1.2. Structura veniturilor fiscale în trimestrul I 2015 comparativ cu trimestrul I 2014, mil. MDL.....	42
Figura 3.1.3. Volumul cheltuielilor realizate din BPN în trimestrul I 2015 comparativ cu trimestrul I 2014, mil. MDL.....	42
Figura 3.1.4. Structura datoriei de stat externe la 31 martie și 31 decembrie 2014 și 31 martie 2015, mil. MDL.....	44

Figura 3.1.5. Structura datoriei de stat interne la 31 martie și 31 decembrie 2014 și 31 martie 2015, mil. MDL.....	44
Figura 3.1.6. Structura veniturilor transnistrene în trimestrul I 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, mil. MDL	45
Figura 3.2.1. Ponderea creditelor neperformante pe sector bancar la data de 31.12.2014 și 31.03.2015, %.....	46
Figura 3.2.2. Volumul creditelor noi acordate în MDL și valută străină, mil. MDL.....	47
Figura 3.2.3. Ritmul anual de creștere a creditelor în valută străină și în monedă națională, %.....	47
Figura 3.2.4. Ritmul anual de creștere a activelor și a CNT, %.....	48
Figura 3.2.5. Media suficienței capitalului ponderat la risc pe sector bancar, %.....	49
Figura 3.2.6. Indicatori de lichiditate ai sectorului bancar, %.....	49
Figura 3.2.7. Evoluția stocului depozitelor bancar, MDL.....	50
Figura 3.2.8. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii ale dobânzii la depozite și la credite în MDL, %.....	50
Figura 3.2.9. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii ale dobânzii la depozite și la credite în valută străină, %	
Figura 3.2.10. Ritmul anual de creștere a activelor, depozitelor și creditelor bancare în regiunea Transnistreană, %	52
Figura 4.1. Activele oficiale de rezervă (stocul), mil. USD.....	55
Figura 4.2. Transferuri nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice efectuate prin băncile din Republica Moldova.....	56
Figura 4.3. Influxul net de ISD în economia Republicii Moldova în anii 2011-2014	57
Figura 4.4. Dinamica trimestrială a exporturilor și importurilor, %, f.p.s.a.p.	57
Figura 4.5. Dinamica lunară a exporturilor și importurilor de bunuri pe grupe de țări, % f.p.s.a.p.	58
Figura 4.6. Contribuția principalelor destinații la export la modificarea exporturilor totale de bunuri, %.....	60
Figura 4.7. Repartizarea exporturilor totale de bunuri pe grupe de produse și țări,%	62
Figura 4.8. Dinamica importurilor conform principalelor surse geografice.....	64
Figura 4.9. Repartizarea importurilor totale de bunuri pe grupe de produse și țări, %..	64
Figura 4.10. Dinamica lunară a importului și exportului regiunii din partea stângă a râului Nistru, % (f.p.s.a.p.).....	66
Figura 4.11. Rata anuală de creștere a prețurilor la produsele agro-alimentare, % (f.p.s.a.p.)	68
Figura 6.1. Mișcarea naturală a populației, T. I 2011-2015, persoane	74
Figura 6.2. Distribuția cetățenilor străini după scopul sosirii în RM în ianuarie-martie 2015, %	75
Figura 6.3. Evoluțiile ratelor de activitate și a șomajului populației de 15 ani și peste, în T. I 2011-2015	77
Figura 6.4. Evoluțiile indicilor câștigului salarial nominal și real lunar, ianuarie-martie 2012-2015	78
Figura 6.5. Veniturile disponibile nominale medii lunare pe o persoană, pe trimestre, 2013-2015	80
Figura 6.6. Cheltuielile de consum, valoarea nominală și ritmuri de creștere, pe trimestre, 2013-2015	81
Figura 6.7. Structura infracțiunilor în ianuarie-martie 2015, %.....	82

PRINCIPALELE EVENIMENTE POLITICE, ECONOMICE ȘI SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Începutul anului 2015 a fost marcat de mai multe evenimente importante de ordin politic, economic și social.

23 ianuarie

Dl Andrian Candu a fost ales în funcția de președinte al Parlamentului. Pentru candidatura Dlui au votat 59 de deputați din cadrul fracțiunilor PLDM, PD și PCRM.

29 ianuarie 2015

Consiliul de Administrație a Băncii Naționale a decis majorarea ratei de bază a politicii monetare cu 2 puncte procentuale de la 6,5 la sută până la 8,5 la sută anual.

12 februarie

Uniunea Europeană va acorda Republicii Moldova un grant în valoare de 2,2 mil. EUR. Banii sunt oferiți în cadrul programului SuDEP și urmează a fi utilizați în scopul dezvoltării sectorului energetic în cinci orașe din Republica Moldova: Cantemir, Ungheni, Orhei, Ocnița și Soroca. Unul din proiecte prevede modernizarea sistemului de termoficare a orașului Orhei, un alt proiect prevede reabilitarea unei grădinițe din Ungheni, iar alte proiecte vizează modernizarea iluminatului stradal în orașele Cantemir, Ocnița și Soroca.

17 februarie

Consiliul de Administrație a Băncii Naționale a decis majorarea ratei de bază a politicii monetare de la 8,5 la sută până la 13,5 la sută.

18 februarie

Parlamentul Republicii Moldova a votat noul Guvern, condus de Dl Chiril Gaburici. Din cadrul executivului mai fac parte: Mircea Buga – Ministru al Sănătății, Natalia Gherman – Ministru al Afacerilor Externe, Maia Sandu – Ministru al Educației, Sergiu Palihovici – Ministrul Mediului, Anatol Arapu – Ministru al Finanțelor, Vladimir Grosu – Ministru al Justiției, Ion Sula – Ministru al Agriculturii, Oleg Balan – Ministru de Interne, Stephane Christophe Bride – Ministru al Economiei, Ruxanda Glavan – Ministru al Muncii și Protecției Sociale, Vasile Bâtcă – Ministru al Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Pavel Filip – Ministru al Tehnologiei Informațiilor, Vasile Botnari – Ministru al Transporturilor, Monica Babuc – Ministru al Culturii, Serghei Afanase – Ministru al Tineretului și Sportului.

20 februarie

Managerul pe țară al Băncii Mondiale, Dl Alex Kremer, a reiterat sprijinul oferit de Banca Mondială pentru Republica Moldova în cadrul unei întâlniri cu Dl Chiril Gaburici, Prim-ministrul Republicii Moldova. Banca Mondială și-a arătat disponibilitatea de a oferi recomandări pe termen mediu și lung în scopul asigurării dezvoltării durabile a Republicii Moldova. Premierul a exprimat interesul pentru continuarea cooperării cu Banca Mondială, inclusiv prin instrumentul de suport bugetar al politicilor pentru dezvoltare.

24 februarie

Președintele României, Dl Klaus Iohannis a efectuat o vizită în Republica Moldova unde a avut o întrevedere cu Președintele Republicii Moldova, Dl Nicolae Timofti. Printre subiectele abordate s-au enumerat relațiile bilaterale dintre cele două țări, integrarea europeană a Republicii Moldova, precum și situația regională.

25-28 februarie

Dl Octavian Calmâc, Viceministrul economiei a efectuat o vizită la Bruxelles în contextul exercitării de către Republica Moldova a mandatului de președinție al Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA). În cadrul evenimentului a avut loc semnarea Protocolului adițional la Acordul CEFTA dintre Republica Moldova și Republica Macedonia, prin care au fost anulate cotele la exportul de vin.

26 februarie

Ca rezultat al unor negocieri între autoritățile publice ale Republicii Moldova și cele din Federația Rusă, a fost aprobată reluarea exportului de mere moldovenești în Federația Rusă. O regulă obligatorie o constituie ajustarea producției de mere moldovenești la normele fitosanitare rusești.

27 februarie

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare va acorda un împrumut de 52,5 mil. EUR companiei de stat „Calea Ferată din Moldova”. Bani vor fi utilizați în scopul reabilitării infrastructurii feroviare și achiziția locomotivelor. Împrumutul va fi oferit în două tranșe.

27 februarie

Prim-ministrul Republicii Moldova, Dl Chiril Gaburici a efectuat o vizită la Bruxelles, în cadrul căreia a avut o întrevedere cu Dl Martin Schulz, Președintele Parlamentului European. Dl Schulz a salutat intenția Guvernului Republicii Moldova de a continua parcursul european. Oficialii au discutat despre proiectele realizate în Republica Moldova cu sprijinul Uniunii Europene, accentuând asupra importanței consolidării capacităților instituționale și potențialele proiecte de modernizare a țării.

2 martie

Danemarca și Polonia vor sprijini Republica Moldova în parcursul european. Asigurarea vine din partea Ministrului de externe al Regatului Danemarcei, Dl Martin Lidegaard, și cel al Republicii Polonia, Dl Grzegorz Schetyna care au avut o întrevedere cu președintele Republicii Moldova, Dl Nicolae Timofti. Oficialii europeni au salutat investirea noului Guvern proeuropean și au menționat că succesul programului de reforme depinde de implementarea prevederilor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

4 martie

Republica Moldova începe importul de gaze naturale din România prin gazoductul Iași-Ungheni.

23 martie

Dna Irina Vlah a câștigat scrutinul electoral pentru funcția de bașcan în Autonomia Găgăuziei, acumulând 51,01% din numărul total de voturi din partea alegătorilor. La scrutin au participat peste 52% din populația autonomiei.

25 martie

Cabinetul de miniștri a aprobat Hotărârea de Guvern cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană pentru implementarea Programului ENPARD. Acordul prevede oferirea unui suport bugetar Guvernului Republicii Moldova din partea Comisiei Europene, în valoare de 64 mil. EUR. Implementarea Programului ENPARD va contribui la dezvoltarea capacităților de export a principalelor produse pe piața UE a Republicii Moldova. Mijloacele financiare sunt destinate promovării creșterii economice durabile și incluzive în domeniul agricol și a dezvoltării rurale. Printre obiectivele Acordului pot fi menționate: restructurarea și modernizarea sectorului agroalimentar; asigurarea managementului durabil al resurselor naturale; îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă în regiunile rurale.

26 martie

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei a decis menținerea ratei de bază a politicii monetare de 13,5 la sută. Membrii Consiliului au decis ca rata dobânzilor la credite să fie menținută la nivelul actual de 16,5 la sută anual, iar cea a depozitelor, la nivelul de 10,5 la sută anual.

REZUMATUL EDIȚIEI

Producția

Evoluția sectorului real al economiei naționale în ianuarie-martie 2015 a fost marcată de continuarea creșterii producției în majoritatea sectoarelor economice. Conform statisticilor oficiale, produsul intern brut (PIB) în trimestrul I a.c. a constituit 24423 milioane lei, în creștere cu 4,8% față de perioada respectivă a anului 2014 (în termeni reali). În perioada ianuarie-martie 2008-2015, PIB a marcat o majorare de circa 20 la sută și o rată medie anuală de creștere de 2,7%.

Cele mai importante contribuții la creșterea PIB în perioada de analiză, le-au avut următoarele ramuri ale economiei naționale: intermedierea financiară și asigurările (volumul valorii adăugate al cărora a sporit cu peste 1/3 f.p.s.a.p.), industria (cu 7,9%), comerțul cu ridicata și cu amănuntul (cu 3,9%), care au generat majorarea volumului PIB, respectiv, cu 2,1%, 1,3% și 0,7%.

Sub aspectul utilizării, contribuția principală la creșterea PIB a fost marcată de evoluția formării brute de capital și a comerțului internațional, care au determinat sporirea PIB, corespunzător, cu 2,4% și 2,1%.

În ianuarie-martie a.c., comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2014, producția industrială a înregistrat o creștere de 7,7%, susținută de industria prelucrătoare (+8,6%), de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze etc. (+7,1%), precum și de cea extractivă (+10,2%). Totuși, producția industrială realizată în trimestrul I a.c., rămâne a fi sub nivelul perioadei respective a anului pre-criză, 2008 (cu 2%).

Producția agricolă în ianuarie-martie 2015 a înregistrat o creștere de 4,4% f.p.s.a.p., generată de majorarea cu același ritm a volumului producției animale.

În perioada de analiză a sporit, în continuare, volumul mărfurilor transportate - cu 1,8%. A fost înregistrată de asemenea creșterea numărului de pasageri transportați cu transportul public (cu 7,0%), precum și a parcursului pasagerilor (cu 9,1%). Totodată, parcursul mărfurilor s-a redus cu 5,2% f.p.s.a.p.

Concomitent, în trimestrul I a.c. a fost marcată contractarea activității turistice. Astfel, în structurile de cazare turistică colective numărul total de turiști s-a redus cu 6,6% f.p.s.a.p., iar numărul turiștilor și excursioniștilor, care au beneficiat de servicii turistice prestate de către agențiile de turism și turoperatori s-a micșorat cu 2,9%.

Prețuri și rate de schimb

În primele trei luni ale anului 2015 indicele prețurilor de consum a crescut cu 6,1%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Principalul factor ce a cauzat majorarea prețurilor a fost deprecierea monedei naționale față de principalele valute de referință. Totodată, creșterea IPC a fost temperată de diminuarea presiunii prețurilor la produsele alimentare, datorită descreșterii lor sezoniere precum și scăderii prețurilor la produsele alimentare la nivel mondial.

Inflația de bază și-a continuat trendul ascendent observată încă de la sfârșitul anului 2013, constituind pentru primele trei luni ale anului 2015 - 9,1%, cu 4.1 p.p. peste nivelul atins în anul precedent. Din luna mai 2014 ritmurile anuale ale inflației de bază s-au majorat mai rapid decât IPC. Această devansare se datorează scăderii presiunilor din partea prețurilor la produsele alimentare asupra IPC, care nu sunt luate în considerație la calcularea inflației de bază.

În trimestrul I, 2015 creșteri neuniforme au înregistrat și alți indici ai prețurilor, care comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent au avut următoarele evoluții:

- ✓ indicele prețurilor producției industriale a avansat cu 5,7%, față de aceeași perioadă a anului precedent;
- ✓ în sectorul construcțiilor prețurile s-au menținut practic la nivelul anului precedent, și a fost de 9,1%. Cele mai mari creșteri de prețuri la construcții au fost înregistrate în agricultură, industria prelucrătoare, electroenergetică și construcția de locuințe;
- ✓ prețurile producătorilor la produsele agricole au crescut cu 1%. La temperarea ritmului anual de creștere a acestei categorii de prețuri, în perioada corespunzătoare, au contribuit, în special, produsele animaliere.
- ✓ prețurile pentru combustibili au înregistrat un spor de 2,2 p.p. și au atins nivelul de 5,2%.

Primele trei luni ale anului 2015 au fost marcate de fluctuații accentuate ale cursului monedei naționale față de principalele monede de referință, care și-au lăsat amprenta atât asupra politicii monetare promovate de autorități, cât și asupra altor ramuri ale economiei naționale, alimentând anticipații pesimiste vizavi de evoluția economică viitoare a țării și descurajând dezvoltarea businessului mic și mijlociu.

În trimestrul I, 2015 cursul mediu nominal de schimb față de principalele valute de referință a fost de 20,4 MDL/EUR și 18 MDL/USD, depreciindu-se comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 10,9% față de moneda unică europeană și cu 34,5% față de dolarul SUA.

Politica monetară

Începutul anului 2015 a fost marcat de accentuarea riscurilor proinflaționiste, care au impus BNM să înăsprească condițiile politicii monetare promovate, în vederea realizării obiectivului său fundamental – stabilitatea prețurilor.

În acest context, în trimestrul I, 2015 rata de bază s-a majorat gradual cu 9 p.p., crescând de la 4,5% până la 13,5%. Concomitent cu rata de bază, în aceeași măsură au fost majorate: rata dobânzii la creditele overnight până la nivelul de 16,5% și rata dobânzii la depozitele overnight până la 10,5%.

În trimestrul I, 2015 BNM a majorat gradual rata rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în MDL și alte valute neconvertibile, în februarie – până la 16% și în martie – 18%. Rata rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în USD și EUR a rămas la nivelul anului precedent de 14%.

În primele trei luni ale anului 2015, BNM a intervenit pe piața valutară interbancară preponderent în calitate de vânzător de valută străină. Volumul vânzărilor de valută a fost 258,3 mil. USD, ceea ce a constituit o creștere triplă față de aceeași perioadă a anului trecut.

Soldul activelor oficiale de rezervă la sfârșitul trimestrului I, 2015 a constituit 1,76 mld. USD, reducându-se cu 36,4% față de finele anului 2014, ceea ce constituie cca. 1 mld.USD. La micșorarea activelor oficiale de rezervă au contribuit intervențiile BNM pe piața valutară interbancară, în vederea ameliorării fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb al monedei naționale în raport cu principalele valute de referință, precum și acoperirea necesarului de capital pe piața monetară, drept urmare a deteriorării situației financiare în sectorul bancar.

Instabilitatea economică și situația precară în sistemul bancar național au dus la diminuare ușoară a tuturor componentelor masei monetare în monedă națională. Avansul modest în termeni reali de 3,6% a volumului masei monetare înregistrat în trimestrul I, 2015 f.p.s.a.p. a fost alimentat în special de creșterea volumului de depozite în valută.

O dinamică similară s-a observat și în cazul bazei monetare. Comparativ cu datele de la sfârșitul anului 2014, baza monetară la sfârșitul trimestrului I al anului 2015 a înregistrat o descreștere cu 7,5%, iar comparativ cu perioada similară a anului 2014, volumul bazei monetare a scăzut cu 5%, și a constituit 20,6 mld. MDL.

Finanțe publice

În comparație cu perioada similară a anului 2014, încasările la bugetul public național în primul trimestru au înregistrat o creștere cu 1760,6 mil. MDL sau cu 20,9%. Tendința este datorată, în mare parte, acțiunilor întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat, în partea ce ține de acumulările la buget. Totuși, se constată o diminuare a încasărilor fiscale cu 5,0 puncte procentuale comparativ cu anul precedent, majorându-se cu 6,6 puncte procentuale veniturile din încasări nefiscale. Restul compartimentelor au înregistrat diminuări minore în perioada examinată comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014.

Cât privește cheltuielile publice, se observă o neutilizare importantă a cheltuielilor prevăzute, cu toate că acestea au crescut considerabil cu aceeași perioadă a anului precedent. Drept tendință generală, se observă o creștere a cheltuielilor de ordin social (cu 19,4% comparativ cu anul precedent – în mare parte, din contul cheltuielilor de ocrotire a sănătății). Este de remarcat că comparativ cu perioadele similare ale anului precedent, cheltuielile de ordin economic au înregistrat o diminuare, în perioadele acestea marcând o creștere continuă. Totodată, cheltuielile privind menținerea ordinii publice, apărarea și securitatea statului au înregistrat o creștere de 17,7%, iar cele de protecție a mediului înconjurător și hidrometeorologie – de 58,3%.

În partea ce ține de datoria de stat, se observă tendința ascendentă a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali. În același timp, datoria de stat externă față de creditorii bilaterali și cei comerciali a continuat să scadă.

Sectorul bancar

Problemele din sectorul bancar autohton, legate de tranzacțiile dubioase ale unor bănci comerciale, a dat naștere unor dificultăți semnificative în sectorul financiar și în primul trimestru al anului 2015. În acest context, problemele instituțiilor financiare (B.C. „Unibank” S.A., B.C. „Banca Socială” S.A. și B.C. „Banca de Economii” S.A.) aflate în continuare sub instituirea administrării speciale, au declanșat deteriorări la principalii indicatori prudențiali ai întregului sector bancar.

Totuși, gradul de capitalizare al sistemului bancar autohton calculat fără cele 3 bănci problematice din sector este considerat confortabil, înregistrând valori superioare de 23,4%, în martie 2015, în condițiile în care pragul minim stabilit conform cadrului de reglementare este ($\geq 16\%$). În acest context, și indicatorii de lichiditate a sectorului bancar au înregistrat valori peste cele reglementate în luna martie 2015, (principiul II al lichidității înregistrează 25,21%). Excepție constituie grupul băncilor problematice, care au înregistrat valori inferioare celor reglementate de către BNM – nivelul min. de lichiditate ($\geq 20\%$): BC „BANCA SOCIALA” S.A. cu o lichiditate curentă de doar 5,50%, Banca de Economii S.A. cu doar - 6,26%, și B.C. „UNIBANK” S.A. – 7,79%.

Problemele apărute în cadrul celor trei bănci comerciale au contaminat rapid și alte instituții financiare, afectând deponenții, investițiile și economia în general. Prin urmare, regulatorul BNM trebuie să monitorizeze și să ia măsuri care vizează consolidarea mecanismelor de supraveghere a sectorului financiar în ansamblu. Supravegherea financiară necesită a fi intensificată, urmărind ca băncile autohtone să fie optim capitalizate, să acționeze prompt la orice risc pentru a remedia punctele slabe evidențiate de criză.

Sectorul extern

Evoluțiile sectorului extern în primul trimestru au marcat negativ economia națională.

Comerțul exterior cu bunuri a fost în declin. Începând cu a doua jumătate a anului precedent și, inclusiv în primele luni ale anului curent, evoluțiile lunare ale exporturilor au marcat tendințe descrescătoare comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. În ianuarie-martie 2015 valoarea exporturilor de bunuri a constituit 488,2 mil. USD, diminuându-se cu 14,8% f.p.s.a.p., iar 11,5 p.p. din această scădere a fost determinată de reexporturi.

Tendința dată a fost determinată, preponderent de contractarea livrărilor de produse manufacturate nealimentare, pe piețele CSI și alte state cu excepția acestora și a țărilor din spațiul UE. Iar acest fapt a condiționat modificarea structurii geografice și pe grupe de produse a exporturilor. Performanțe reduse au fost atestate, însă și în cazul livrărilor pe piețele Europei occidentale.

Importul de bunuri în primele luni ale anului a continuat scăderea înregistrată în 2014, în care evoluțiile lunare au indicat o rată anuală de creștere negativă în cea mai mare parte a anului. Aceste evoluții se încadrează perfect în tendințele de temperare ale importului de bunuri din perioada ce a urmat criza din 2009. În ianuarie-martie 2015 valoarea acestora a constituit 976 mil. USD, în scădere cu 19,9% f.p.s.a.p. Tendința dată a fost determinată de contractarea livrărilor atât din CSI, unde exporturile către Republica Moldova se reduc constant pe parcursul ultimilor 16 luni f.p.s.a.p. (ianuarie 2014-aprilie 2015), cât și din UE și alte state. Conform datelor disponibile pentru primele trei luni ale anului scăderea importului a fost determinată de reducerea valorii unitare a mărfurilor importate cu 21%.

Temperarea creșterii consumului intern în primele luni ale anului, presiunile deflaționiste în spațiul UE și scăderea cererii pentru bunurile reexportate din partea partenerilor estici sunt câțiva factori care au influențat în sensul dat.

În declin a fost și **comerțul exterior cu servicii**, atât exporturile cât și importurile. Scăderi au fost atestate în principalele domenii prestatoare de servicii ce fac obiectul comerțului exterior (transporturile, călătoriile, comunicațiile), fapt ce a influențat inevitabil valoarea comerțului cu servicii în ansamblu.

Remitențele au continuat să se reducă al treilea trimestru consecutiv (f.p.s.a.p.), influențând negativ intrările înregistrate în contul curent. Sub influența contractării volumului transferurilor bănești din Federația Rusă (-38,3% f.p.s.a.p.), valoarea remitențelor încasate în economie s-a diminuat până la 322,5 mil. USD (vezi tabelul 4.1.), mai puțin cu 19% f.p.s.a.p.

În primele trei luni ale anului gradul de îndatorare a economiei naționale față de exterior a fost în creștere cu 46,8 mil. USD f.p.s.a.p, **soldul contului financiar**, net debitor constituind 201 mil. USD.

Conform datelor preliminare, **influxul net de investiții străine directe** în economia națională a constituit 75,5 mil USD în ianuarie-martie curent (depășind de trei ori nivelul perioadei similare a anului 2014), fiind impulsionat de sporirea investițiilor din veniturile reinvestite și creditele intragrup, care au asigurat 40,8 mil. USD și 13,5 mil. USD din investițiile realizate în perioada dată. Saltul este major comparativ cu perioada similară a anului trecut, dar de notat că și baza de comparație este foarte mică. Republica Moldova rămâne a fi cuprinsă într-o zonă geografică cu riscuri înalte pentru potențialii investitori. Situație este întărită de criza politică în țară care afectează stabilitatea politicilor și implementarea angajamentelor asumate în vederea promovării acestora. Evenimentele produse în sistemul bancar fisurează sistemul financiar, sporind neîncrederea societății în acesta. În plus și politica monetară devine tot mai restrictivă, demotivând și mai mult mediul de afacerii de a se împrumuta și a efectua investiții.

Activele oficiale de rezervă s-au redus cu 312,8 mil. USD în perioada dată. La sfârșitul lunii martie volumul total al activelor de rezervă s-a redus până la 1752,3 mil. USD., continuând tendința de la finele anului precedent. Fluctuațiile majore pe piața valutară a solicitat intervenția autorității monetare naționale de a efectua vânzări de valută. La fel, în această perioadă, au fost înalte și oscilațiile cursului valutar al monedei Unice Europene pe piețele internaționale, deprecierea acesteia față de USD influențând inevitabil volumul activelor oficiale de rezervă estimat în USD.

Mediul de afaceri

Rezultatele clasamentului internațional Doing Business sunt foarte importante pentru Republica Moldova, deoarece ele arată nu doar tendințele schimbării influențelor regulatorii ale statului, ci reflectă și ritmul acestor schimbări în comparație cu alte țări.

Poziția Republicii Moldova în clasamentul Doing Business în ultimii ani se îmbunătățește. Această tendință se observă din analiza diferitor indicatori – atât în baza poziției Republicii Moldova în clasament, cât și conform indicatorului DTF („distanța până la frontieră”). Republica Moldova în clasamentul Doing Business 2015 s-a situat pe locul 63 din 189 țări, avansând cu 19 poziții în comparație cu clasamentul anului precedent.

Performanțele țării, însă, diferă în dependență de indicatorul analizat. Pentru o parte din aceștia, spre exemplu înființarea afacerii, se înregistrează un nivel înalt, observându-se un progres clar în decursul a câtorva ani. La alți indicatori situația este nefavorabilă, și chiar dacă se schimbă, atunci nesemnificativ, spre exemplu, la Obținerea autorizațiilor de construcții, Comerțul extern și Accesul la energia electrică.

În clasamentul libertății economice, Republica Moldova în anul 2015 ocupă locul 111 din 186 de țări, indicând un grad redus al indicelui de libertate economică. Printre cele 43 de țări din regiunea Europei, Republica Moldova ocupă ca și în anii precedenți locul 39 (precedând Grecia (locul 40), Rusia (locul 41), Belarus (locul 42) și Ucraina (locul 43)), iar Indicatorul libertății economice este mai mic decât media pe regiune și cea globală.

Sectorul social

Situația demografică. Mișcarea naturală a populației în primul trimestru al anului a fost caracterizată printr-o creștere atât a natalității cât și a mortalității, menținând sportul natural negativ al populației. În ianuarie-martie 2015, numărul nașcuților-vii total pe țară a constituit 9179 pers., fiind în creștere – 2,1%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. În același timp, numărul celor decedați a constituit 11166 pers, mortalitatea generală înregistrând o creștere de 1,9%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Ca urmare evoluțiilor date scăderea naturală a constituit 1987 pers. sau a fost de 2,2 persoane la 1000 locuitori, față de 2,3 în T.I 2014.

Migrarea internă a populației. În ianuarie-martie 2015, potrivit Ministerului Afacerilor Interne, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 858 cetățeni străini și 189 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat imigrații de familii – 41,3%, la muncă – 34,4%, cetățeni imigrați la studii – 8,9%, din alte cauze – 15,5%.

Piața forței de muncă. Populația economic activă crește în primul trimestru al anului cu 2,1% (23,8 mii pers.) f.p.s.a.p., concomitent cu descreșterea populației inactive, cu precădere, din contul persoanelor plecate la lucru sau în căutare de lucru peste hotare (-17,3 mii persoane). Cererea internă în scădere pe piața forței de muncă, caracterizată prin reducerea populației ocupate este însoțită de o majorare a numărului șomerilor cu 40,4 mii persoane, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut și, corespunzător a ratei șomajului până la un nivel de 8%.

Cât privește șomajul înregistrat, conform datelor ANOFM, la 1 aprilie 2015 în căutarea unui loc de muncă se aflau 26,1 mii șomeri înregistrați, fiecare al șaisprezecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice.

Veniturile și cheltuielile disponibile ale populației. În trimestrul întâi al anului 2015, veniturile disponibile ale populației, conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, au constituit în medie pe o persoană pe lună 1853,6 MDL. În termeni nominali acestea au fost în creștere cu 12,3% față de perioada similară a anului precedent. În pofida unui ritm de creștere anual a prețurilor de consum superior perioadei similare a anului trecut (6,1%) și evoluției negative a transferurilor bănești în valută străină efectuate din străinătate, în termeni reali veniturile populației au înregistrat o creștere de 5,8% în primele trei luni ale anului f.p.s.a.p.

Cheltuielile în primul trimestru au constituit în medie pe o persoană 1913,1 MDL, fiind în creștere cu 10,4% față de aceeași perioadă a anului 2014. În termeni reali, cu ajustarea la indicele prețurilor de consum, populația a cheltuit în medie cu 4% mai mult comparativ cu T. I 2014.

Remunerarea muncii. Câștigul salarial mediu nominal brut în T. I 2015 a fost de 4300,2 MDL, fiind în creștere cu 13,1% față de perioada similară a anului precedent. Ritmurile anuale de creștere a salariilor nominale și reale medii lunare au înregistrat o dinamică, relativ înaltă pe parcursul primelor trei luni ale anului: în ianuarie câștigul salarial mediu nominal brut a înregistrat o creștere cu 12,8% față de luna ianuarie 2014, iar în termeni reali – 7,7%; în februarie – cu 14,1% și, corespunzător, 7,1%; în martie – cu 12,4% și, respectiv, 4,9%.

Protecția socială a populației. Numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2015 a constituit 670,1 mii persoane sau cu 11,0 mii persoane mai mult comparativ cu 1 aprilie 2014. Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie 2015 a constituit 1087,8 MDL (până la indexare), fiind în creștere cu 6,5% față de 1 aprilie 2014.

Ocrotirea sănătății. Morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2015 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin hepatita virală A, infecțiilor acute ale căilor respiratorii, inclusiv a cazurilor de gripă și parotidită epidemică. În cazul celorlalte boli infecțioase pentru majoritatea bolilor se constată o tendință de reducere a cazurilor de îmbolnăvire. În cazul morbidității de boli „social determinate” se remarcă o majorare a cazurilor de sifilis și pediculoză, respectiv cu 9,5% și 1,4%. În ianuarie-martie 2014 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 71 persoane. La fel, au fost înregistrate 19 cazuri de boală a Sindromului Imunodeficienței Dobândite (SIDA).

Infracțiuni. În ianuarie-martie 2015 s-au înregistrat 8,9 mii infracțiuni sau cu 0,8% mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 25 infracțiuni înregistrate în această perioadă. Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 39 infracțiuni la 10 mii locuitori și 29 infracțiuni la 10 mii locuitori, ceea ce respectiv depășește mediu pe țară de 1,5 ori. Din total infracțiuni înregistrate, fiecare a opta este săvârșită de persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 2,0%.

Capitolul I

PRODUCȚIA¹

Produsul intern brut

Produsul intern brut (PIB) în trimestrul I 2015 a constituit 24423 milioane lei (în prețuri curente de piață), în creștere cu 4,8% față de perioada respectivă a anului precedent (în prețuri comparabile). Astfel, pe fundalul reducerii marcate în anul de criză 2009 cu 6,9% și a evoluției ascendente în perioada ulterioară, în ianuarie-martie 2008-2015, PIB a marcat o majorare de circa 20 la sută și o rată medie anuală de creștere de 2,7%.

Figura 1.1. Evoluția PIB în ianuarie-martie 2008-2015 (%)

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Cele mai importante contribuții la creșterea PIB în ianuarie-martie 2015 în calcul anual, le-au avut următoarele ramuri ale economiei naționale:

- *Intermedierile financiare și asigurările*, cu o creștere a volumului de activitate cu peste 1/3 și o pondere de 9,4% în structura PIB, au determinat creșterea acestuia cu 2,1%.
- *Industria*, a cărei volum de activitate s-a majorat cu 7,9%, cu o pondere de 16,4% în structura produsul intern brut, a generat creșterea PIB cu 1,3%;
- *Comerțul cu ridicata și cu amănuntul*, având o creștere a volumului de activitate cu 3,9% și o contribuție de 18,4% la formarea PIB, a influențat majorarea acestuia cu 0,7% etc.

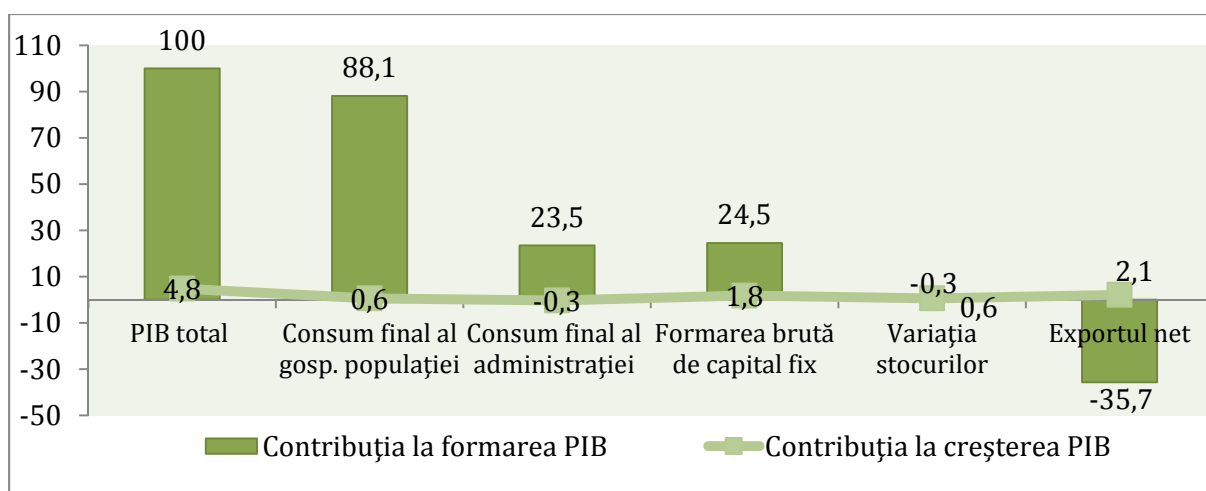
Impozitele nete pe produse, marcând un ritm de creștere de 3,1%, scăzut în comparație cu cel al valorii adăugate brute (de 5,2%), au marcat o contribuție la formarea PIB de 16,2% (în descreștere cu 0,5 p.p. în comparație cu trimestrul I 2014) și au generat majorarea acestuia cu 0,5 la sută.

¹ Analiza este prezentată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender, pe baza statisticilor oficiale elaborate de către Biroul Național de Statistică. În unele cazuri, special menționate, sunt prezentate datele disponibile vizând regiunea transnistreană, difuzate de către organul de statistică din regiune.

Sub aspectul utilizării, contribuția principală la creșterea PIB a fost marcată de evoluția formării brute de capital și a comerțului internațional. Astfel, formarea brută de capital (FBC), deținând ponderea de 24,2%, a determinat majorarea PIB cu 2,4%. Creșterea FBC a fost generată în exclusivitate de majorarea formării brute de capital fix (cu 7,8%), volumul stocurilor fiind în descreștere. Activitatea investițională totuși, rămâne a fi relativ redusă, formării brute de capital fix (FBCF) în primul trimestru 2015 revenind sub 1/4 din PIB, față de peste 30 la sută în trim. I al anului pre-criză, 2008.

Majorarea în ianuarie-martie 2015 a volumului exporturilor de bunuri și servicii (exprimat în valută națională) cu 6,3%, pe fundalul creșterii cu ritmuri mai reduse a importurilor – cu 1,1% a condiționat micșorarea valorii negative a exportului net ca contribuție la formarea PIB până la (-)35,7%, generând sporirea PIB cu 2,1%.

Comparativ cu trimestrul I al anului precedent, a fost marcată creșterea cu ritm redus a consumului final al gospodăriilor populației, CFP (+0,7%) și reducerea, în continuare, a consumului final al administrației publice, CFA (-1,1%), condiționând micșorarea contribuției totale a consumului final la formarea PIB cu 4,7 p.p. – până la 111,6% în ianuarie-martie a.c.

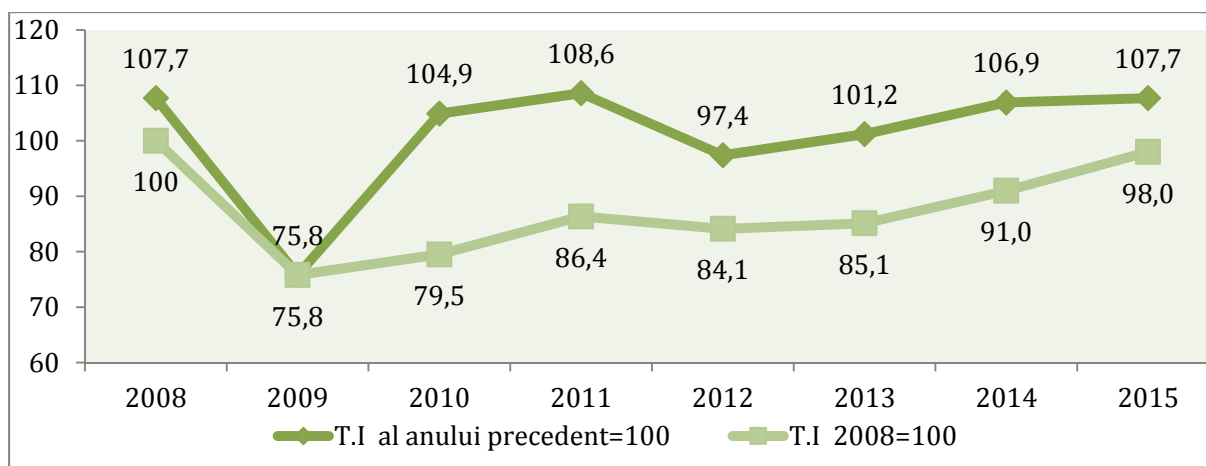
Figura 1.2. Contribuția componentelor pe categorii de utilizări la formarea și creșterea PIB în ianuarie-martie 2015 față de perioada respectivă a a. 2014 (%)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Industria

În ianuarie-martie a.c., comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2014, producția industrială a înregistrat o creștere de 7,7%, susținută de industria prelucrătoare (+8,6%), de producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze etc. (+7,1%), precum și de cea extractivă (+10,2%), care au contribuit la majorarea volumului total de producție în această importantă ramură a economiei naționale, respectiv cu 5,9%, 2% și 0,1%. Totuși, producția industrială realizată în trimestrul I a.c., rămâne a fi sub nivelul perioadei respective a anului pre-criză, 2008 (cu 2%).

La nivel mai dezagregat, un impact important asupra evoluției pozitive a producției industriale, în perioada analizată, l-au avut: fabricarea echipamentelor electrice, care a avansat de 1,8 ori f.p.s.a.p; industria alimentară – cu 11,0%; fabricarea de mașini, utilaje și echipamente – de 1,8 ori; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – cu 5,6%. Aceste activități au contribuit la majorarea producției industriale totale față de trimestrul I 2014 respectiv cu 3,0%, 2,3%, 1,2% și 0,5%.

Figura 1.3. Indicii producției industriale în ianuarie-martie 2008-2015 (%)

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Evoluția pozitivă în cadrul industriei alimentare și a băuturilor, ponderea căreia în valoarea adăugată brută pe total industrie constituie 24,6%, a fost influențată, îndeosebi, de creșterea producției de prelucrare și conservare a fructelor și legumelor (de 1,5 ori); fabricarea produselor de brutărie și a produselor făinoase (cu 9,0%); fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase (cu 19,0%); a uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale (+6,8%); produselor lactate (cu 5,2%), condiționând creșterea pe total industrie, respectiv cu 1,3%, 0,4% și câte 0,2% pentru celelalte activități enumerate mai sus.

Tabelul 1.1. Evoluția producției industriale pe principalele genuri de activitate în ianuarie-martie 2015 (%)

Genurile de activitate	Indicii producției industriale: T. I 2015/ T. I 2014	Structura valorii adăugate brute	Contribuția la creșterea producției industriale (+/-)
Industria - total	107,7	100,0	+7,7
Industria extractivă	110,2	3,0	+0,1
Industria prelucrătoare	108,6	79,4	+5,9
<i>din care industria alimentară</i>	111,0	24,6	+2,3
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	107,1	14,3	2,0
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	90,4	3,3	-0,3

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În același timp, s-au înregistrat reduceri importante ale volumului de producție la următoarele activități ale industriei: distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice – de peste 2 ori (cauzând reducerea producției industriale totale cu 1,1%); fabricarea produselor de tutun – de peste 5 ori (cauzând descreșterea producției industriale totale cu 0,7%); fabricarea altor produse din minerale nemetalice – cu 4,3% (condiționând reducerea producției industriale globale cu 0,2%) etc.

Ponderea producției livrate pe piața externă de către întreprinderile industriale în trimestrul I a.c. a constituit circa 34,1% din totalul producției livrate, marcând o majorare cu 0,3 p.p. față de perioada respectivă a anului 2014.

Agricultura

Producția agricolă în ianuarie-martie 2015 a înregistrat o creștere de 4,4% față de perioada similară a anului 2014. Sporul producției agricole, reprezentată în proporție de 99% de producția sectorului zootehnic a fost generată de majorarea cu același ritm a volumului producției animale.

Figura 1.4. Evoluția volumului producției agricole în ianuarie-martie 2008-2015 (%)

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

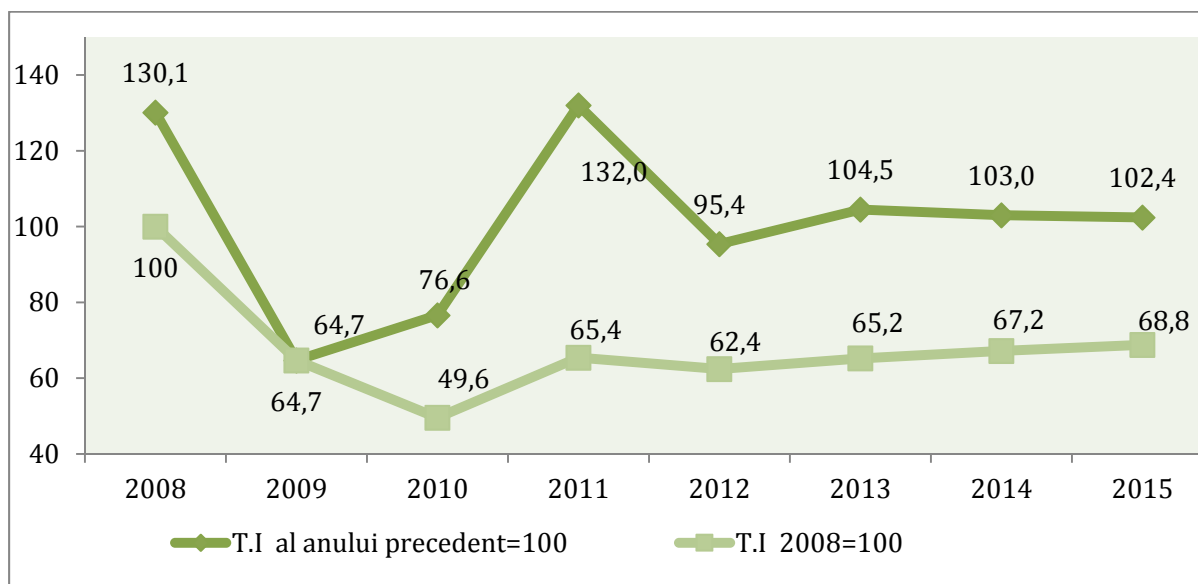
Producția animală continuă să fie determinată de situația în gospodăriile populației, cărora, conform stării la 1 aprilie 2015 le-a revenit în șeptelul de animale: 97% din numărul total de ovine și caprine, 92% – de bovine și 52% – de porcine. În rezultat, în trimestrul I al anului de referință cota-parte a acestor gospodării în producția laptelui a constituit 93%, de creștere a vitelor și păsărilor – 56%, în producția de ouă – 44%. În total în ianuarie-martie 2015, în raport cu perioada similară a anului 2014, producția de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat cu 6,9%, producția de lapte de toate tipurile – cu 2,8%, producția de ouă fiind în descreștere cu 9,8%.

Investițiile în active materiale pe termen lung

În ianuarie-martie 2015 investițiile în active materiale pe termen lung au totalizat circa 2442,4 mil. lei, înregistrând, în termeni reali, o creștere moderată, cu 2,4% față de perioada respectivă a anului precedent. Marcând cel mai înalt nivel al investițiilor realizate în I trimestru pe parcursul ultimilor 7 ani, acestea, însă constituie doar circa 69 la sută din nivelul atins până la anul de criză – 2008.

Din punct de vedere al elementelor de structură tehnologică, cel mai mare impact pozitiv asupra evoluției investițiilor l-au exercitat investițiile în utilaje, mașini și mijloace de transport, volumul cărora în perioada de referință a sporit cu 4,9%. Pe fundalul contribuției preponderente la formarea investițiilor – de 52,0% în I trimestru 2014, această componentă a contribuit la majorarea volumului total de investiții în perioada de analiză cu circa 2,5%. Volumul lucrărilor de construcții-montaj a rămas la nivelul p.s.a.p., înregistrând în I trimestru a.c. în structura

investițiilor totale 41,3%. Totodată, a fost marcată descreșterea volumului investițiilor în *alte cheltuieli* (de procurare a terenurilor, de proiectare etc.) – cu cca 4 la sută.

Figura 1.5. Evoluția volumului investițiilor în active materiale pe termen lung în ianuarie-martie 2008-2015 (%)

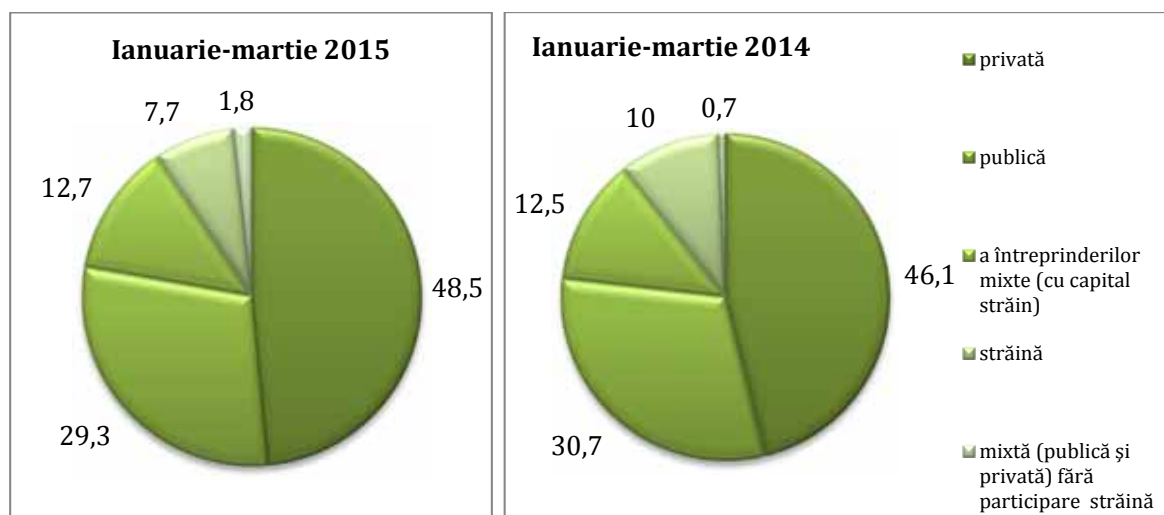
Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Analiza sub aspectul tipurilor de mijloace fixe indică asupra evoluției pozitive a investițiilor în construcția locativă (cu 7,3%), pe când volumul investițiilor în clădiri nerezidențiale și edificii s-a redus brusc – cu circa ¼. În expresie fizică, pe parcursul primului trimestru al anului curent, au fost date în folosință clădiri de locuit cu suprafața totală de circa 66,3 mii m², volum superior celui înregistrat în trimestrul I, 2014 cu 6,3%.

Pe forme de proprietate, intensificarea activității investiționale a fost determinată de entitățile din sectorul privat al economiei naționale, valoarea investițiilor cărora a sporit cu 7,7% f.p.s.a.p., determinând creșterea volumului total al investițiilor cu 3,5% și a ponderii în structura investițiilor de până la 48,5% (vezi Fig. 1.6). Volumul investițiilor întreprinderilor mixte, cu proprietatea Republicii Moldova a înregistrat o creștere impunătoare – de 2,5 ori, care însă, în virtutea ponderii nesemnificative (de 0,7% în trimestrul I 2014), a avut o contribuție la creșterea pe total investiții doar cu circa 1%. Este de menționat că pe fundalul creșterii moderate în trimestrul I a.c. a investițiilor întreprinderilor mixte cu participarea capitalului străin (cu 3,9%), cele cu capital integral străin s-au redus cu peste 20 la sută, generând descreșterea volumului total de investiții cu 2 la sută.

În trimestrul I a.c. volumul lucrărilor de construcții realizate în antrepriză s-a redus cu 1,2% (în termeni reali) față de perioada respectivă a anului 2014. Pe elemente de structură a lucrărilor executate, au predominat construcțiile noi, cota-parte a cărora în volumul total de construcții a constituit 61,5%, marcând o creștere de 1,3% față de anul precedent, care, însă, nu a permis atenuarea în totalitate a efectelor reducerii volumului lucrărilor de reparații capitale – cu 7 la sută. Pe tipurile obiectelor de construcții volumul lucrărilor în antrepriză a sporit doar la construcțiile rezidențiale – cu 10 la sută.

Este de menționat și descreșterea în ianuarie-martie 2015, a numărului total de autorizații de construire eliberate pentru clădiri (cu 15,5%), în special a celor nerezidențiale (cu peste 23%) față de ianuarie-martie 2014. Acest fapt nu însuflă optimism privind redresarea radicală a situației în sectorul construcțiilor.

Figura 1.6. Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe forme de proprietate în ianuarie-martie 2014 și 2015 (%)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Comerț și alte servicii destinate pieței

În trim. I 2015 volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele) a fost în creștere cu 6,9% (în termeni reali) f.p.s.a.p.

Volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de servicii de piață prestate populației, s-a redus în aceeași perioadă cu 0,8% (în condiții comparabile de prețuri).

Valoarea cifrei de afaceri a întreprinderilor de comerț cu ridicata (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele) a sporit cu 11,8%, iar a întreprinderilor cu activitatea principală de prestare a serviciilor, în special, întreprinderilor – a crescut cu 5% (în prețuri curente).

Transporturi

În ianuarie-martie 2015 întreprinderile de transport au realizat transportarea mărfurilor în volum de 2,3 mil. tone, în creștere cu 1,8% față de perioada similară a anului precedent, asigurând astfel continuarea evoluției pozitive a acestei activități începând cu anul 2010.

Cea mai mare contribuție la majorarea volumului mărfurilor transportate a revenit întreprinderilor de transport auto, care au transportat peste 1,2 mil. tone de mărfuri (sau 53,4% din volumul total), cu 10,2% mai mult față de trimestrul I 2014, determinând creșterea volumului total al mărfurilor transportate cu 5,0% (vezi Tabelul 1.2).

Evoluția ascendentă a activității de transport a mărfurilor în ianuarie-martie a.c. a fost atenuată de descreșterea activității transportului feroviar, cu care au fost transportate circa 1,1 mil. tone de mărfuri. Acest volum s-a redus cu 6,6% în raport cu nivelul marcat în I trimestru 2014, contribuind astfel la micșorarea volumului total al mărfurilor transportate cu 3,3%.

Parcursul mărfurilor a totalizat 827,1 mil. tone-km, cu 5,2% mai puțin față de trimestrul întâi al anului 2014. Peste 2/3 din parcursul total al mărfurilor îi revine transportului auto, care și-a redus activitatea cu 8,6%, cauzând contractarea volumului total al transporturilor cu 5,9%. Creșterea parcursului mărfurilor transportului feroviar (cu 2,2%) nu a fost în stare să compenseze efectul descreșterii volumului realizat de transportul auto.

Tabelul 1.2. Activitatea de transportare a mărfurilor, pe moduri de transport în ianuarie-martie 2015

	T. I 2015/ T. I 2014, %	Contribuția la creșterea volumului mărfurilor transportate/ parcursului mărfurilor (+/-), %	Structura pe moduri de transporturi, %
Mărfuri transportate – total, mii tone	101,8	1,8	100
<i>din care, pe moduri de transport:</i>			
<i>feroviar</i>	93,4	-3,3	45,7
<i>auto</i>	110,2	5,0	53,4
<i>fluvial</i>	109,2	0,1	0,9
<i>aerian</i>	88,9	0,0	0,0
Parcursul mărfurilor – total, mil. tone-km	94,8	-5,2	100
<i>din care, pe moduri de transport:</i>			
<i>feroviar</i>	102,2	0,7	33,7
<i>auto</i>	91,4	-5,9	66,3
<i>fluvial</i>	103,9	0,0	0,0
<i>aerian</i>	98,3	0,0	0,0

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Activitatea transportului fluvial de mărfuri, deși puțin semnificativă ca pondere (deținând sub 1% în totalul mărfurilor transportate) a avut de asemenea o evoluție pozitivă, marcând creșterea volumelor pentru ambii indicatori analizați, respectiv, cu 9,2% și 3,9%. Totodată, volumul transportului de mărfuri cu transportul aerian, a continuat tendința conturată în anii trecuți, marcând în I trimestru a.c. reducerea față de perioada similară din anul precedent cu 11,1% la volumul de mărfuri și cu 1,7% – la parcursul mărfurilor.

În primul sfert al anului 2015 a fost înregistrată creșterea, comparativ cu perioada respectivă a anului trecut, atât a numărului de pasageri transportați cu transportul public (cu 7,0%), cât și a parcursului pasagerilor (cu 9,1%). Accelerarea activității transportului de pasageri a fost determinată de majorarea numărului de pasageri cu: transportul aerian (cu 31,4%), fluvial (cu 21,7%) și troleibuze (cu 25,7%). Parcursul pasagerilor a fost de asemenea în creștere pe aceste moduri de transport, respectiv cu 38,2%, 21,7%, și 24,9%. Totodată, a descrescut volumul de transportare a pasagerilor cu transportul feroviar (cu 5,5%), autobuze și microbuze (cu 11,5%). Transportul feroviar a înregistrat reducere bruscă și a parcursului de pasageri – cu circa ¼ față de p.s.a.p.

Turism

În trimestrul I a.c. numărul turiștilor cazați în structurile de cazare turistică colective a totalizat 35,7 mii persoane, din care circa 55% au fost reprezentați de turiștii moldoveni și 45% – de cei străini (nerezidenți). Față de ianuarie-martie 2014, numărul total de turiști în structurile nominalizate a fost în descreștere, cu 6,6%, din cauza reducerii atât a numărului turiștilor moldoveni (cu 7,3%), cât și a celor străini (cu 6,9%). Sub aspectul tipurilor unităților de cazare, a sporit numărul persoanelor cazate în pensiunile turistice (de circa 1,5 ori) și vilele turistice, satele de vacanță etc. Concomitent, numărul turiștilor cazați la hoteluri și moteluri – principalul tip al structurilor turistice (care deține peste 2/3 din numărul total de turiști cazați) s-a redus cu 11 la sută, la cămine pentru vizitatori – cu 14%, precum și la structurile de întremare – cu 3%.

Față de nivelul înregistrat în I trimestru al anului pre-criză (2008) numărul turiștilor este și mai mic (cu 15%), în rezultatul reducerii numărului turiștilor moldoveni (cu circa 29%).

Figura 1.7. Numărul turiștilor cazați în structurile de cazare turistică colective în ianuarie-martie 2008-2015 (mii persoane)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Peste jumătate din turiștii străini cazați la structurile menționate, în perioada de analiză, au sosit din: România (26% din totalul turiștilor nerezidenți), Ucraina (16%) și Federația Rusă (10%).

Creșterea numărului de înnopțări în structurile de cazare colective în anul 2015 (cu 9,8% față de I trimestru 2014), a fost generată de creșterea numărului de înnopțări atât a turiștilor nerezidenți (cu 29,7%), cât și a celor autohtoni (cu 4,6%).

În trimestrul I 2015 prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor au beneficiat de servicii turistice 23,7 mii de turiști și excursioniști, cu 2,9% mai puțin în comparație cu perioada similară a anului precedent, din cauza reducerii turismului intern (cu 11%) și a celui emițător (cu 3%). Concomitent, turismul receptor a înregistrat o creștere importantă – cu circa ¼, însă ponderea acestuia în numărul total al turiștilor participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turooperatori rămâne la un nivel destul de scăzut – de doar 11%.

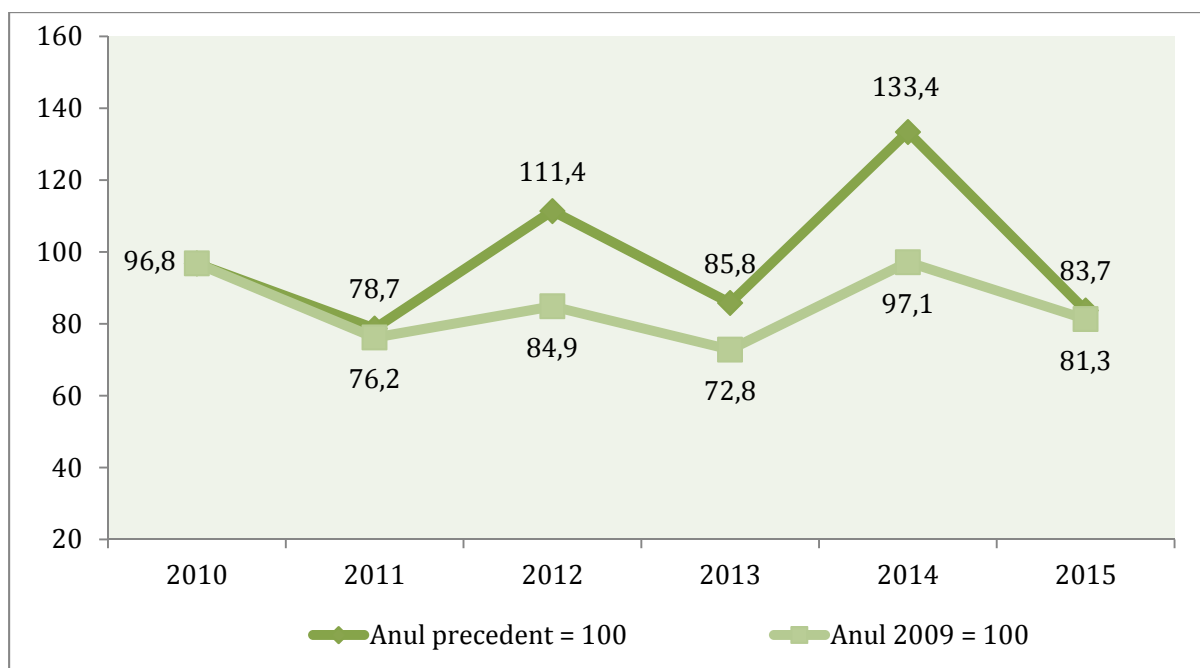
Destinațiile turistice preferate de moldoveni rămân a fi: România (43% din turismul emițător), Bulgaria (17%), Egipt (10%).

Activitatea de producție în regiunea din partea stângă a râului Nistru și mun. Bender²

Întreprinderile din regiunea din partea stângă a râului Nistru și mun. Bender³, conform informației disponibile difuzate de către organul de statistică din regiunea transnistreană, în trimestrul I, 2015 au fabricat producție industrială în descreștere cu 16,3% față de nivelul marcat în perioada respectivă a anului precedent (vezi Fig. 1.8).

² Conform datelor organului de statistică din regiunea transnistreană:
<http://www.mepmr.org/gosudarstvennaya-statistika/informacziya/62-o-soczialno-ekonomicheskopolozhenii-pmr>

³ Întreprinderile industriale, cu excepția sectorului micului business

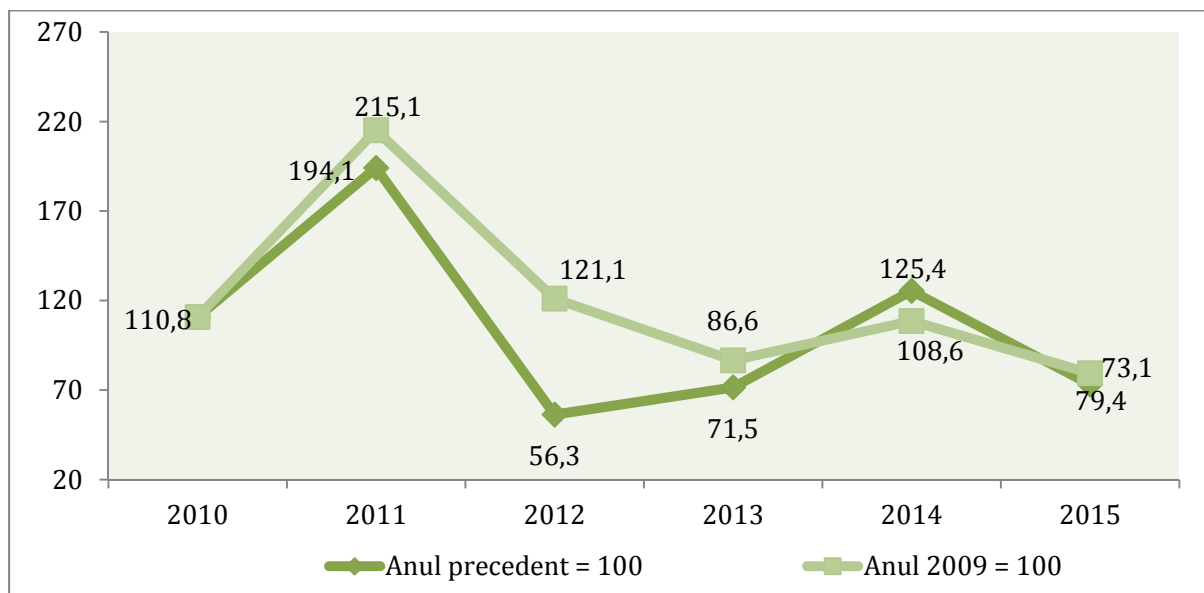

Figura 1.8. Indicii producției industriale în ianuarie-martie 2010-2015 (%)

Sursa: Calculele autorului în baza datelor organului de statistică din regiunea transnistreană.

Totuși, deși întreprinderile industriale din regiunea transnistreană în perioada de analiză au recuperat considerabil din reducerea activității marcată în ultimii ani, volumul producției industriale constituie doar 97% din nivelul înregistrat în anul 2009⁴.

Volumul investițiilor în mijloace fixe⁵ realizate în regiunea din partea stângă a râului Nistru și mun. Bender, în ianuarie-martie 2015, a fost în descreștere cu circa 27% în raport cu nivelul marcat în I trim. 2014, înregistrând circa 79% din nivelul atins în 2009⁶ (vezi Fig. 1.9).

Figura 1.9. Evoluția volumului investițiilor în mijloace fixe în ianuarie-martie 2010-2015 (%)

Sursa: Calculele autorului în baza datelor organului de statistică din regiunea transnistreană.

⁴ Perioada în retrospectivă pentru care datele statistice sunt disponibile

⁵ Pe cercul întreprinderilor cu excepția sectorului micului business

⁶ Perioada în retrospectivă pentru care datele statistice sunt disponibile

Reduceri considerabile în I trim. 2015 au fost marcate la cheltuielile investiționale ce țin atât de lucrările de construcții-montaj (cu circa 29% f.p.s.a.p.), cât și de utilaje, mașini și mijloace de transport (cu peste 25%).

În perioada de analiză în regiunea transnistreană s-a redus semnificativ și volumul lucrărilor de construcții realizate în antrepriză – cu peste 22 la sută.

În perioada de referință a fost înregistrată creșterea suprafeței locuințelor date în folosință – cu peste 32 la sută f.p.s.a.p., în special în mediul urban – cu peste 38 la sută.

Volumul comerțului cu amănuntul în regiune în perioada de analiză a înregistrat o reducere cu circa 15%, iar a serviciilor prestate populației – cu 6 la sută în raport cu nivelul înregistrat în anul precedent.

Capitolul II

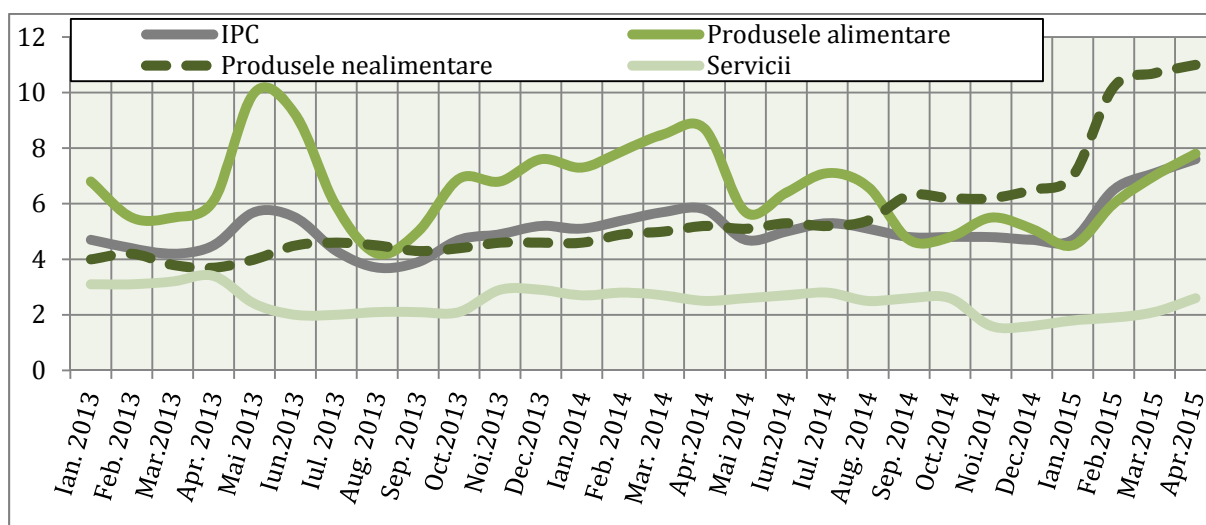
PREȚURI, RATE DE SCHIMB ȘI POLITICA MONETARĂ

2.1. Prețuri și rate de schimb

Prețuri

În primele trei luni ale anului 2015, indicele prețurilor de consum a crescut cu 6,1%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În aceeași perioadă, pentru componentele IPC s-au înregistrat următoarele majorări: produse alimentare – 5,8%, produse nealimentare – 9,3%, servicii – 1,9%.

Evoluțiile lunare indică o accelerare a ratei anuale a inflației pe parcursul primului trimestru al anului curent, care a continuat și în luna aprilie. Ritmul de creștere a prețurilor în lunile ianuarie, februarie și martie 2015 f.p.s.a.p. a fost de 4,7%, 6,5%, și 7,1%. În perioada similară a anului precedent, acest indicator a fost de 5,1%, 5,4% și 5,7%. Sporul ritmului de creștere a indicelui prețului de consum în această perioadă a fost determinat în special de deprecierea speculativă a monedei naționale față de principalele valute de referință și anticipațiile pesimiste cu privire la evoluțiile economiei pe viitor, generate de deficiențele din sistemul bancar autohton.

Figura 2.1.1. Ritmul anual de creștere a IPC și a componentelor sale, %

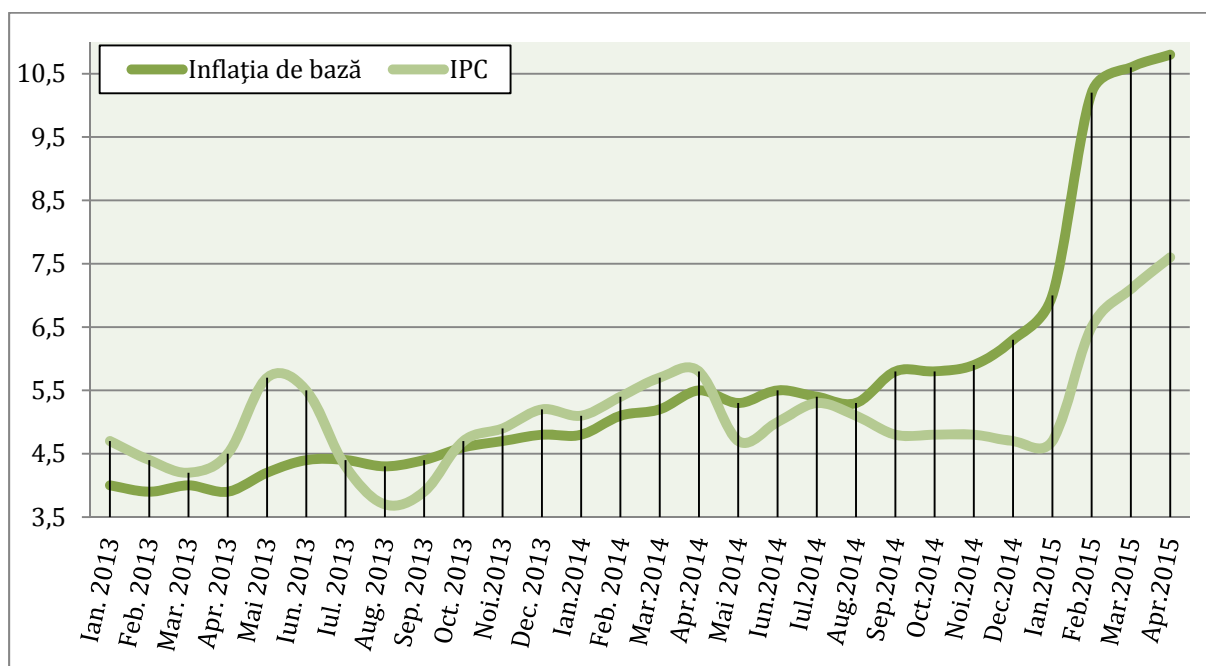
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În trimestrul I 2015, prețurile la produsele alimentare s-au majorat cu 5,8%, ritmul de creștere diminuându-se cu 2,1 puncte procentuale față de trimestrul I al anului precedent (în expresie lunară, comparativ cu perioada similară a anului precedent, s-au produs următoarele majorări: în ianuarie – 4,5%, în februarie – 6%, în martie – 7%). În trimestrul I al anului 2015 au crescut considerabil prețurile la produsele de morărit și panificație, la paste făinoase cu 7% și la orez cu 14,2%; la pește și conserve din pește: în special la conservele din pește cu 10,6%; la legume: în special la varză cu 33,6% și la fructe proaspete: la struguri cu 17,3% și la nuci cu 26,2%.

Totodată, au fost înregistrate scăderi de preț la unele produse alimentare, datorită unei oferte înalte pe piața internă, dar și reducerii valorii unitare de import a acestor produse, în special la cartofi cu 40,6% și la ceapa cu 43%.

Prețurile la produsele nealimentare în trimestrul I, 2015 s-au majorat cu 9,3% f.p.s.a.p, cu 4,5p.p. depășind valoarea indicatorului dat în aceeași perioadă a anului 2014 (în expresie lunară, comparativ cu perioada similară a anului precedent, creșterile au fost de: 7% în ianuarie, de 10,2% în februarie și de 10,7% în martie). În această perioadă au înregistrat creșteri de preț majoritatea produselor nealimentare, printre cele mai înalte: mașinile de spălat – cu 22,3%, frigiderile și congelatoarele – cu 19,6%, autoturismele – cu 12,3%, medicamentele – 10,1% și materialele de construcții – cu 8,7%. Creșterea prețurilor la produsele nealimentare s-a datorat instabilității cursului monedei naționale, deprecierea accentuată a căreia s-a realizat imediat pe piață prin creșterea prețurilor nu doar la produsele din import, dar și la produsele autohtone confecționate din materie primă de import.

Creșteri de preț au fost înregistrate și la servicii. Acestea s-au scumpit în trimestrul I al anului cu 1,9% f.p.s.a.p., creșterea însă a temperat cu 0,8p.p. față de nivelul indicatorului respectiv în 2014 (în expresie lunară, comparativ cu perioada similară a anului precedent s-au înregistrat următoarele majorări în primele trei luni ale anului curent: în ianuarie – 1,8%, în februarie – 1,9% și în martie – 2,1%). În perioada de referință, comparativ cu trimestrul I al anului precedent, cele mai mari majorări de preț au fost înregistrate în cazul serviciilor turistice – cu 31,2%, serviciilor hoteliere – cu 11,2%, serviciilor teatrale – cu 15,2%, serviciilor de transport feroviar – cu 14,2% și serviciilor poștale – cu 21,2%.

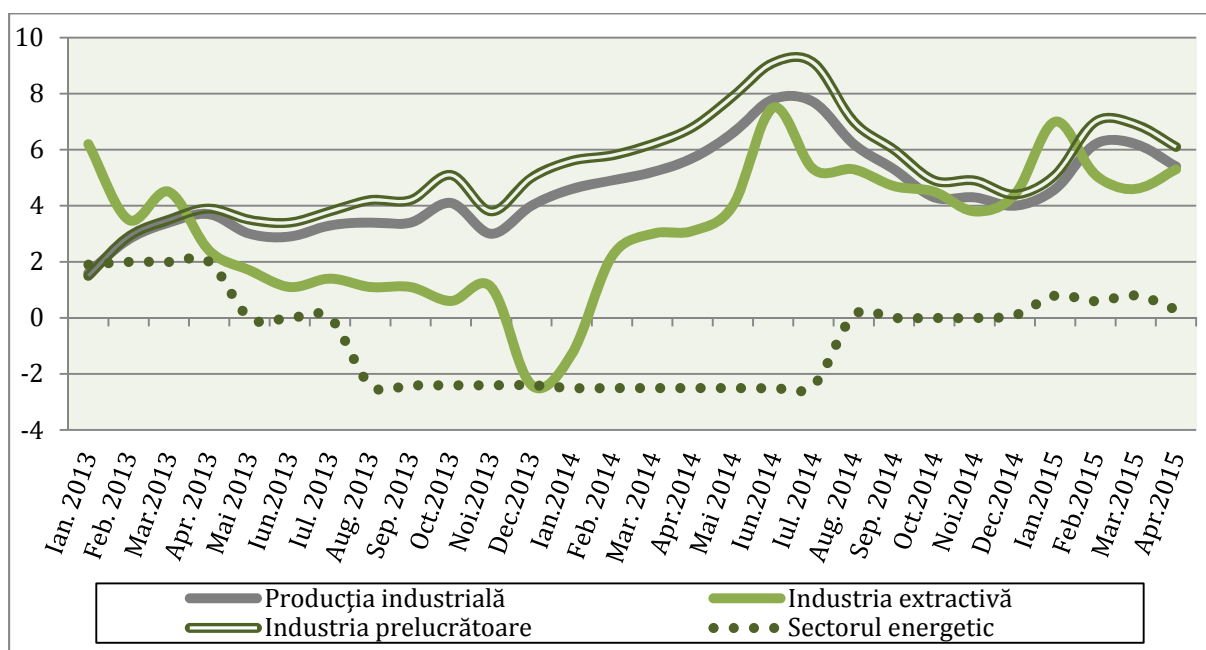

Figura 2.1.2. Ritmul anual de creștere a IPC și inflației de bază, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Inflația de bază a continuat să crească și în primele luni ale 2015 cu ritmuri ce au devansat dinamica IPC. În perioada ianuarie-martie 2015, indicele inflației de bază a constituit 9,1% f.a.p.a.p., avansând față de nivelul atins pentru aceeași perioadă a anului 2014 cu 4,1p.p. În expresie lunară, comparativ cu perioada similară a anului precedent ritmul de creștere a inflației de bază a înregistrat următoarele majorări: în ianuarie – 7%, în februarie – 10,2% și în martie – 10,6%. Creșterea accentuată a inflației de bază s-a datorat proceselor de depreciere a valutei naționale față de dolarul SUA și moneda unică europeană. Din luna mai 2014, ritmurile anuale ale inflației de bază s-au majorat mai rapide decât sporul IPC. Această devansare se datorează scăderii presiunilor din partea prețurilor la produsele alimentare asupra IPC, care nu sunt luate în considerație la calcularea inflației de bază.

În primele luni ale anului și-au accelerat ritmul de creștere și prețurile producției industriale. În trimestrul I, 2015 ritmul de creștere a indicelui anual al prețurilor producției industriale a crescut comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 0,8 p.p. și a atins nivelul de 5,7%. În ramurile industriei s-au înregistrat următoarele majorări f.p.s.a.p.: industria extractivă – 5,6%, industria prelucrătoare – 6,3%, sectorul energetic – 0,7%. Cele mai mari majorări de preț în industria prelucrătoare, în această perioadă, au fost atestate pentru activitățile de fabricare a produselor din tutun – cu 56,7%, de distilare, rafinare și mixare a băuturilor alcoolice – cu 12,1%, de fabricare a mașinilor, utilajelor și echipamentelor – cu 15,8%, de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte – cu 10,0%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut.

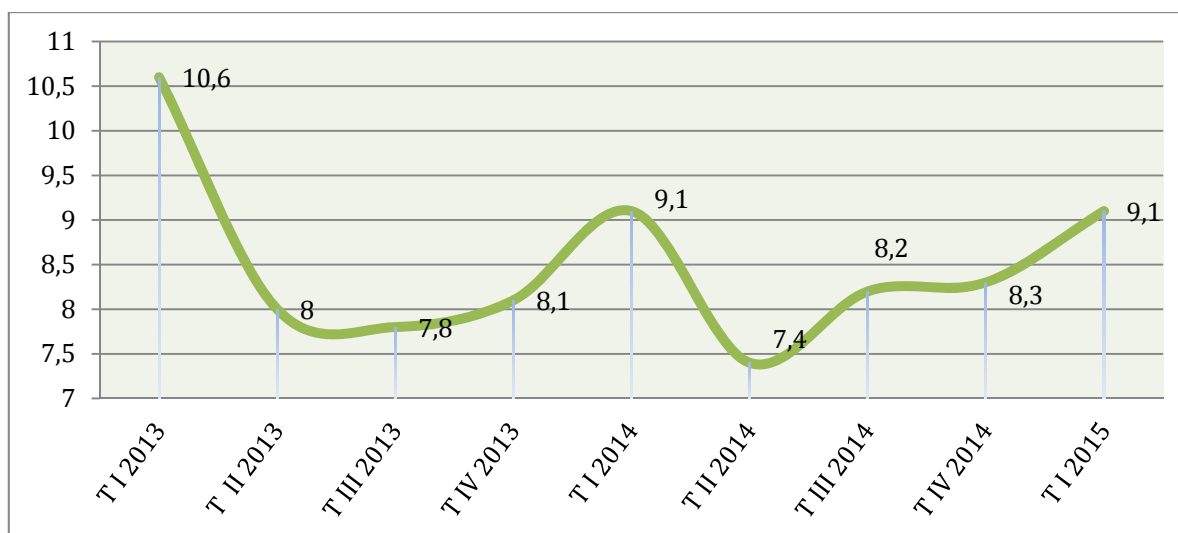
Figura 2.1.3. Ritmul anual de creștere al prețurilor producției industriale și al componentelor sale, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Creșterea prețurilor în construcții a rămas relativ stabilă. Ritmul de creștere al prețurilor în construcții, în trimestrul I, 2015 s-a menținut la nivelul înregistrat în perioada similară a anului precedent, și a constituit 9,1%. În sectoarele economiei naționale cele mai mari creșteri anuale de prețuri la construcții, în perioada de referință, au fost înregistrate în agricultură – 9,9%, industria prelucrătoare – 9,6%, electroenergetică – 9,5% și construcția de locuințe – 8,2% (vezi Fig. 2.1.4).

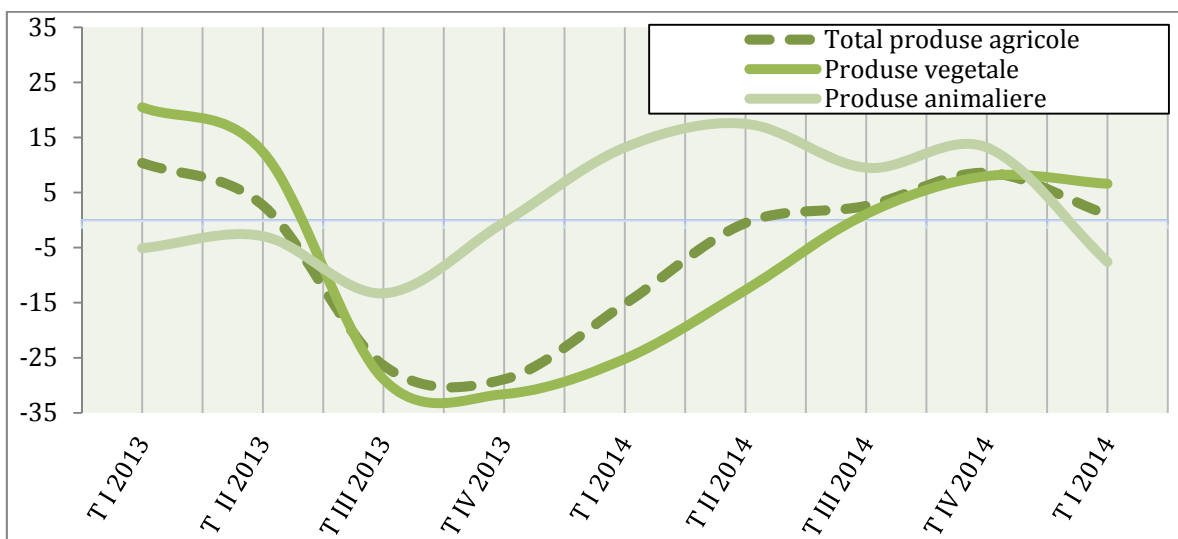
Începutul anului a fost marcat și de o creștere moderată a prețurilor producătorilor agricoli. În trimestrul I al anului 2015, prețurile producătorului la produsele agricole au crescut ușor - cu 1% față de perioada similară a anului 2014. La temperarea ritmului anual de creștere a acestei categorii de prețuri, în perioada corespunzătoare, au contribuit, în special, produsele animaliere, a căror prețuri s-au redus cu 7,6% f.p.s.a.p. Totodată, prețurile la produsele vegetale au înregistrat o creștere cu 6,6%, comparativ cu perioada similară a anului trecut (vezi Fig. 2.1.5).

Cele mai mari majorări de preț la produsele agricole, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, s-au înregistrat la următoarele produse: porumb – cu 35,8%, floarea soarelui – cu 20,5%, varză – cu 47,6%, sfeclă de masă – cu 66,6% și ovine și caprine (în masă vie) – cu 30,8%. Totodată, s-au înregistrat micșorări de preț la cartofi – cu 71,2%, ceapă uscată – cu 50,5%, porcine (în masă vie) – cu 20,9%, morcov – cu 28,8%, fructe – cu 21,9%.

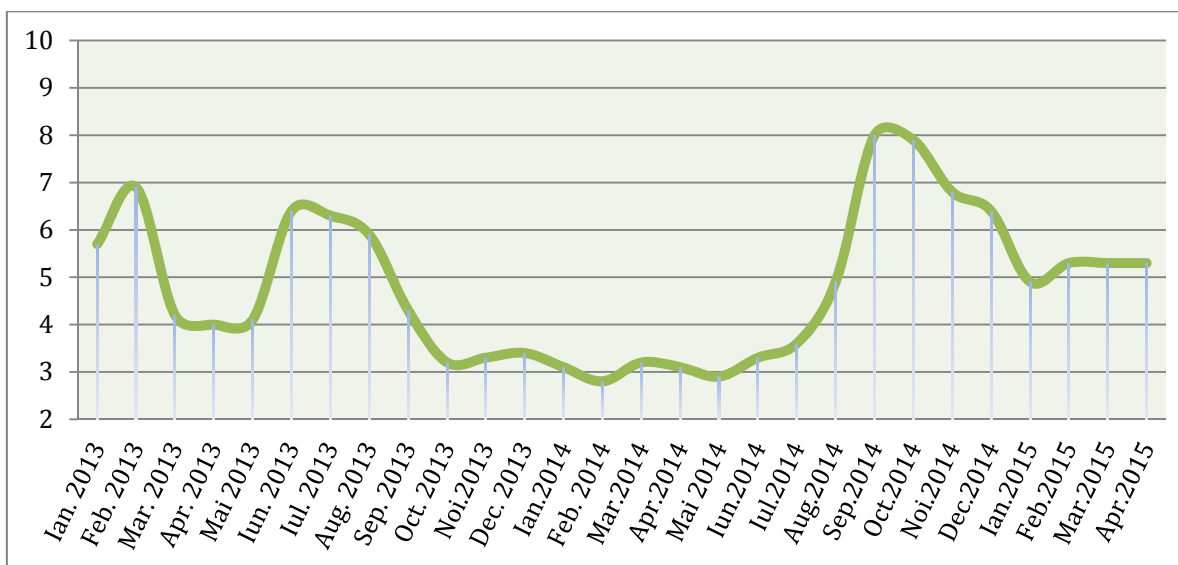
Figura 2.1.4. Evoluția prețurilor în construcții, % (f.p.s.a.p.)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Figura 2.1.5. Evoluția prețurilor produselor agricole, % (f.p.s.a.p.)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Figura 2.1.6. Evoluția prețurilor la combustibil, % (f.p.s.a.p.)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Prețul combustibililor la începutul anului curent a înregistrat creșteri constante. În primul trimestru al anului 2015, în comparație cu evoluțiile conturate la sfârșitul anului precedent prețurile pentru combustibili au avut o tendință de temperare. Însă, comparativ cu perioada similară a anului precedent ritmul de creștere a sporit cu 2,2 p.p. și a atins nivelul de 5,2% (în expresie lunară, comparativ cu perioada similară a anului precedent s-au înregistrat următoarele majorări: în ianuarie – 4,9%, în februarie – 5,3% și în martie – 5,3%).

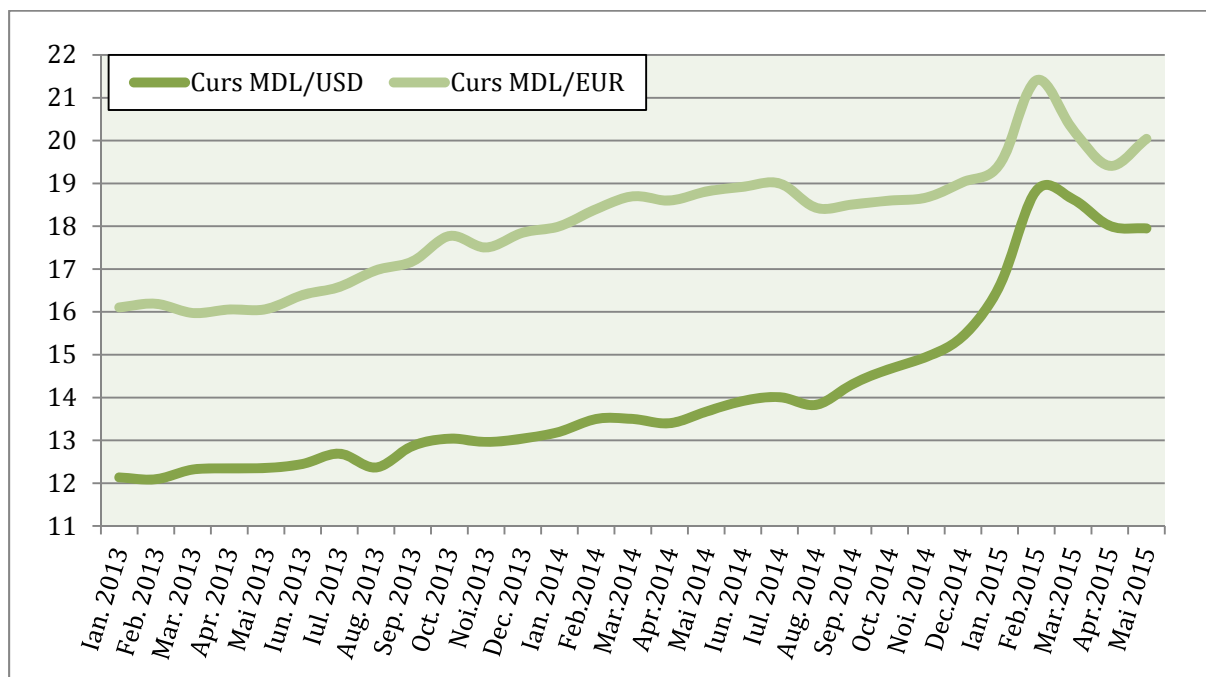
Rate de schimb

Primele trei luni ale anului 2015 au fost marcate de fluctuații accentuate ale cursului monedei naționale față de principalele monede de referință, care și-au lăsat amprenta atât asupra politicii monetare promovate de autorități, cât și asupra altor ramuri ale economiei naționale, alimentând anticipații pesimiste vizavi de evoluția economică viitoare a țării și descurajând dezvoltarea businessului mic și mijlociu.

În trimestrul I, 2015 cursul mediu nominal de schimb față de principalele valute de referință a fost de 20,4 MDL/EUR și 18 MDL/USD, depreciindu-se comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 10,9% față de moneda unică europeană și cu 34,5% față de dolarul SUA.

În expresie lunară, cursul mediu de schimb al monedei naționale față de moneda unică europeană a avut o evoluție volatilă, constituind: în ianuarie – 19,4 MDL/EUR, în februarie – 21,4 MDL/EUR, iar în martie – 20,3 MDL/EUR. Drept consecință a înăsprii condițiilor monetare pe piață, în următoarele luni: aprilie și mai cursul mediu de schimb și-a temperat evoluția constituind 19,4 și 20,0 MDL/EUR respectiv.

În trimestrul I, 2015 au fost înregistrate cele mai mari valori ale cursului mediu de schimb a monedei naționale din ultimii trei ani față de dolarul SUA. Maxima istorică de 20,99 MDL/USD fiind atinsă în data de 18.02.2015. În această perioadă cursul mediu de schimb a fost de: 16,6 MDL/USD în luna ianuarie, 18,8 MDL/USD – în februarie și 18,6 MDL/USD în martie. În următoarele luni ale anului: aprilie și mai, cursul mediu de schimb s-a menținut la nivelul de 18 MDL/USD.

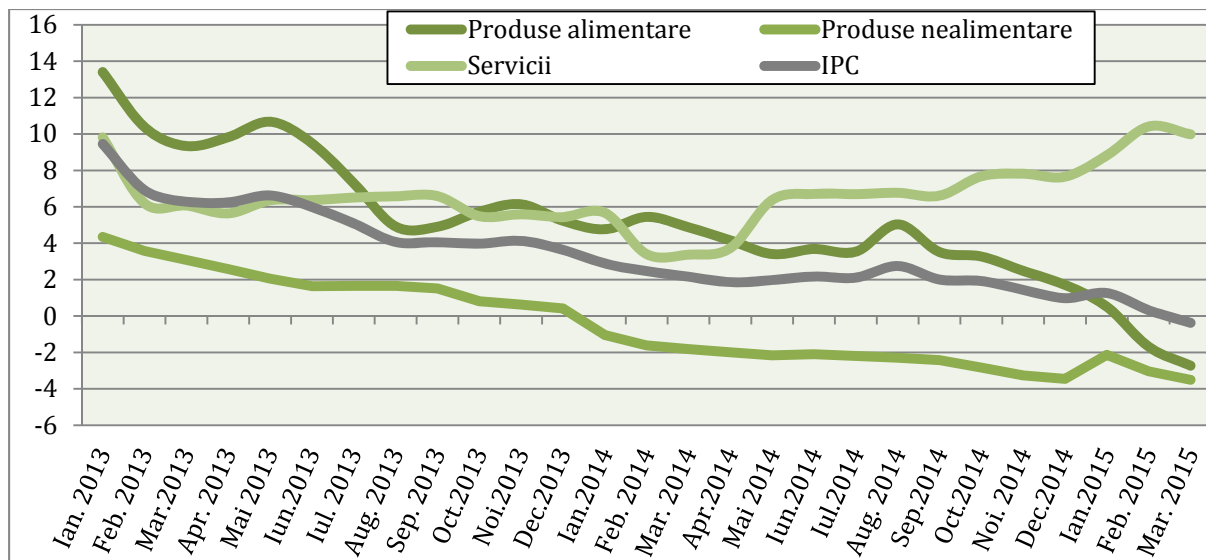

Figura 2.1.7. Evoluția cursului nominal de schimb mediu lunar al MDL comparativ cu USD și EURO

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Drept consecință a deprecierii monedei naționale a crescut și cursul real al monedei naționale. În trimestrul I cursul real al leul moldovenesc s-a depreciat față de moneda unică europeană cu 4,2%, comparativ cu perioada similară a anului trecut.

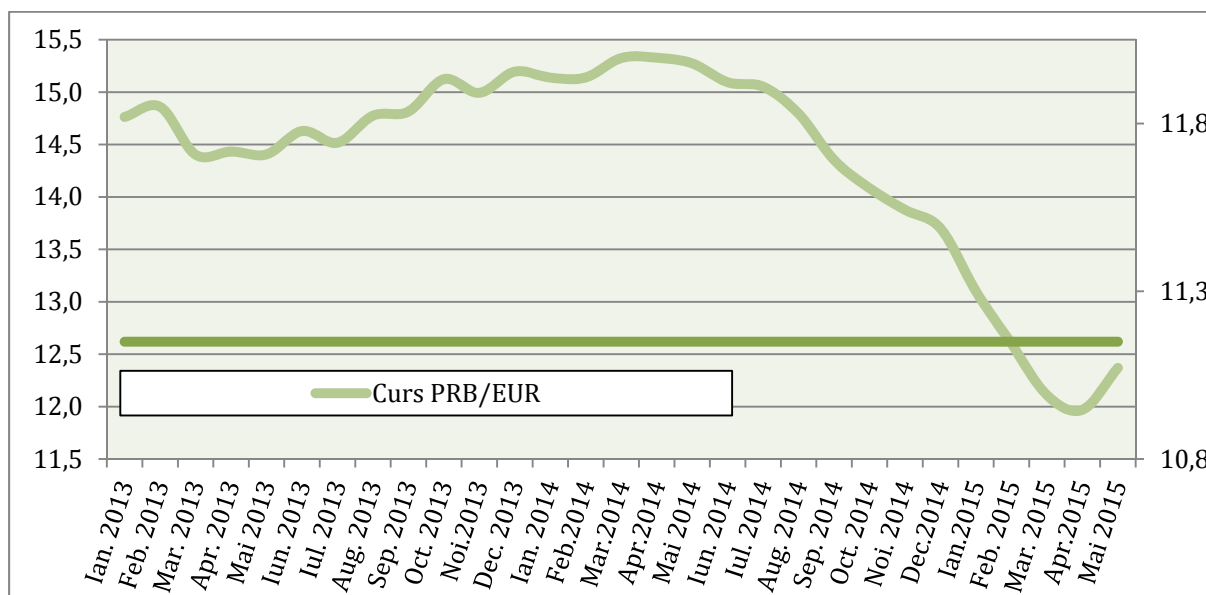
Regiunea Republicii Moldova din partea stângă a râului Nistru.

Figura 2.1.8. Ritmul anual de creștere a IPC și a componentelor sale în regiunea din partea stângă a râului Nistru, %

Sursa: Conform datelor Băncii Centrale a regiunii din partea stângă a râului Nistru.

Rata anuală a inflației în regiunea din partea stângă a râului Nistru și-a continuat trendul descendent, intrând deja în ultima lună a primului trimestru al anului 2015 pe un teritoriu negativ. În ianuarie-martie ritmul anual de creștere al IPC a constituit 0,4%, înregistrând o descreștere cu 2,1 p.p. față de perioada similară a anului 2014. Spre deosebire de regiunea Republicii Moldova din partea dreaptă a râului, cea mai mare influență asupra creșterii inflației au avut-o serviciile, la care rata anuală de creștere a prețurilor în ianuarie-martie 2015

Figura 2.1.9. Evoluția cursului nominal de schimb mediu lunar al PRB comparativ cu USD și EURO

Sursa: Conform datelor Băncii Centrale a regiunii din partea stângă a râului Nistru.

a constituit 9,4%. În același timp prețurile produselor alimentare și celor nealimentare au fost în scădere, cu 1,3% și 2,9% corespunzător. Inflația negativă dă dovadă de stagnare sau recesiune economică în regiune.

Pe parcursul trimestrului I, 2015, Banca Centrală a regiunii din partea stângă a râului Nistru și-a păstrat obiectivul general al politicii monetare, orientat spre țintirea cursului valutar de schimb, stabilit încă din luna decembrie, 2012. În aceste condiții cursul nominal al rublei transnistrene față de dolarul SUA rămâne fixat la nivelul de 11,1 PRB/USD.

Totodată, în trimestrul I, 2015, rubla transnistreană s-a apreciat ușor față de moneda EURO, tendință ce se menține încă din mijlocul anului 2014. Cursul mediu nominal de schimb, în perioada de referință, a fost de 12,6 ruble pentru un Euro, apreciindu-se față de valoarea perioadei similare a anului precedent cu 17%. În primele luni ale trimestrului II se observă modificarea sensului evoluției rublei transnistrene, în direcția deprecierei acesteia față de moneda EURO.

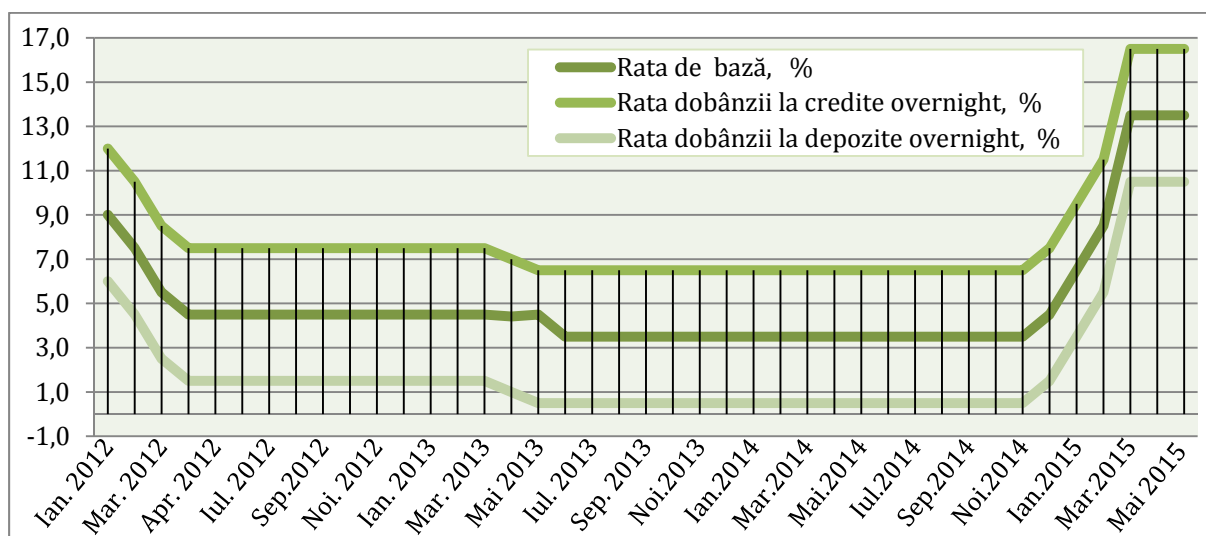
2.2. Politica monetară

La începutul anului 2015, ținând seama de iminența unor presiuni inflaționiste pronunțate generate de deprecierea monedei naționale, în vederea menținerii inflației la un nivel optim, situat în interiorul intervalului de variație de $\pm 1,5$ p.p. de la ținta de 5,0 la sută, Banca Națională a Moldovei a promovat o politică monetară restrictivă, înăsprind gradual condițiile monetare, proces demarat din ultima lună a anului 2014.

Instrumentele politicii monetare

Începutul anului a fost marcat de înăsprirea politicii monetare promovate de Banca Națională a Moldovei. În primul trimestru al anului 2015, sub incidența accentuării riscurilor inflaționiste, BNM a crescut ratele la principalele operațiuni de politică monetară. Rata de bază s-a majorat în trei etape cu 9 p.p. față de nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2014. Începând cu luna ianuarie rata de bază a crescut de la 4,5% la 6,5%, iar în luna februarie de la 8,5% la 13,5%.

Concomitent cu rata de bază, în aceeași măsură au fost majorate: rata dobânzii la creditele overnight până la nivelul de 16,5% și rata dobânzii la depozitele overnight până la 10,5%.

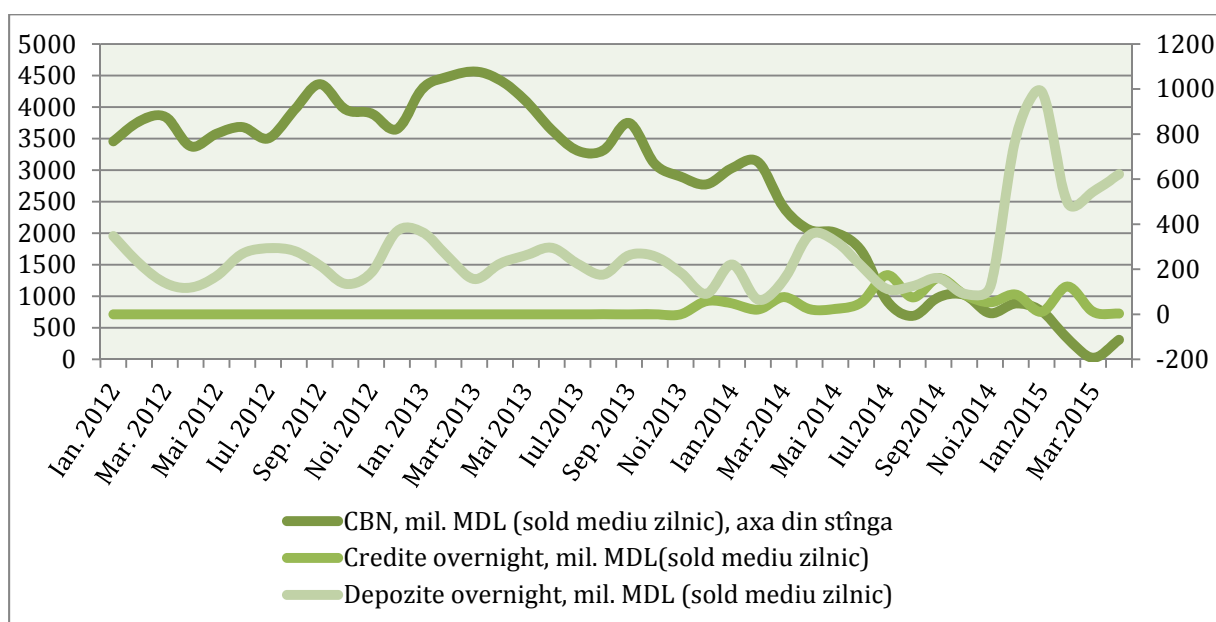
Figura 2.2.1. Evoluția ratelor de dobândă la instrumentele de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei, în perioada 2012-2015

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Operațiunile de piață deschisă și facilitățile permanente

Pe fondul agravării situației din sectorul bancar, a crescut atractivitatea depozitelor overnight, băncile preferând să-și păstreze excesul de lichiditate la BNM. Operațiunile de sterilizare a lichidităților au rămas pe un trend descrescător, caracteristic și anului precedent. Pe parcursul trimestrului I, 2015 soldul mediu lunar al operațiunilor de sterilizare s-a situat la un nivel inferior perioadei similare a anului precedent (minus 2,48 mld. MDL) și a constituit 0,37 mld. MDL. Cel mai înalt sold a fost înregistrat în luna ianuarie 2015, când soldul mediu zilnic al vânzărilor de CBN-uri a fost - 0,76 mld. MDL.

În primul trimestru al anului 2015 solicitarea de depozite "overnight" a avut o dinamică volatilă, soldul mediu zilnic constituind pentru lunile ianuarie, februarie și martie 2015 - 988 mil. MDL, 495 mil. MDL și 545 mil. MDL, corespunzător. În aceeași perioadă, băncile comerciale au solicitat facilități de credite "overnight" de la BNM, cu un sold mediu în sumă de 11 mil. MDL în luna ianuarie, 123 mil. MDL în februarie și 11 mil. MDL în martie.

Figura 2.2.2. Instrumentele politicii monetare, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

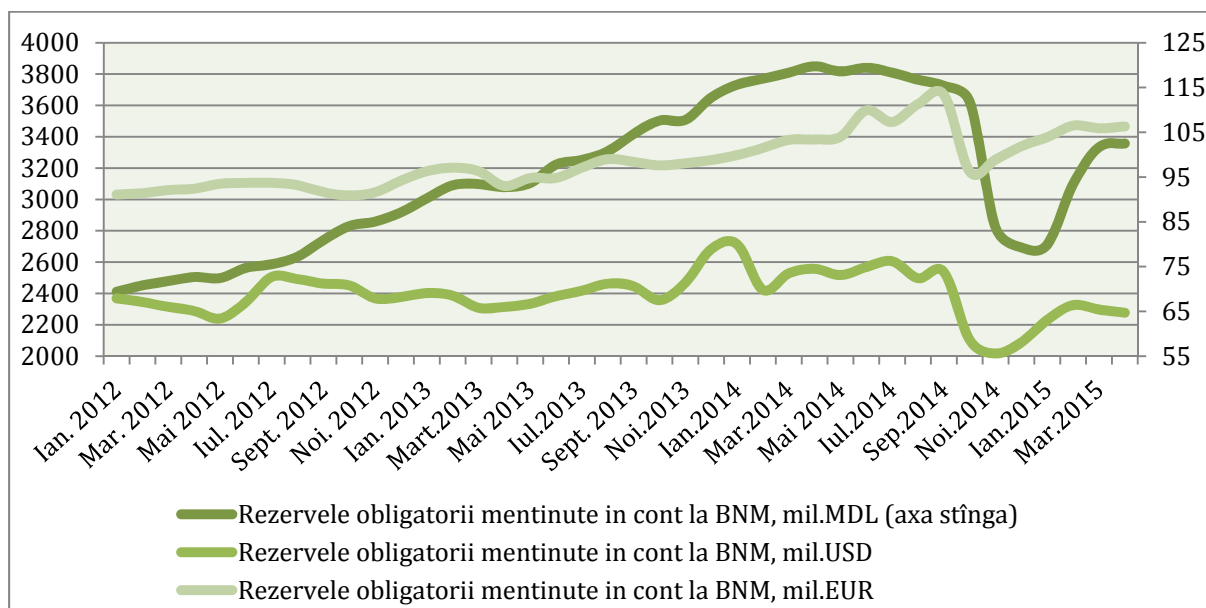
În luna aprilie a anului 2015, volumul operațiunilor de sterilizare a lichidităților a crescut ușor, constituind 0,3 mld. MDL, solicitările de depozite "overnight" au crescut până la 622 mil. MDL, iar volumul creditelor "overnight" a fost de 3 mil. MDL.

Rezervele obligatorii

Rezerve obligatorii în creștere după trei ani de stabilitate. În trimestrul I, 2015 în condițiile înăsprii politicii monetare promovate, BNM a majorat rata rezervelor obligatorii BNM din mijloacele atrase în MDL și în valută neconvertibilă, în două etape: de la 14% la 16% în luna februarie și până la 18% în luna martie. Majorarea ratei rezervelor minime a condiționat sporirea treptată a volumului rezervelor obligatorii menținute de băncile comerciale la BNM în monedă națională și în valute neconvertibile, după o scădere bruscă la sfârșitul anului precedent.

La sfârșitul trimestrului I, 2015, volumul rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în MDL și alte valute neconvertibile a constituit 3356,9 mil. MDL, ceea ce atestă o descreștere cu 12% față de aceeași dată a anului trecut. Rezervele în valută străină (dolari SUA și Euro), la sfârșitul perioadei de referință, au înregistrat valori de 65,4 mil. USD și 105,9 mil. EUR, corespunzător.

Volumul rezervelor obligatorii menținute în cont la BNM în dolari SUA a scăzut față de sfârșitul trimestrului I, 2014 cu 11%, iar volumul rezervelor în Euro s-a majorat cu 2,5%.

Figura 2.2.3. Evoluția volumului rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenesti și în valute străine la BNM

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Intervențiile pe piața valutară

În primele trei luni ale anului 2015, BNM a intervenit pe piața valutară interbancară, preponderent, în calitate de vânzător de valută străină. Volumul vânzărilor de valută a fost 258,3 mil. USD, ceea ce a constituit o creștere triplă față de aceeași perioadă a anului trecut. Procurările de valută în aceeași perioadă s-au realizat în special prin operațiuni SWAP și au constituit cca. 3 mil. USD. Aceste intervenții au fost în concordanță cu politica monetară promovată de BNM și au avut drept scop ameliorarea situației pe piața valutară internă.

Tabelul 2.2.1. Activitatea BNM pe piața valutară interbancară în perioada ianuarie 2014 - martie 2015

Luna	Volumul procurărilor, (echivalentul în mil. dolari SUA)	Volumul vânzărilor, (echivalentul în mil. dolari SUA)
Ianuarie 2014	0,15	6,0
Februarie 2014	0	73,0
Martie 2014	0,18	0
Aprilie 2014	0	0
Mai 2014	0	18,84
Iunie 2014	0	52,3
Iulie 2014	0	70,06
August 2014	47,53	21,61
Septembrie 2014	0	26,0
Octombrie 2014	1,84	30,65
Noiembrie 2014	26,1	179,8
Decembrie 2014	0,6	388,4
Ianuarie 2015	0	122,9
Februarie 2015	0,2	125,2
Martie 2015	2,95	10,2

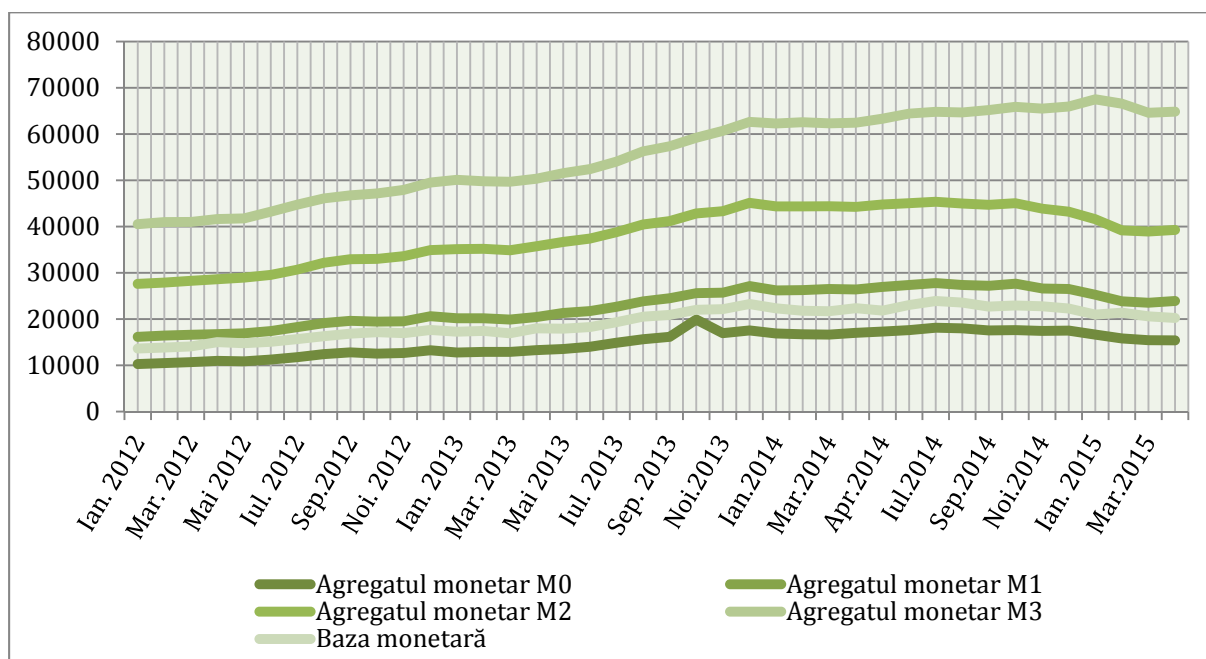
Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Activele oficiale de rezervă au continuat să scadă. Intervențiile BNM pe piața valutară interbancară, în vederea ameliorării fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb al monedei naționale în raport cu principalele valute de referință, precum și acoperirea necesarului de capital pe piața monetară, drept urmare a deteriorării situației financiare în sectorul bancar, a condiționat micșorarea activelor oficiale de rezervă. Soldul activelor oficiale de rezervă la sfârșitul trimestrului I, 2015 a constituit 1,76 mld. USD, reducându-se cu 36,4% față de finele anului 2014, ceea ce constituie cca. 1 mld. USD.

Dinamica indicatorilor monetari

La începutul anului 2015 s-a accentuat tendința de micșorare a masei monetare în monedă națională. După cum rezultă din datele primelor trei luni ale anului 2015, volumul masei monetare a avut o evoluție descendentă în comparație cu datele de la sfârșitul anului 2014. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, ritmul de creștere a masei monetare a înregistrat valori pozitive, iar ritmul de creștere a componentelor ei în monedă națională a coborât pe un teritoriu negativ. În acest context, stocul agregatelor monetare la data de 31.03.2015, comparativ cu datele înregistrate la data de 31.03.2014 a evoluat după cum urmează:

- agregatul monetar M0 a înregistrat o descreștere cu 7,4%, și a constituit aproximativ 15,4 mld. MDL;
- agregatul monetar M1 a scăzut cu 11,2% și a atins un nivel de 23,5 mld. MDL;
- ritmul de creștere a agregatului monetar M2 a scăzut cu 12,3%, și a constituit 38,9 mld. MDL;
- agregatul monetar M3 a înregistrat o creștere de 3,6% și s-a cifrat la 64,8 mld. MDL.

Figura 2.2.4. Evoluția agregatelor monetare și a bazei monetare, mil. MDL

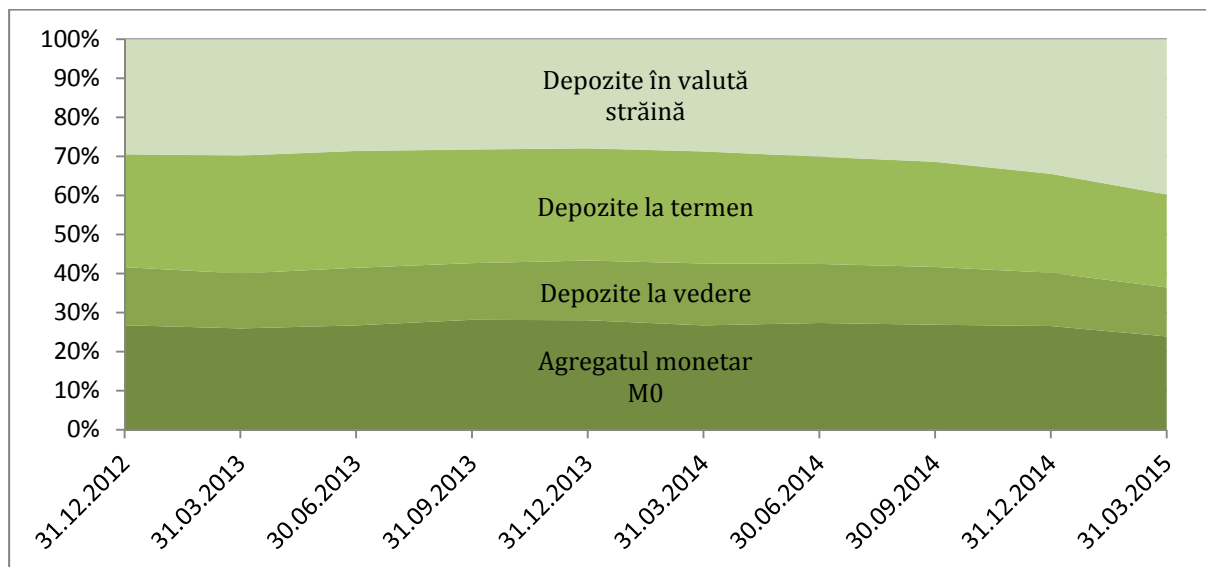
Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

O dinamică similară s-a observat și în cazul bazei monetare. Comparativ cu datele de la sfârșitul anului 2014, baza monetară la sfârșitul trimestrului I al anului 2015 a înregistrat o descreștere cu 7,5%, iar comparativ cu perioada similară a anului 2014, volumul bazei monetare a scăzut cu 5%, și a constituit 20,6 mld. MDL.

Condițiile economice incerte de la începutul anului s-au răsfărânt negativ asupra atractivității depunerilor în monedă națională, în favoarea depunerilor în valută străină.

Evoluția componentelor masei monetare și-a lăsat amprenta și asupra structurii masei monetare în circulație, care s-a modificat considerabil în primele luni ale anului 2015.

La 31.03.2015 componentele masei monetare erau distribuite în felul următor: agregatul monetar M0 (bani în circulație) – 23,9%; depozite la vedere – 12,6%; depozite la termen – 23,8% și depozite în valută – 39,8%. Comparativ cu trimestrul I al anului 2014, menționăm o reducere a tuturor componentelor masei monetare în monedă națională. Ponderea banilor în circulație s-a diminuat cu 2,9 p.p., depozitele la vedere – cu 3,3 p.p. și depozitele la termen – cu 4,9 p.p. Creșterea volumului masei monetare în trimestrul I, 2015 a fost alimentată în special din contul majorării volumului de depozite în valută, ponderea căroră comparativ cu situația de la sfârșitul trimestrului I al anului 2014 a crescut cu 11 p.p.

Figura 2.2.5. Structura masei monetare M3

Sursa: Calcule conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Politica monetară în regiunea din partea stângă a râului Nistru.

Strategia de politica monetară a băncii centrale din regiunea Republicii Moldova din partea stângă a râului Nistru este menținerea stabilității sistemului financiar și susținerea creșterii economice bazată pe țintirea cursului valutar de schimb.

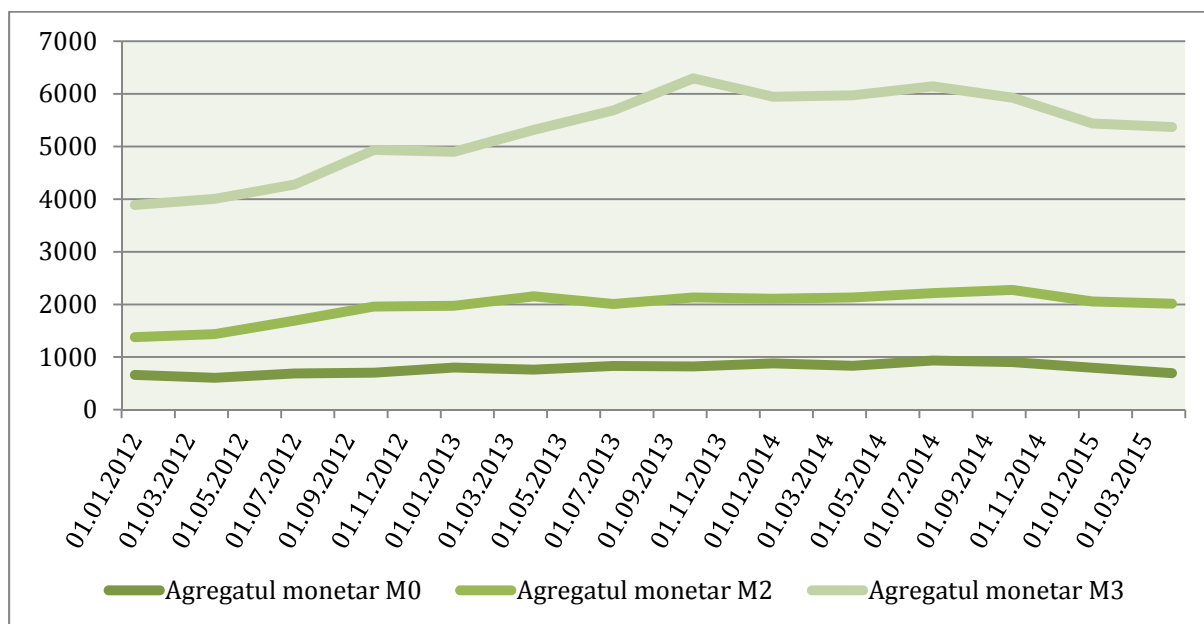
Pe parcursul trimestrului I al anului 2015, în condițiile unor procese inflaționiste stabil moderate în regiune, rata de refinanțare a băncii centrale s-a menținut la nivelul de 3,5%. Rata rezervelor obligatorii a fost majorată cu 1 p.p. începând cu luna februarie 2015, și constituie 15% pentru sursele atrase în valută străină și pentru cele în ruble.

La sfârșitul trimestrului I, 2015, masa monetară în regiunea din stânga Nistrului constituia 5372,1 mil. ruble (echivalentul a cca 8895,6 mil. MDL⁷), înregistrând o descreștere cu 10 p.p., comparativ cu volumul ofertei monetare înregistrat la sfârșitul trimestrului I al anului precedent.

La 01.04.2015 componentele masei monetare erau distribuite în felul următor: agregatul monetar M0 (bani în circulație) – 12,9%; cvasimoneda – 24%; masă monetară în valută străină – 62,5%. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, la sfârșitul trimestrului I al anului 2015 s-au înregistrat unele schimbări nesemnificative în structura masei monetare: a crescut

⁷ Calculat conform cursului oficial de schimb al CBPMR la data de 01.04.15, <http://www.cbpmr.net/?kv=1&lang=ru>

ponderea cvasimonedei în volumul total al masei monetare cu 12 p.p., iar ponderea banilor în circulație și a masei monetare în valută străină a scăzut cu 7,4 p.p. și cu 2,7 p.p. corespunzător.

Figura 2.2.6. Evoluția agregatelor monetare în regiunea din stânga Nistrului, mil. ruble

Sursa: Conform datelor CBPMR.

Capitolul III

FINANȚE

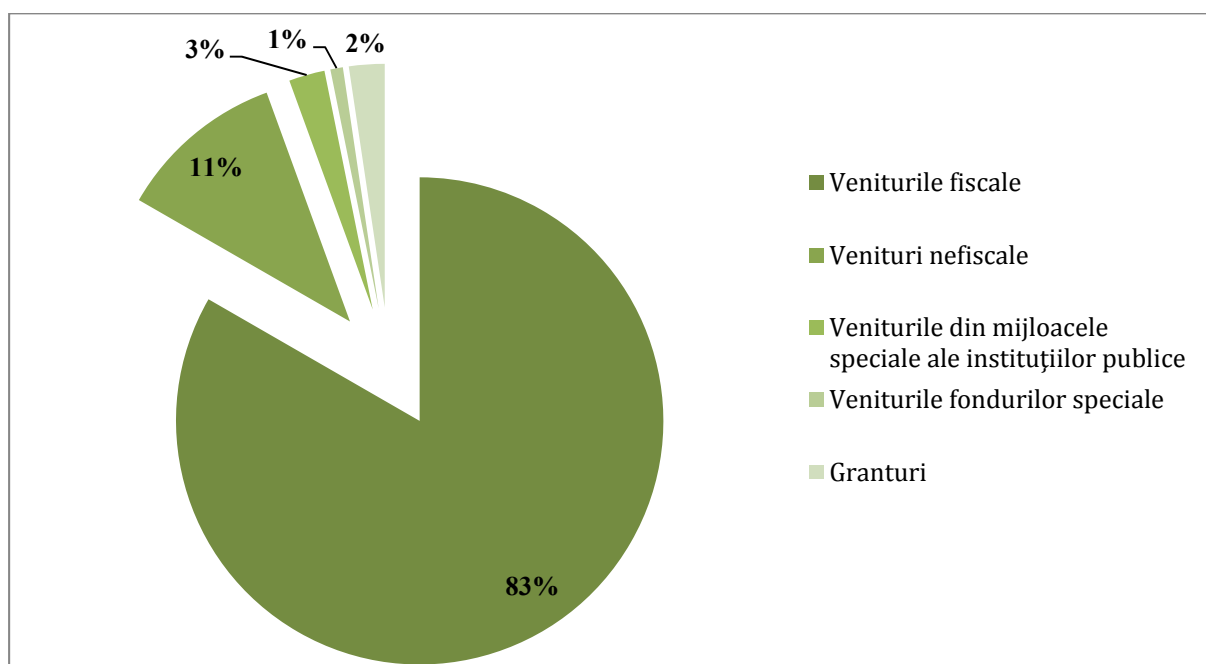
3.1. Finanțe publice

Veniturile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2015, la BPN au fost acumulate venituri în sumă totală de 10173,8 mil. MDL, cu 328,2 mil. MDL sau cu 3,3% mai mult decât valoarea planificată pentru această perioadă. În comparație cu perioada similară a anului 2014, încasările au înregistrat o creștere cu 1760,6 mil. MDL sau cu 20,9%.

Se înregistrează o creștere accelerată a încasărilor la buget, în mare parte, ca rezultat al acțiunilor întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat, în partea ce ține de acumulările la buget.

Examinând structura veniturilor BPN în primul trimestru al anului 2015 se observă că partea dominantă continuă să fie formată din venituri fiscale (83,0%), componența structurală a acestora fiind prezentată în Figura 3.1.1.

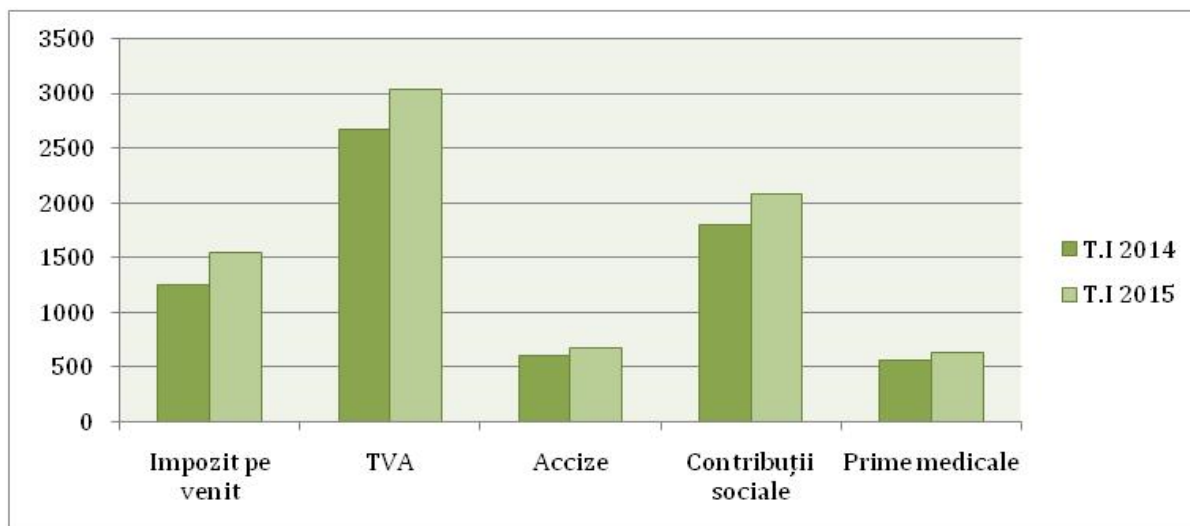

Figura 3.1.1. Structura veniturilor Bugetului public național în trimestrul I 2015

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Din veniturile fiscale, ponderea cea mai importantă o au veniturile din TVA – 36,0% (în anul 2014 – 35,8%), contribuțiile sociale – 24,3% (în anul 2014 – 24,5%), impozitul pe venit – 16,8% (în anul 2014 – 18,2%), accize – 8,0% (în anul 2014 – 8,2%) și primele obligatorii de asistență medicală – 7,5% (în anul 2014 – 7,5%).

Astfel, ca tendință generală, se constată o diminuare a încasărilor fiscale cu 5,0 puncte procentuale comparativ cu anul precedent, totodată majorându-se cu 6,6 puncte procentuale veniturile din încasări nefiscale. Restul compartimentelor au înregistrat diminuări minore în perioada examinată comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014.

Figura 3.1.2. Structura veniturilor fiscale în trimestrul I 2015 comparativ cu trimestrul I 2014, mil. MDL

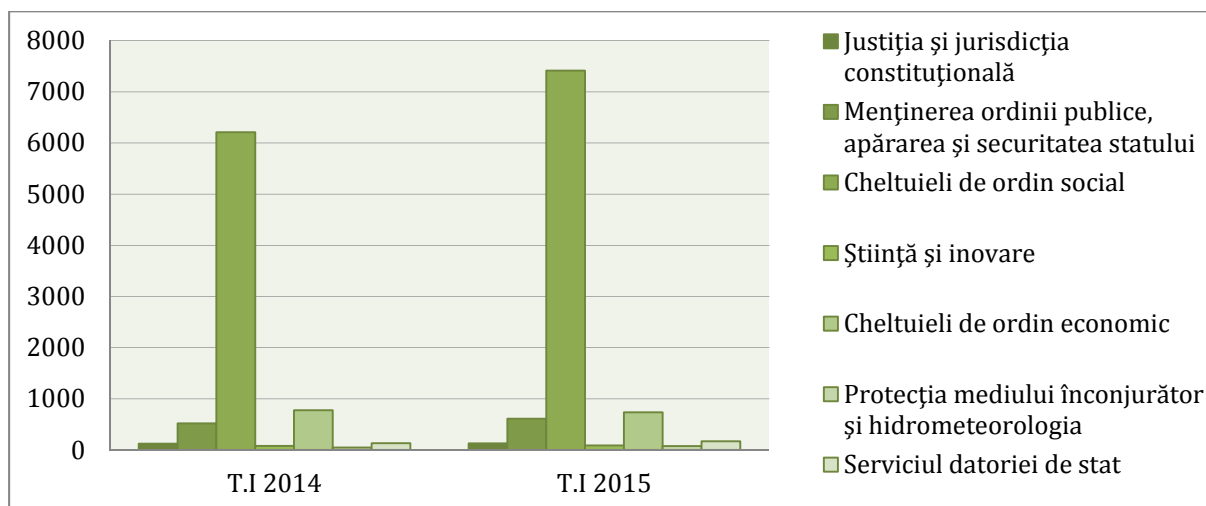
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Cheltuielile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2015 din buget au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 9830,5 mil. MDL, cu 2891,8 mil. MDL sau cu 22,7% mai puțin decât valoarea planificată pentru perioada examinată. În comparație cu anul trimestrul I al anului 2014, cheltuielile bugetului public național au crescut cu 1347,3 mil. MDL sau cu 15,9%.

Se observă o neutilizare importantă a cheltuielilor prevăzute, cu toate că acestea au crescut considerabil cu aceeași perioadă a anului precedent.

Examinând structura cheltuielilor din BPN în primul trimestru al anului 2015 se observă că partea dominantă continuă să fie formată din cheltuieli de ordin social (75,4%, în anul 2014 – 63,2%), componența structurală a cheltuielilor fiind prezentată în Figura 3.1.3.

Figura 3.1.3. Volumul cheltuielilor realizate din BPN în trimestrul I 2015 comparativ cu trimestrul I 2014, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Drept tendință generală, se observă o creștere a cheltuielilor de ordin social (cu 19,4% comparativ cu anul precedent – în mare parte, din contul cheltuielilor de ocrotire a sănătății). Este de remarcă că comparativ cu perioadele precedente, cheltuielile de ordin economic au

înregistrat o diminuare comparativ cu perioada similară a anului precedent, în perioadele anterioare înregistrându-se o creștere continuă. Totodată, cheltuielile privind menținerea ordinii publice, apărarea și securitatea statului au înregistrat o creștere de 17,7%, iar cele de protecție a mediului înconjurător și hidrometeorologie – de 58,3%.

Rezultatul financiar bugetar

Executarea bugetului public național în primul trimestru al anului 2015 a rezultat cu un **deficit** în mărime de 343,3 mil. MDL sau cu 70,0 mil. MDL mai puțin ca valoarea deficitului înregistrată în primul trimestru a anului 2014 (413,3 mil. MDL).

Soldurile în conturile bugetului public național la situația din 31 martie 2015 s-au majorat, comparativ cu situația din 1 ianuarie 2015, cu 579,3 mil. MDL și au constituit 3828,9 mil. MDL.

Datoria de stat

La situația de la 31 martie 2015, soldul datoriei de stat a constituit 29901,3 mil. MDL, majorându-se cu 3014,6 mil. MDL (+ 12,3%) comparativ cu același moment al anului 2014 și cu 2430,7 mil. MDL (+ 8,8%) comparativ cu începutul anului 2015.

În ce privește *structura datoriei de stat după tipul datoriei*, la situația din 31 martie 2015 aceasta a fost formată în proporție de 74,2% – datorie de stat externă și 25,8% – datorie de stat internă. În dependență de *structura pe valute a datoriei*, datoria externă este examinată fără descompunerea DST și cu descompunerea DST după cum urmează în tabelul 3.1.1.

Tabelul 3.1.1. Structura datoriei de stat pe valute, % din total datorie de stat

Tipul valutei	DST	USD	EURO	JPY	GBP	MDL
Cu descompunerea DST	-	33,3	30,9	6,6	6,4	22,8
Fără descompunerea DST	53,4	7,8	13,3	2,7	0,1	22,8

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

În primul trimestru al anului 2015, pentru serviciul datoriei de stat, din bugetul de stat au fost utilizate mijloace în sumă de 169,5 mil. lei, care se compune din:

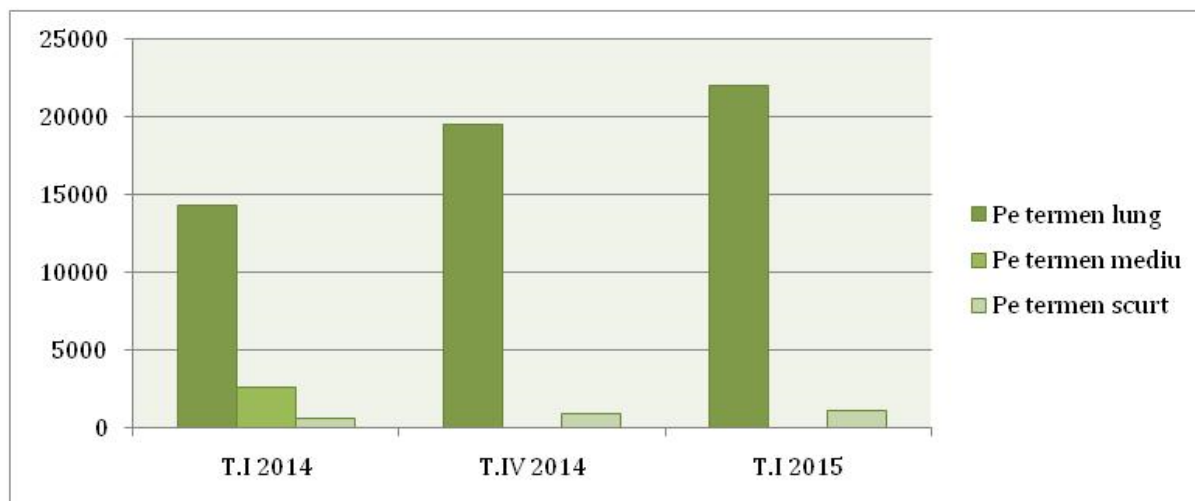
- Serviciul datoriei de stat externe în valoare de 63,4 mil. MDL (37,4%);
- Serviciul datoriei de stat interne în valoare de 106,1 mil. MDL (62,6%).

Datoria de stat externă

La situația din 31 martie 2015, datoria de stat externă a constituit 23071,7 mil. MDL. Comparativ cu situația din același moment al anului precedent, datoria publică externă a crescut cu 2946,0 mil. MDL sau cu 16,9%, iar comparativ cu începutul anului 2015 – a crescut cu 2676,4 mil. MDL sau cu 13,1%.

Analizând datoria de stat externă *în dependență de maturitate* la data de 31.03.2015, se constată că aceasta e compusă în proporție de 95,4% din datoria publică externă pe termen lung și 4,6% - din datorie externă pe termen scurt. Este de menționat că, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, au dispărut datoriile pe termen mediu, acestea fiind, cel mai probabil, repartizate între celelalte două categorii (termen lung și termen scurt).

Creditorii multilaterali continuă să dețină cota majoritară (circa 85,3% conform datelor la 31 martie 2015) în *structura datoriei de stat externe* contractată de Guvernul Republicii Moldova. Datoria de stat externă față de creditorii bilaterali a constituit 14,6% din total, iar față de creditorii comerciali – 0,1%. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține AID cu 41,0%, urmată de FMI – cu 23,4%, BEI – cu 8,8%, FIDA – cu 4,8%, etc.

Figura 3.1.4. Structura datoriei de stat externe la 31 martie și 31 decembrie 2014 și 31 martie 2015, mil. MDL

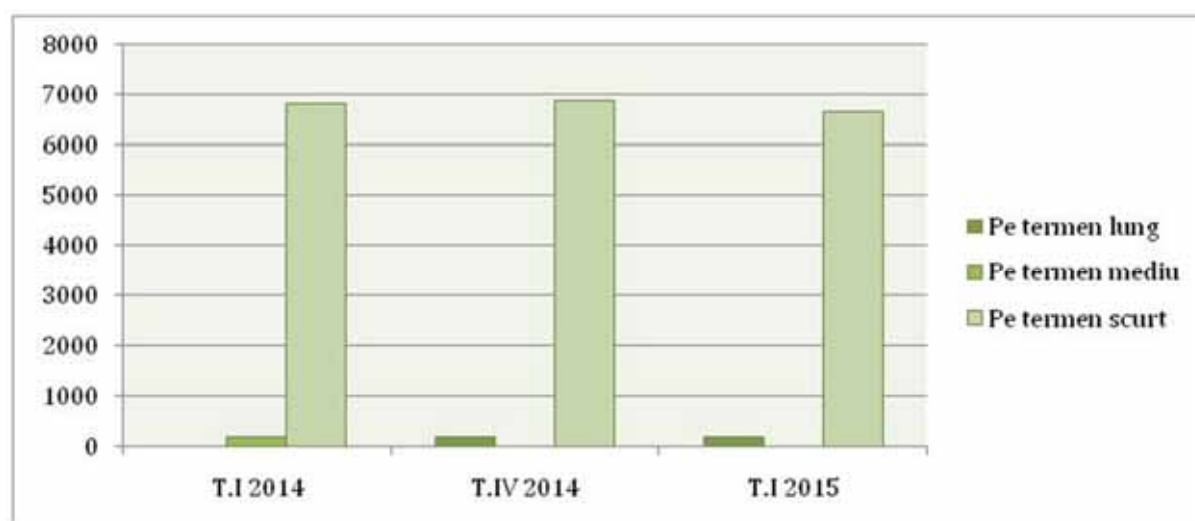
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Ca evoluție, se observă tendința ascendentă a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali. În același timp, datoria de stat externă față de creditorii bilaterali și cei comerciali a continuat să scadă.

Datoria de stat internă

La situația din 31 martie 2015, datoria de stat internă a constituit 6829,6 mil. MDL și este complet formată din valori mobiliare de stat. Față de perioada similară a anului precedent, datoria de stat internă a crescut cu 68,7 mil. MDL sau cu 1,0%, iar comparativ cu începutul anului 2015 – a scăzut cu 245,7 mil. MDL sau cu 3,5%. Creșterea datoriei interne se datorează, în mare parte, emisiunii suplimentare de valori mobiliare de stat pe piața primară.

Făcând o analiză a datoriei de stat interne *în dependență de părțile sale componente* se observă că 68,8% le constituie valorile mobiliare de stat emise pe piața primară, 30,2% – valori mobiliare de stat convertite și 1,0% – valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare.

Figura 3.1.5. Structura datoriei de stat interne la 31 martie și 31 decembrie 2014 și 31 martie 2015, mil. MDL

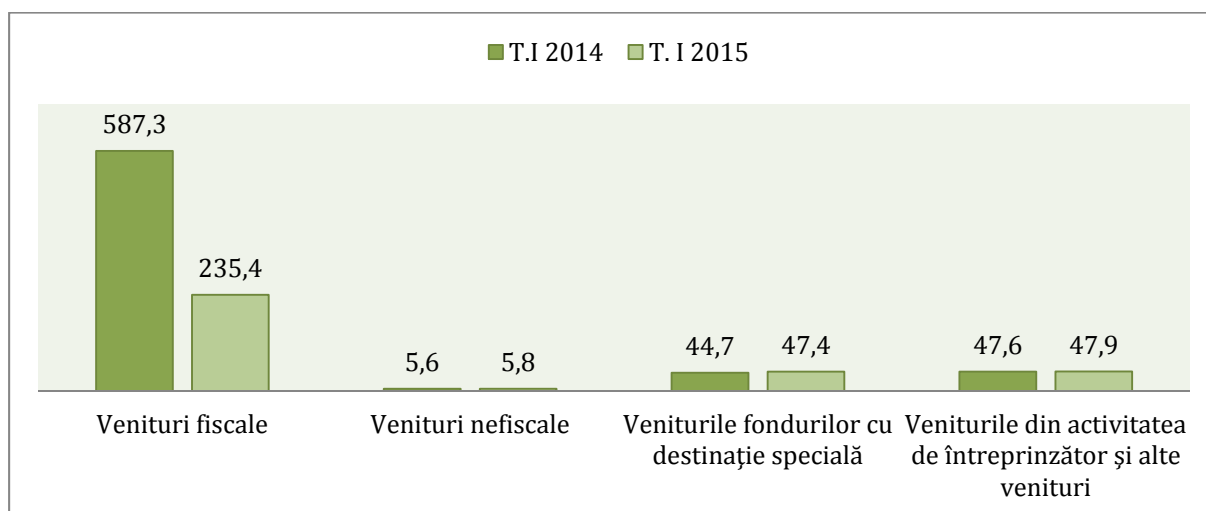
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Valorile mobiliare de stat cu scadența până la un an au fost emise pe trei termene: bonuri de trezorerie de 91 zile, 182 zile și 364 zile, a căror pondere în totalul VMS comercializate prin licitații a constituit 99,5%. Ponderea cea mai mare în VMS emise au constituit-o bonurile de trezorerie pe termen de 182 zile (42,6%) și 364 zile (33,4%) – ponderi, ce au rămas, relativ, constante în raport cu perioada similară a anului precedent (43,6% pentru BT de 182 zile și 27,7% pentru BT de 364 zile).

Analizând datoria de stat internă în dependență de maturitate la data de 31.03.2015, se constată că ponderea cea mai mare o are datoria publică internă pe termen scurt (97,5%), urmată de datoria publică internă pe termen lung (2,5%), ultima înregistrând un nivel foarte mic. Astfel, se reliefează tendința enunțată și în edițiile precedente și anume creșterea ponderii datoriei în cauză pe termen scurt.

Finanțele publice în regiunea din partea stângă a Nistrului

În primul trimestru al anului 2015, veniturile bugetului Transnistriei au constituit 337,6 mil. ruble transnistrene (563,4 mil. MDL), ceea ce reprezintă 5,5% din total venituri realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, din care: 392,9 mil. MDL venituri fiscale (69,7%); 9,7 mil. MDL venituri nefiscale (1,7%); 79,1 mil. MDL veniturile fondurilor cu destinație specială (14,0%) și 79,9 mil. MDL veniturile din activitatea de întreprinzător și alte venituri (14,1%). Comparativ cu valoarea planificată, au fost încasate 95,5%, totodată înregistrând o diminuare cu 26,3%, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014.

Figura 3.1.6. Structura veniturilor transnistrene în trimestrul I 2015 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2014, mil. MDL

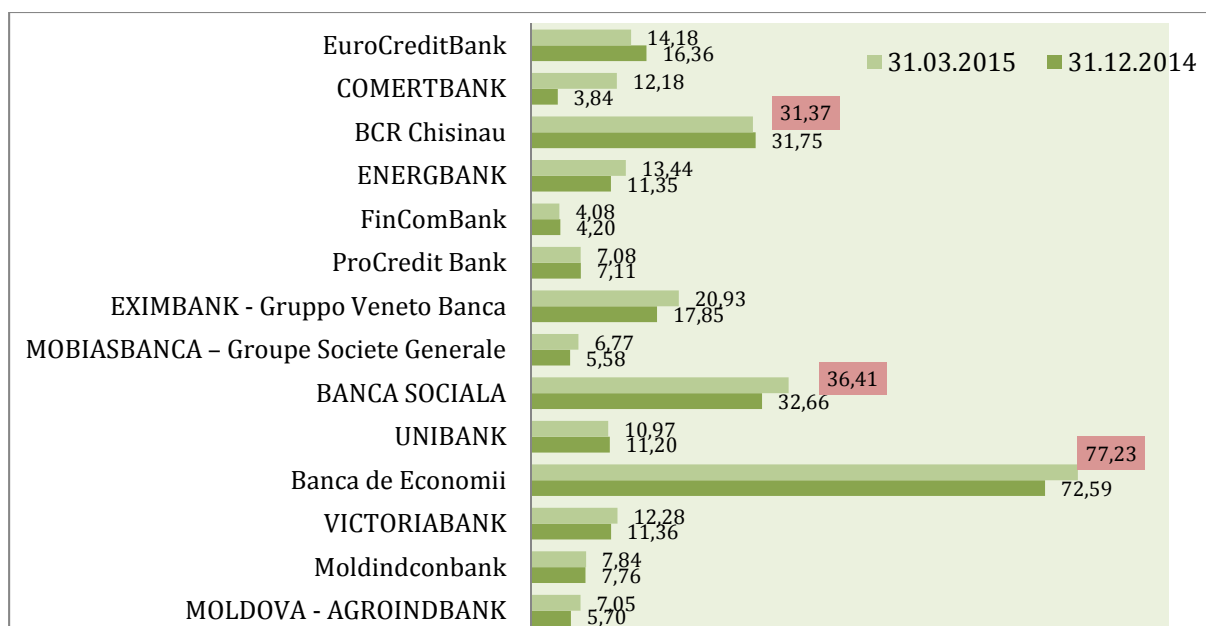
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor al Transnistriei.

Cheltuielile bugetului Transnistriei au reprezentat 850,8 mil. MDL sau 8,6% din total cheltuieli realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova.

3.2. Sectorul bancar

În primul trimestru al anului 2015, tendințele înregistrate în sectorul bancar autohton sunt caracterizate prin evoluții nefaste care perturbază în continuare stabilitatea sectorului financiar. Pe fundalul problemelor atestate în cadrul celor 3 instituții financiare (B.C. „Unibank” S.A., B.C. „Banca Socială” S.A. și B.C. „Banca de Economii” S.A.) aflate în continuare sub instituirea administrării speciale, sectorul bancar riscă și în următoarea perioadă să înregistreze o degradare a principalilor indicatori de activitate, cum ar fi: lichiditatea, profitabilitatea și calitatea portofoliului de credite.

Înrăutățirea calității portofoliului de credite în sectorul bancar. În I trimestru 2015, valoarea creditelor neperformante a constituit 5414,31 mil. MDL în creștere cu 13% față de 31.12.2014. În ceea ce privește ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor, la 31.03.2015 acestea a crescut cu 1,17 p.p., față de data 31.12.2014, constituind 12,90%. Un alt indicator care indică sporirea riscurilor pierderilor de capital este ponderea creditelor neperformante nete în capitalul normativ total, care la data de 31.03.2015 a crescut cu 8,55 p.p până la 57,58%, față de 31.12.2014. Prin urmare, deteriorarea calității portofoliului de credite al întregului sector bancar a fost condiționată, în mare parte, de ponderile maxime ale creditelor neperformante deținute de băncile comerciale problematice aflate sub administrarea specială. În consecință, acestea din urmă care au înăsprit condițiile de acordare a creditelor de către bănci. Totodată, nivelului redus de încredere a populației și a agenților economici în instituțiile financiare autohtone este pus la încercare în continuare de riscurile generate în sistem, ceea ce duce la o apetență scăzută pentru consumatorii de credite.

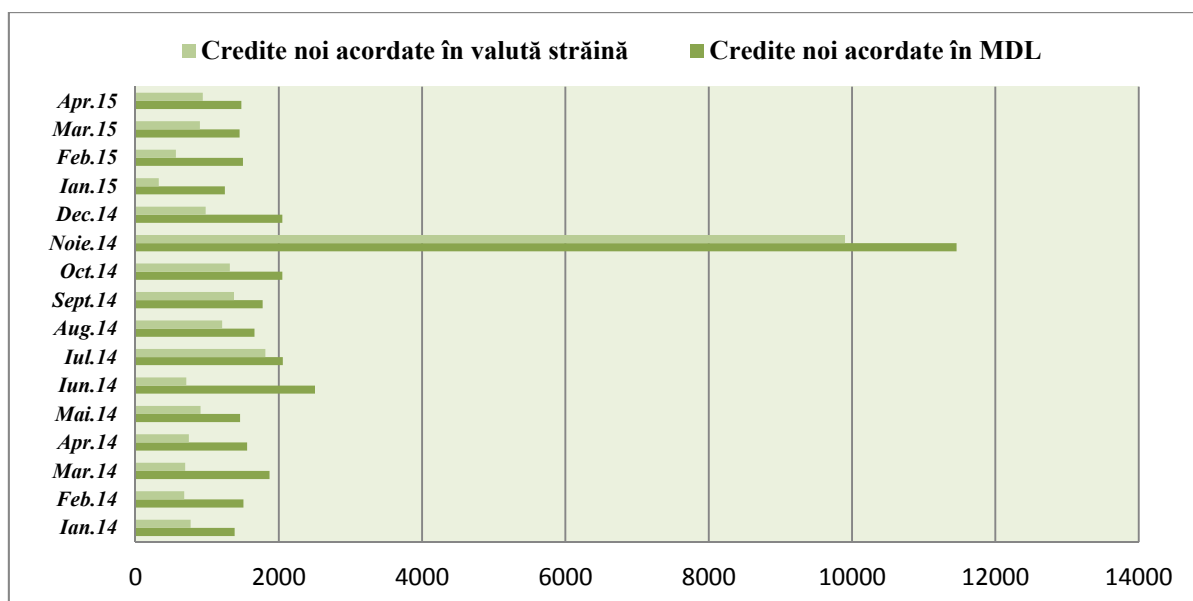

Figura 3.2.1. Ponderea creditelor neperformante pe sector bancar la data de 31.12.2014 și 31.03.2015, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Trendul descrescător al volumului creditelor acordate. Conform rapoartelor publicate de BNM, volumul total de credite acordate de către băncile comerciale a constituit 2352,6 mil. MDL în luna martie 2015, cu 22,3% mai puțin față de luna decembrie 2014. Ponderea creditelor noi acordate în valută națională a constituit 61,8% din total credite noi iar valută străină – 38,2%. În luna martie 2014, au fost acordate cele mai multe credite persoanelor juridice: în valută națională cu termenul de peste 12 luni în sumă de 799,9 mii. MDL, la o rată medie a dobânzii de 13,32% și respectiv, în valută străină – 619,4 mii. MDL la o rată medie a dobânzii de 7,48%. În acest context, reamintim că la sfârșitul lunii noiembrie 2014, a fost acordat un exces de credite noi în sumă de 21359,5 mil. MDL constituind o pondere de 52,5% din volumul total al creditelor din întregul sector bancar (vezi Fig. 3.2.2).

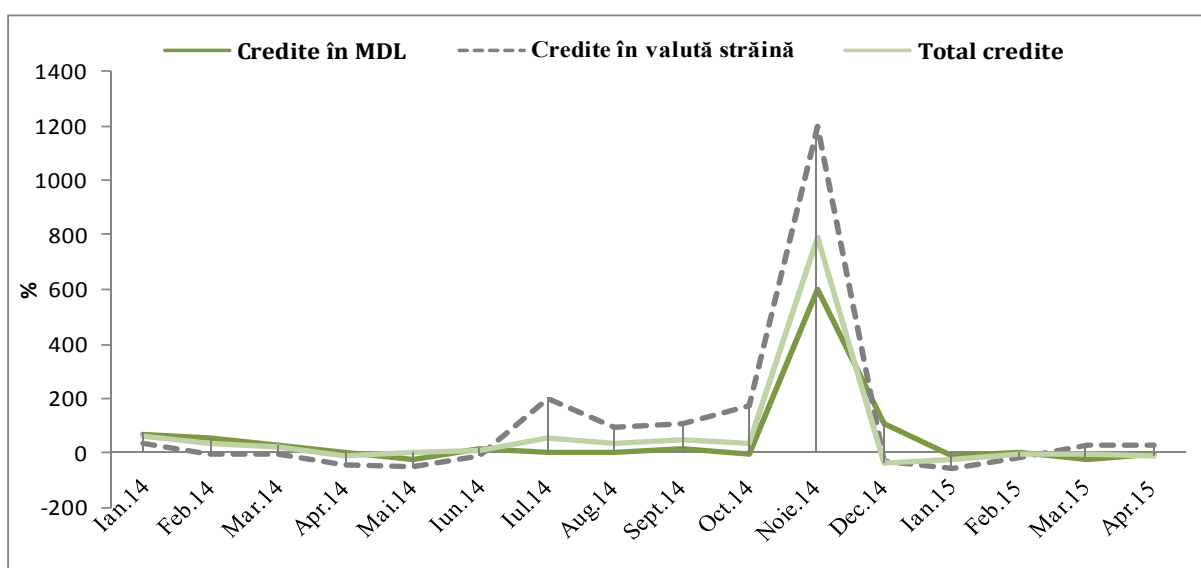
Diminuarea ritmului anual de creștere a creditelor acordate de către bănci. În luna martie 2015 ritmul anual de creștere a creditelor totale acordate de către bănci s-a redus considerabil cu 8,2% f.p.s.a.p. Deci cea mai mare contribuție la descreștere, în luna martie 2015 au avut-o creditele în monedă națională cu o reducere de 22,32% f.p.s.a.p. Iar ritmul anual de creștere, în termeni reali, al creditului în valută străină s-a majorat cu 29,74% f.p.s.a.p., în condițiile propagării reducerilor succesive ale ratei dobânzii în luna martie 2015 cu 0,69 p.p. (7,43%) față

Figura 3.2.2. Volumul creditelor noi acordate în MDL și valută străină, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

luna martie 2014. Cu toate acestea, dinamica anuală reală a împrumuturilor totale acordate de către băncile comerciale a rămas în teritoriu negativ în I trimestru 2015, pe fondul reducerii stocului de credite în monedă națională și al derulării operațiunilor de eliminare a creditelor neperformante din bilanțurile instituțiilor financiare problematice (vezi Fig. 3.2.3).

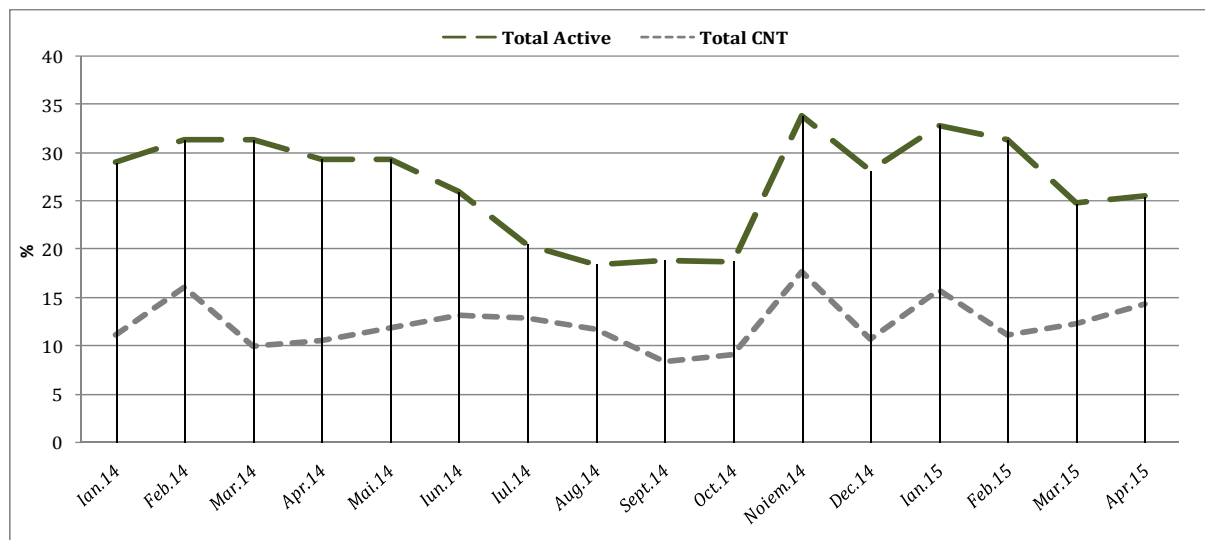
Figura 3.2.3. Ritmul anual de creștere a creditelor în valută străină și în monedă națională, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Creșterea investițiilor străine în capitalul băncilor autohtone. La 31.03.2015 ponderea investițiilor străine în capitalul băncilor a crescut cu 0,69 p.p. față de 31.12.2014 constituind 77,44%. Această creștere denotă faptul că sectorul bancar rămâne a fi destul de atractiv pentru investitorii străini. Prin urmare, patru bănci licențiate dețin capital complet străin (B.C. „EXIMBANK-Gruppo Veneto Banca” S.A.; B.C. „ProCredit Bank” S.A.; BCR Chișinău S.A.; B.C. „COMERȚBANK” S.A.), urmate de B.C. „Mobiasbancă – Groupe Société Générale” S.A. care deține 96,69% și B.C. „EuroCreditBank” S.A. – 98,82%. Totodată, observăm diminuarea nivelului de

concentrare a pieței până la 75,69% la 31.03.2015 cu 1,06 p.p. față de 31.12.2014, (ponderea activelor celor mai mari 5 bănci în total active).

Îmbunătățirea calității capitalului bancar. Rata capitalului de gradul I în active ponderate la risc s-a majorat în I trimestru 2015, de la 12,73% în luna decembrie 2014 la 13,78% în martie 2015. Activele ponderate la risc au înregistrat o descreștere de 4% la 31.03.2015, față de 31.12.2014, în timp ce capitalul de gradul I pe sectorul bancar a sporit cu 4%. Conform informațiilor privind activitatea economico-financiară a băncilor comerciale, capitalul de gradul I pe sistemul bancar a atins la 31.03.2014 valoarea de 9044,13 mil. MDL. Toate băncile au respectat cerința de a deține capitalul minim necesar corespunzător cuantumului stabilit în mărime de 200 mil. MDL.

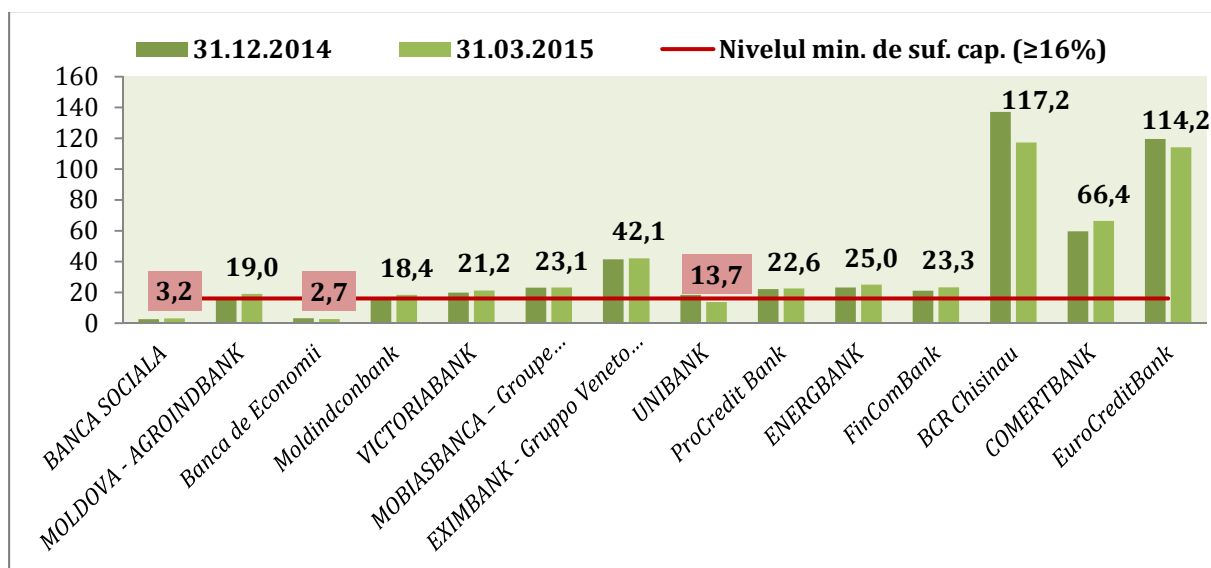

Figura 3.2.4. Ritmul anual de creștere a activelor și a CNT, %

Sursa: Calculele autorului conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Redresarea sectorului bancar prin creșterea profitabilității bancare. În luna martie 2015, profitul băncilor pe întregul sistem a constituit 306,7 mil. MDL, mai mult cu 21,7%, față de perioada similară a anului 2014. Totodată, ca urmare a scăderii rezultatelor financiare a două bănci comerciale aflate sub administrare specială: Banca de Economii S.A. – 139,2 mil. MDL și B.C. „UNIBANK” S.A. – 8,60 mil. MDL, profitul înregistrat în cadrul sectorului bancar în luna martie 2015 s-a redus cu 60,5% comparativ cu sfârșitul lunii decembrie 2014. La sfârșitul lunii martie 2015, B.C. „Moldova Agroindbank” S.A., ocupă poziția de lider la capitalul profit, înregistrând valoarea de 170,3 mil. MDL, urmată de către B.C. „Moldindconbank” S.A. cu un profit de 91,1 mil. MDL și B.C. „Victoriabank” S.A. cu 57,4 mil. MDL. Prin urmare, băncile comerciale se axează pe maximizarea profitului net, punând mai mult accent pe o gestionare eficientă a activelor neperformante. Rentabilitatea capitalului (ROE) pe întreg sector bancar, a înregistrat un nivel mai înalt față de cel aferent anului anterior (9,7% în martie 2015 față de 9,4% în decembrie 2014). Respectiv și rata rentabilității activelor (ROA) în sistemul bancar, s-a majorat cu 0,3 p.p. în martie 2015 față de decembrie 2014.

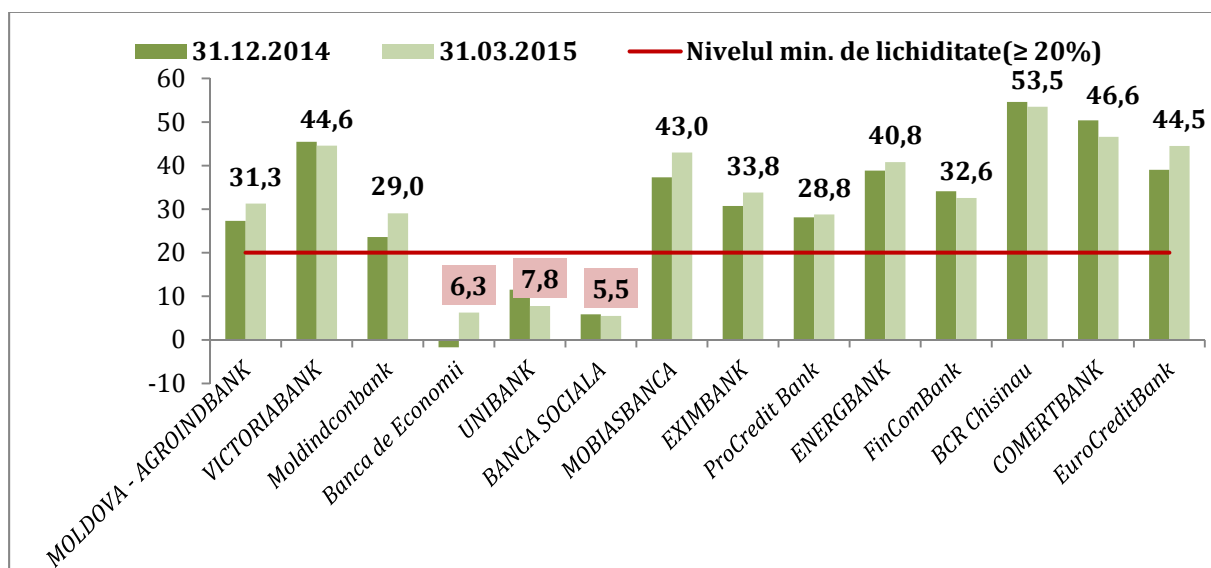
Menținerea valorii inferioare a indicatorului de solvabilitate a sectorului bancar. La finele lunii martie 2015, nivelul de capitalizare a înregistrat sub limita minimă reglementată ($\geq 16\%$), per sector bancar, constituind 14,33% (în creștere cu 1,12 p.p față de 31.12.2014), din cauza băncilor problematice aflate sub administrare specială (B.C. „Banca de Economii” S.A.-2,7%, B.C. „Banca Socială” S.A.-3,2% și B.C. „UNIBANK” – 13,7%). Totuși, calculând nivelul de capitalizare fără cele 3 bănci problematice din sector se înregistrează valori superioare de 23,4%, ceea ce indică un înalt grad de siguranță a sectorului bancar autohton.

Figura 3.2.5. Media suficienței capitalului ponderat la risc pe sector bancar, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Existența surselor adecvate de finanțare pentru acoperirea necesităților potențiale atât pe termen scurt, cât și pe termen lung (excepție constituie grupul băncilor problematice). În luna martie 2015, indicatorii de lichiditate a sectorului bancar au înregistrat valori peste cele reglementate, ponderea activelor lichide (principiul II al lichidității) înregistrează 25,21%, mai mult cu 3,58 p.p. față de 31.12.2014. Excepție constituie grupul băncilor problematice, care au înregistrat valori inferioare celor reglementate de către BNM – nivelul min. de lichiditate ($\geq 20\%$): BC „BANCA SOCIALA” S.A. cu o lichiditate curentă de doar 5,50%, Banca de Economii S.A. cu doar – 6,26%, și B.C. „UNIBANK” S.A. – 7,79%. Conform informația privind activitatea economico-financiară a băncilor din RM, lichiditatea pe termen lung – principiul I al lichidității (≤ 1) pe întreg sistemul bancar a înregistrat 1,51%, la 31.03.2015, mai puțin cu 0,03 p.p. față de 31.12.2014. Această evoluție este determinată în mare parte de nivelul înalt înregistrat de către BC „BANCA SOCIALA” S.A. – 22,57%, neîncadrându-se în limitele indicatorilor de lichiditate. Asigurarea unei lichidități adecvate constituie unul dintre cele mai importante aspecte pentru băncile comerciale, cât și un obiectiv al managementului oricărei instituții.

Figura 3.2.6. Indicatori de lichiditate ai sectorului bancar, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Trendul ascendent a depozitelor în valută străină a determinat preponderent, diminuarea ratelor dobânzilor la depozite. Soldul depozitelor în sistemul bancar la 31.03.2015, a constituit

66764,8 mil. MDL, majorându-se cu 2%, față de 31.12.2014. Această tendință de ascensiune se datorează în mare parte creșterii soldului depozitelor în valută străină cu 10,5% față de 31.12.2014. Odată cu deprecierea monedei naționale din ultima perioadă, preferința populației sunt depozitele în valută străină a căror pondere a constituit 56,4% la sfârșitul lunii martie 2015, depozitele în monedă națională reprezentând 43,6% din valoarea totală a depozitelor. Prin urmare, rata medie a dobânzii în sectorul bancar la depozitele în monedă națională este mai atractivă (constituind în martie 2015 – 11,61% în creștere cu 5,14 p.p. față de decembrie 2014), față de rata la cele în valută străină (martie 2015 – 2,63%, în descreștere cu 1,35 p.p. față de decembrie 2014).

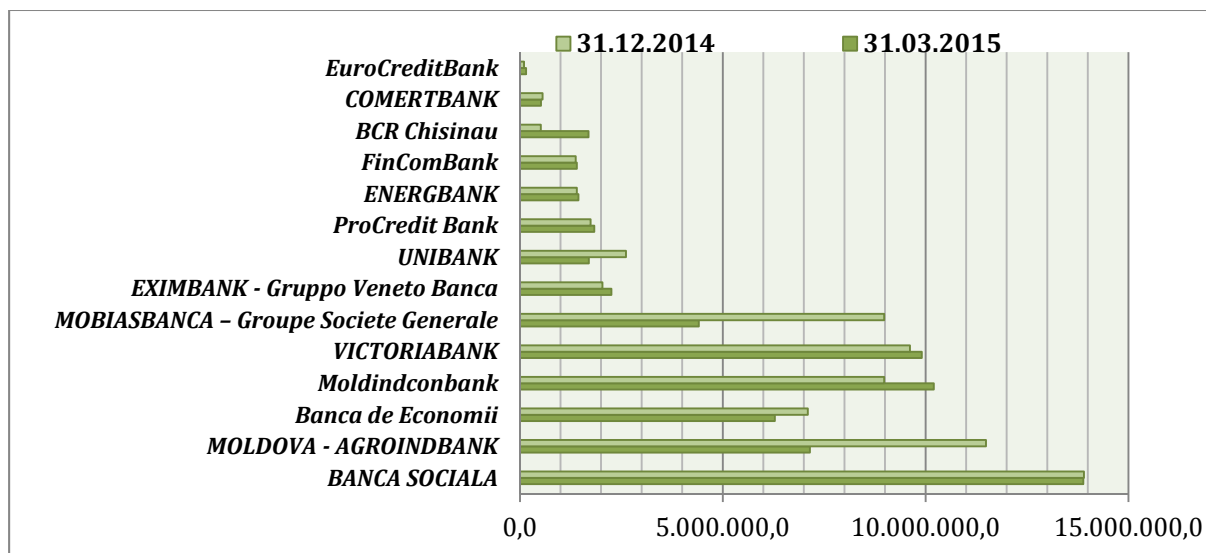

Figura 3.2.7. Evoluția stocului depozitelor bancar, MDL

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

După profilul scadenței depozitelor în monedă națională, populația preferă să facă în mare parte, depuneri cu un termen de la 3 până la 6 luni. Astfel, în martie 2015, ponderea maximă din totalul depozitelor atrase la termen în monedă națională o dețin depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni (40,16%). Cât privește plasamentele în valută străină, cele mai atractive au fost depozitele cu o scadență de la 6 până la 12 luni, care dețin ponderea maximă de 36,6%.

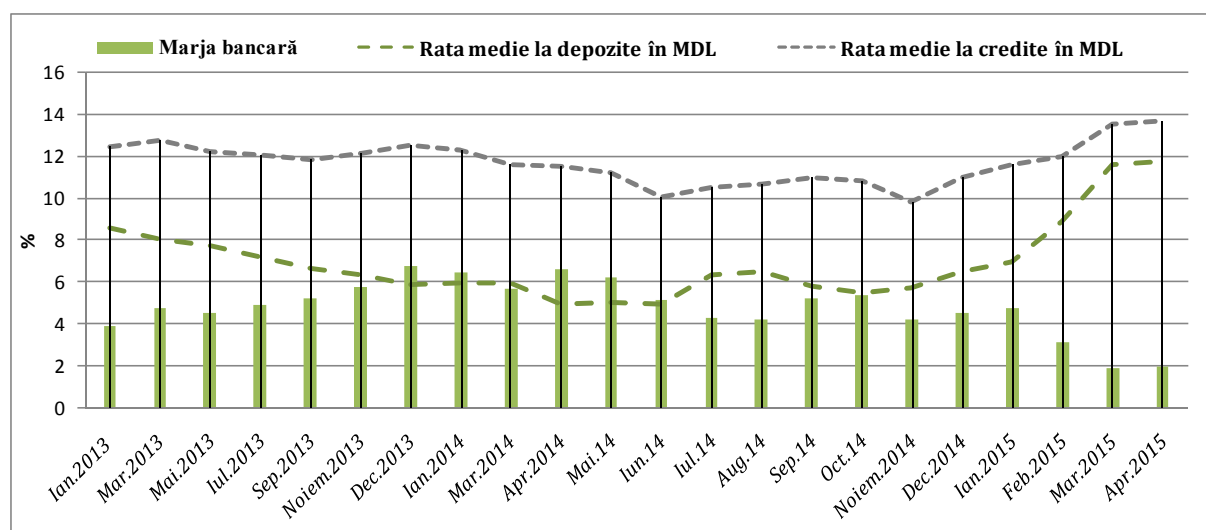
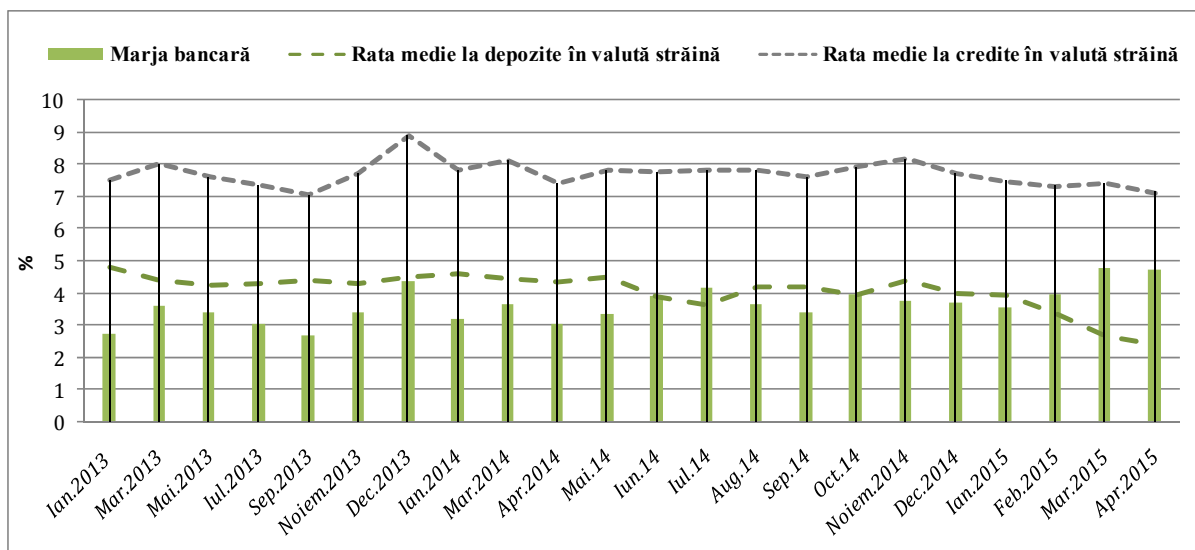

Figura 3.2.8. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii ale dobânzii la depozite și la credite în MDL, %

Sursa: Calculele autorului conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

*Notă: Indicatorul Marja bancară a fost calculat ca diferență dintre rata medie la credite în MDL și rata medie la depozite MDL.

Scumpirea împrumuturilor bancare. La 31.03.2015, rata medie a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională pe sistemul bancar s-a scumpit de la 11,60% în ianuarie 2015 la 13,49% în martie 2015. Iar ratele medii ale dobânzii la credite în monedă străină, au scăzut cu 0,06 p.p., de la 7,79% în luna ianuarie 2015, până la 7,43% în martie 2015. Depozitele noi în valută națională au fost atrase de către băncile comerciale în martie 2015 la o rata medie de 11,61%, în creștere cu 4,69% față de ianuarie 2015 (6,92%). În același timp, ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă străină au scăzut de la 3,93% în luna ianuarie 2015, până la 2,63% în martie 2015, în descreștere cu 1,3 p.p.

Figura 3.2.9. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii ale dobânzii la depozite și la credite în valută străină, %

Sursa: Calculele autorului conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

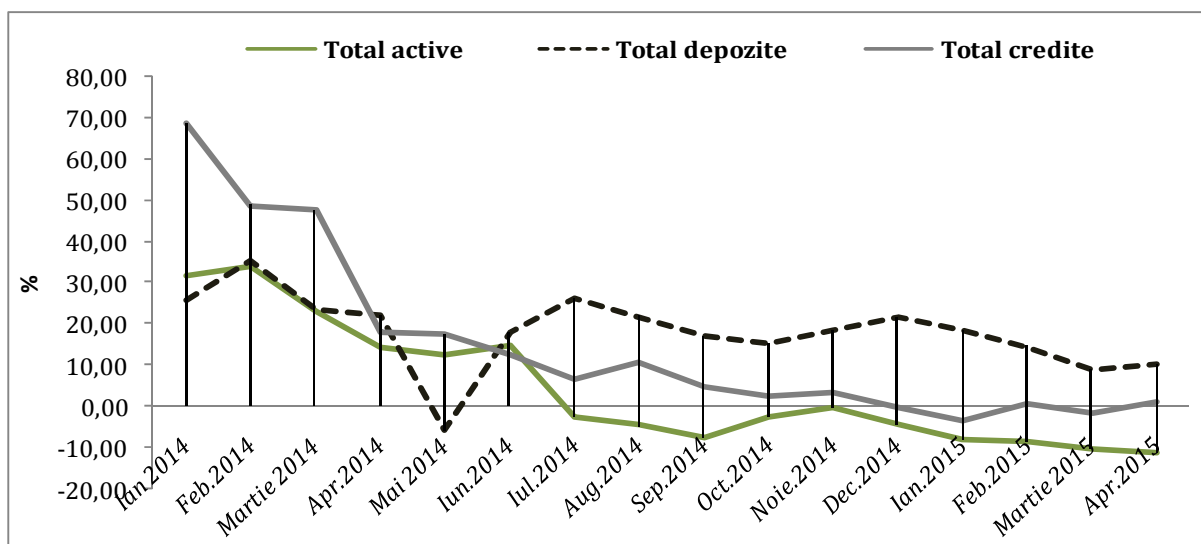
*Notă: Indicatorul Marja bancară a fost calculat ca diferență dintre rata medie la credite în valută străină și rata medie la depozite valută străină.

Marja bancară pentru operațiunile în valută națională a constituit 1,88% la 31.03.2015, diminuându-se cu 2,8 p.p. comparativ cu 31.01.2015 (Figura 3.2.8). Această diminuare este rezultatul creșterii volumului cheltuielilor neafereente dobânzilor în cadrul sistemului bancar la 31.03.2015 cu 16,71 p.p. și a venitului net aferent dobânzilor cu 1,61 p.p. comparativ cu 31.12.2014. În acest context, această majorare denotă creșterea abilității sistemului bancar de a genera venituri potențiale.

Sectorul bancar în regiunea din partea stângă a râului Nistru

În I trimestru 2015, parametrii ce caracterizează evoluția sectorului bancar al regiunii din partea stângă a Nistrului, reflectă tendințe contradictorii a principalilor indicatori de activitate. Activele totale ale sistemului bancar al regiunii la data de 01.04.2015 au însumat 6048,73 mil. ruble, cu 1,44% mai puțin față de 01.01.2015. Rata de schimb a rublei din regiunea stângă a Nistrului comparativ cu leul moldovenesc la 01.01.2015 a fost de 0,7103 ruble/MDL. La data de 01.04.2015 cursul rublei față de principalele valute de referință a fost de 0,6039 ruble/MDL, 11,1000 ruble/USD, 12,0657 ruble/EURO.

La 01.04.2015, ritmul anual de creștere a activelor bancare în regiune comparativ cu 01.01.2015, s-a situat pe un trend descendent. Astfel, deși în iunie 2014 se atestă o creștere ușoară de 14,85% f.p.s.a.p., deja în martie 2015, s-a înregistrat o scădere de 10,53% f.p.s.a.p. O dinamică similară este evidentă și la capitolul creditelor bancare, în luna martie 2015 s-a înregistrat o scădere de 1,62% f.p.s.a.p. (vezi Fig. 3.2.10).

Figura 3.2.10. Ritmul anual de creștere a activelor, depozitelor și creditelor bancare în regiunea Transnistreană, %

Sursa: Calculele autorului conform datelor Băncii Transnistrene.

La data de 01.04.2015, capitalul propriu al băncilor a atins valoarea de 1417,96 mil. ruble, mai mult cu 1,47% față de 01.01.2015 (1397,37 mil. ruble). Capitalul acționar al băncilor din regiunea Republicii Moldova din stânga Nistrului a constituit la data de 01.04.2015 suma de 1043,1 mil. ruble. Soldul creditelor acordate sectorului economic a atins la data de 01.04.2015 suma de 4487,98 mil. ruble mai mult cu 7,3% față de 01.01.2015. Creditele persoanelor fizice în această perioadă a constituit 1126,91 mil. ruble, mai puțin cu 3% față de 01.01.2015, iar creditele persoanelor juridice a constituit suma de 3361,07 mil. rubl, mai mult cu 11,1% față de sfârșitul anului precedent. La data de 01.04.2015, soldul depozitelor bancare atrase, a constituit suma de 2936,40 mil. ruble, mai puțin cu 3,6% față de 01.04.2014. Respectiv, depozitele atrase de persoanele fizice, la data de 01.04.2015 constituie 1274,70 mil. ruble în scădere cu 4,4% față de 01.01.2015 (1334,03 mil. ruble).

Capitolul IV

SECTORUL EXTERN

Balanța de plăți

Evoluțiile sectorului extern în primul trimestru au marcat negativ economia națională. Totodată, tendințele date sunt mai puțin vizibile în soldul contului curent și corespunzător financiar al balanței de plăți care au înregistrat modificări ne semnificative în perioada dată. Privite din interior, însă, unii indicatori au suportat modificări majore, semnalând înrăutățirea situației economice în țară.

Contul curent

Contul curent în trimestrul I al anului, conform datelor preliminare a consemnat un deficit în mărime de 144 mil. USD, în scădere cu 6,3% f.p.s.a.p. Raportat la PIB deficitul contului curent a reprezentat mai mult de 1/10 din acesta.

În primul trimestru, în principal, ca urmare conjuncturii nefavorabile pe piața rusească și a Ucrainei s-a redus exportul moldovenesc de bunuri. Deși au fost atestate rezultate negative și în relațiile comerciale cu alți parteneri comerciali importanți cum ar fi Turcia, dar și din spațiul UE.

Totodată, scăderea importului a fost și mai impunătoare, iar acest fapt a condiționat contracțarea deficitului comercial cu bunuri cu 23,6% f.p.s.a.p., constituind conform datelor balanței de plăți 480 mil. USD. Temperarea creșterii consumului intern în primele luni ale anului, presiunile deflaționiste în spațiul UE și scăderea cererii pentru bunurile reexportate din partea partenerilor estici sunt câțiva factori care au influențat în sensul dat.

În declin a fost și comerțul cu servicii, atât exporturile cât și importurile. Scăderi au fost atestate în principalele domenii prestatoare de servicii ce fac obiectul comerțului exterior, fapt ce a influențat inevitabil valoarea comerțului cu servicii în ansamblu:

- Transportul care contribuie cu aproximativ 37% la formarea exportului și importului de servicii s-a redus comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut cu 22,8% și, respectiv 22,2%;
- Călătoriile care reprezintă 22,4% din exportul de servicii și 33,3% din import s-au redus comparativ cu trimestrul I 2014 cu 11% și, corespunzător 15,9%;
- Comunicațiile a căror contribuție a fost de 15,3% și, respectiv, 5,3% din valoarea exportului și importului de servicii, la fel au fost în descreștere cu 7% și, corespunzător 5,5%.

Totodată, soldul comercial mic al balanței cu servicii de -5,6 mil. USD în trimestrul I 2015, influențează ne semnificativ modificarea contului curent.

Odată cu contractarea deficitului comercial, s-a redus volumul veniturilor obținute de la nerezidenți și ale transferurilor curente, în special din contul diminuării remitențelor emigranților moldoveni. Tendința dată servește drept o explicație logică a scăderii importului și o reflecție a modelului de dezvoltare a țării din ultimul ani bazat pe consum finanțat din remiteri și alimentat din importuri.

În primul trimestru veniturile rezidenților din compensarea pentru muncă de către nerezidenți s-a redus cu 17,5% f.p.s.a.p., sau de la 213,4 mil. USD la 176 mil. USD. Aceste evoluții au fost determinante de modificarea încasărilor în contul veniturilor. Iar având, pe de altă parte o creștere a veniturilor reinvestite și profiturilor nedistribuite ale filialelor de la 10,8 mil. USD în TI 2014 la 40,8 mil. USD în primele trei luni ale anului curent, valoarea debitoare a contului s-a majorat contribuind la diminuarea soldului său pozitiv.

Tabelul 4.1. Balanța de plăți (prezentare sintetică)

	Valoarea nominală, mil. USD			Ritmul de creștere f.p.s.a.p.,%	
	T. I 2013	T. I 2014	T. I 2015	T. I 2014	T. I 2015
Contul curent	-134,6	-153,8	-144,0	14,3	-6,3
Bunuri	-627,6	-628,5	-480,0	0,2	-23,6
<i>Export</i>	596,9	574,5	492,6	-3,7	-14,3
<i>Import</i>	-1224,4	-1203,0	-972,7	-1,7	-19,2
Servicii	-0,7	-6,5	-5,6	de 9,5 ori	-14,7
<i>Export</i>	216,9	215,0	180,9	-0,9	-15,8
<i>Import</i>	-217,6	-221,5	-186,5	1,8	-15,8
Venituri	170,7	159,0	92,1	-6,8	-42,1
<i>Încasări</i>	222,4	225,1	186,2	1,2	-17,3
<i>Plăți</i>	-51,8	-66,1	-94,2	27,7	42,5
Transferuri curente	323,0	322,3	249,5	-0,2	-22,6
<i>Încasări</i>	353,0	355,7	282,3	0,8	-20,6
<i>Plăți</i>	-30,0	-33,5	-32,8	11,6	-1,9
Contul de capital și financiar	139,0	143,0	185,7	2,9	29,9
Contul de capital	-8,1	-11,3	-15,3	38,9	36,0
<i>Intrări</i>	3,4	2,8	1,6	-19,8	-42,2
<i>Ieșiri</i>	-11,6	-14,0	-16,9	21,5	20,7
Contul financiar	147,1	154,3	201,0	4,9	30,3
Investiții directe	62,0	22,4	66,6	-63,9	197,4
Investiții de portofoliu	2,0	5,2	0,9	162,1	-83,6
Derivate financiare	0,1	0,2	0,1	46,2	-63,2
Alte investiții	87,2	30,0	-179,2	-65,6	-697,4
Active de rezervă	-4,2	96,5	312,8	-2386,5	224,1
Active	-4,3	-45,4	83,1	953,6	-283,0
ISD	-2,8	-3,6	-9,0	29,8	151,3
Investiții de portofoliu	0,6	2,0	-1,0	250,9	-150,5
Derivate financiare	0,0	0,0	0,0	-	-
Alte investiții	2,1	-140,3	-219,7	-6750,7	56,5
Active de rezervă	-4,2	96,5	312,8	-2386,5	224,1
Pasive	151,4	199,7	117,9	31,9	-41,0
ISD	64,7	26,0	75,5	-59,9	191,0
Investiții de portofoliu	1,4	3,2	1,9	126,2	-41,7
Derivate financiare	0,2	0,2	0,1	26,7	-63,2
Alte investiții	85,1	170,3	40,4	100,1	-76,3

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

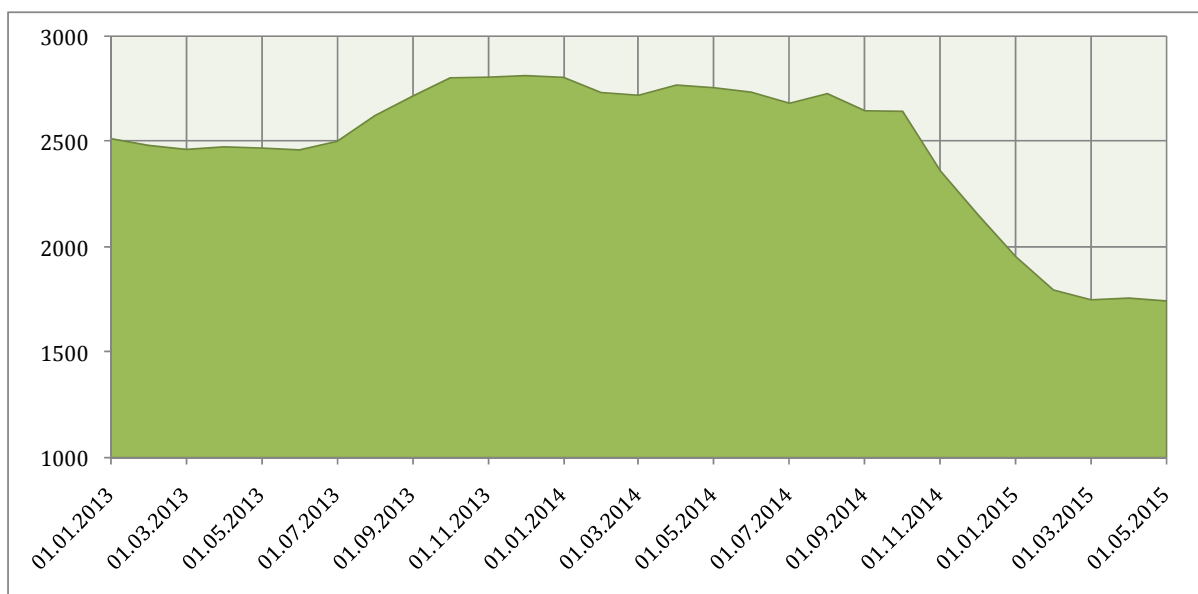
Contul de capital și financiar

Contul de capital reprezintă valori nesemnificative în Republica Moldova, iar începutul anului nu a făcut excepție. În același timp, a sporit ușor gradul de îndatorare față de nerezidenți în trimestrul I. În primele trei luni ale anului soldul contului financiar, net debitor a fost în creștere cu 46,8 mil. USD f.p.s.a.p., constituind 201 mil. USD.

Principalele influențe în sensul dat au parvenit din contul următorilor factori:

- reducerea activelor oficiale de rezervă cu 312,8 mil. USD în perioada dată. Către finele lunii martie volumul total al activelor de rezervă s-a redus până la 1752,3 mil. USD., continuând tendința de la finele anului precedent. Fluctuațiile majore pe piața valutară a solicitat

intervenția autorității monetare naționale de a efectua vânzări de valută (vezi *capitolul politica monetară*). La fel, în această perioadă, au fost înalte și oscilațiile cursului valutar al monedei Unice Europene pe piețele internaționale, deprecierea acesteia față de USD influențând inevitabil volumul activelor oficiale de rezervă estimat în USD.

Figura 4.1. Activele oficiale de rezervă (stocul), mil. USD

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

- sporirea investițiilor străine directe, care au fost impulsionate de majorarea veniturilor reinvestite ale investitorilor străini și a creditelor contractate de la companiile afiliate din străinătate.

Remitențele

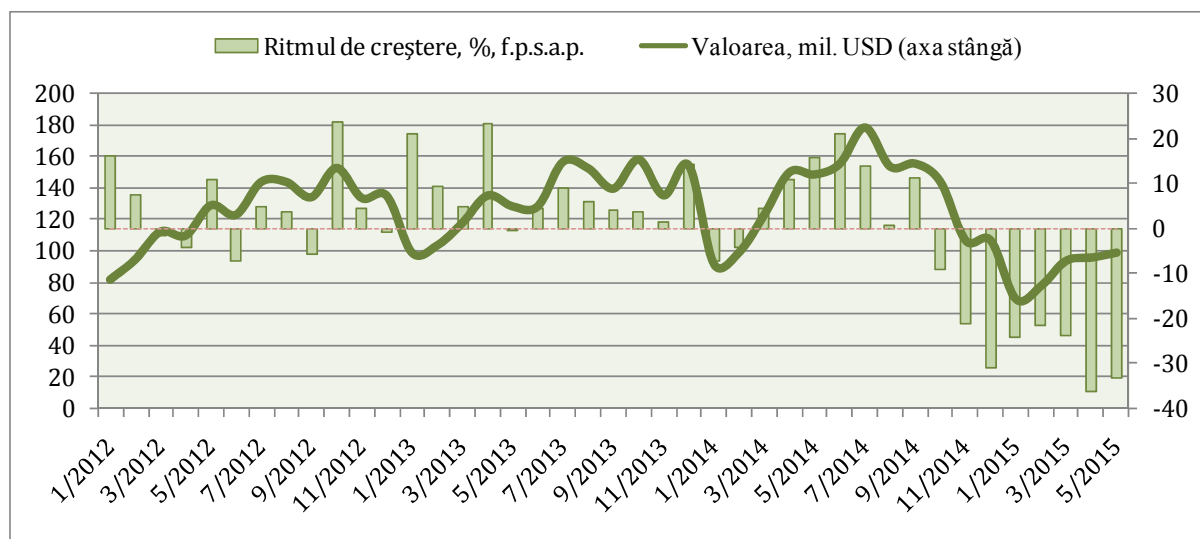
Remitențele au continuat să se reducă al treilea trimestru consecutiv (f.p.s.a.p.), influențând negativ intrările înregistrate în contul curent. Ori, pe parcursul mai multor ani, remitențele de rând cu exporturile de bunuri și servicii au generat principalele fluxuri curente de intrări de valută străină.

Tabelul 4.2. Evoluția influxului de remiteri în anii 2014-2015

Țara	T. I 2014	T. II 2014	T. III 2014	T. IV 2014	T. I 2015
Valoarea nominală, mil. USD					
Total	398,5	514,5	549,2	438,8	322,5
Federația Rusă	223,9	330,8	366,3	246,2	138,3
Alte state	174,5	183,6	182,9	192,6	184,2
Ritmul de creștere, %, f.p.s.a.p.					
Total	-0,9	4,3	-0,8	-20,6	-19,1
Federația Rusă	-6,0	8,0	2,7	-29,6	-38,3
Alte state	6,4	-1,9	-7,2	-4,9	5,5
Structura, %					
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Federația Rusă	56,2	64,3	66,7	56,1	42,9
Alte state	43,8	35,7	33,3	43,9	57,1

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Sub influența contractării volumului transferurilor bănești din Federația Rusă, valoarea remitențelor încasate în economie s-a diminuat până la 322,5 mil. USD (vezi tabelul 4.2.), mai puțin cu 19% f.p.s.a.p.

Figura 4.2. Transferuri nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice efectuate prin băncile din Republica Moldova

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

La fel, în perioada dată s-au produs și modificări vizibile în structura remitențelor, în care ponderea Rusiei s-a redus până la aproximativ 43%, comparativ cu 56% în aceeași perioadă a anului trecut. Analiza transferurilor nete a mijloacelor bănești efectuate din străinătate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul sistemului bancar care cuprind într-o anumită măsură remitențele oficiale ale emigranților moldoveni plecați la muncă indică o tendință continuă de scădere și în cel de al doilea trimestru al anului. Iar estimările privind intrarea economiei rusești în recesiune în anul curent, evoluțiile primului trimestru (în care volumul PIB a fost în descreștere cu -2,2% f.p.s.a.p.) venind să le confirme, nu oferă perspective de restabilire a ritmurilor pozitive de creștere a remiterilor pe termen scurt.

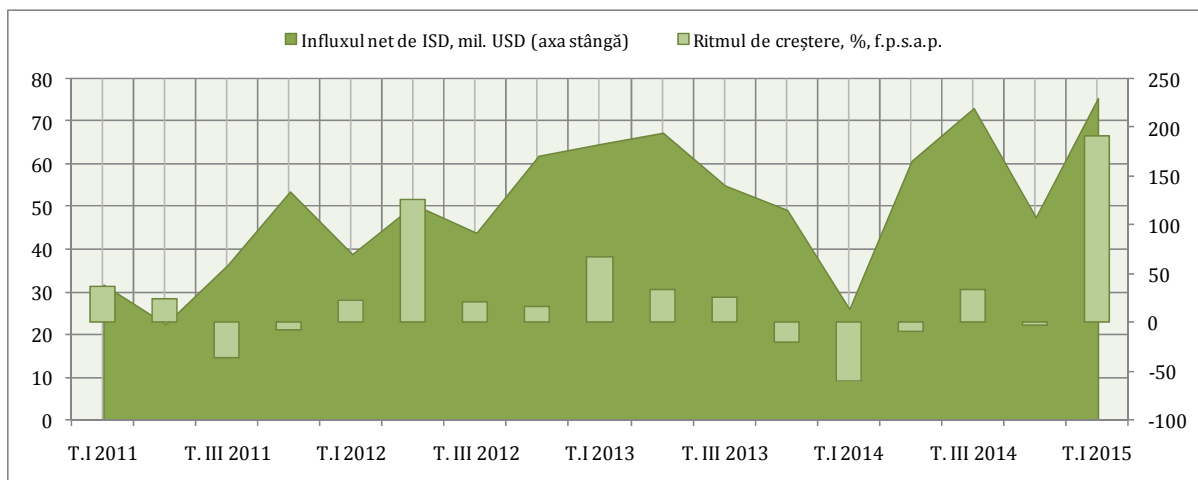
Investițiile străine directe

După criza din 2009, Republica Moldova a înregistrat constrângeri majore la capitolul atragerii investițiilor străine directe, influxul net fiind unul foarte mic. Nici anul curent, în condițiile unei conjuncturi, mai cu seamă incerte atât în exteriorul țării cât și în interior, nu promite atingerea unor performanțe substanțiale la acest capitol. Totodată, de marcat este faptul că în primul trimestru al anului influxul net de investiții a depășit maximum trimestrial atins în ultimii 7 ani.

Conform datelor preliminare, influxul net de investiții străine directe în economia națională a constituit 75,5 mil USD în ianuarie-martie curent, fiind impulsivat de sporirea investițiilor din veniturile reinvestite și creditele intragrup, care au asigurat 40,8 mil. USD și 13,5 mil. USD din investițiile realizate în perioada dată. Saltul este major comparativ cu perioada similară a anului trecut, dar de notat că și baza de comparație este foarte mică.

Ar fi îndrăzneț să concluzionăm în baza evoluțiilor primului trimestru că începutul anului s-a marcat printr-o îmbunătățire a climatului investițional. Ori pe plan extern, Republica Moldova rămâne a fi cuprinsă într-o zonă geografică cu riscuri înalte pentru potențialii investitori. Situație este întărită de criza politică în țară care afectează stabilitatea politicilor și implementarea angajamentelor asumate în vederea promovării acestora. Evenimentele produse în domeniul bancar fisurează sistemul financiar, sporind neîncrederea societății în acesta. În plus și

politica monetară devine tot mai restrictivă, demotivând și mai mult mediul de afacerii de a se împrumuta și a efectua investiții.

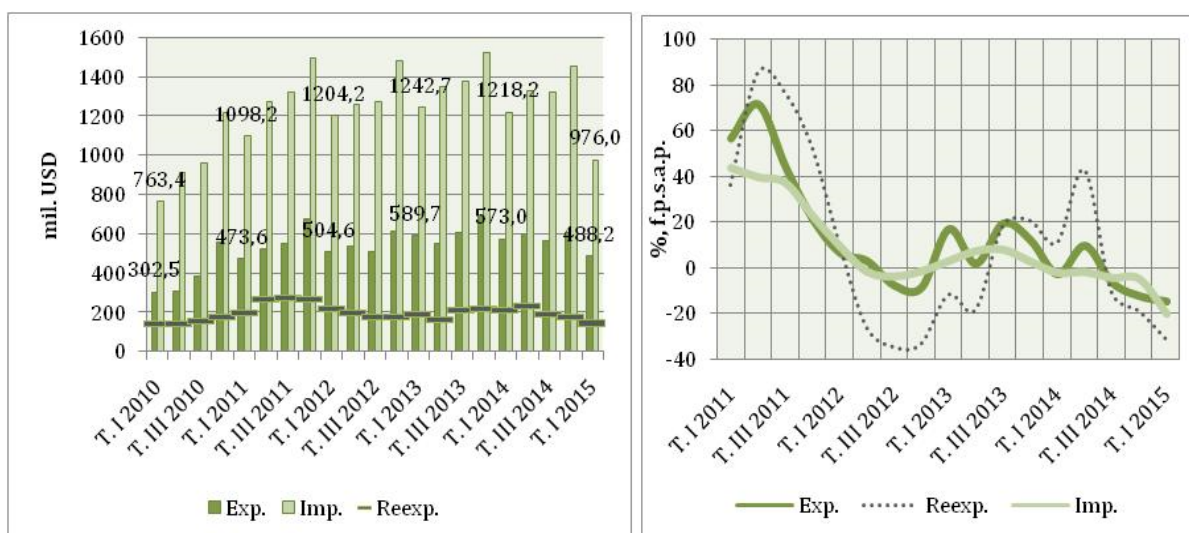
Figura 4.3. Influxul net de ISD în economia Republicii Moldova în anii 2011-2014

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Comerțul exterior cu bunuri

Comerțul exterior cu bunuri a marcat rezultate negative în primul trimestru al anului. Atât exporturile cât și importurile, urmând tendința anului precedent au continuat să se reducă, fiind înregistrate scăderi, inclusiv comparativ cu perioadele similare din anii 2012-2013.

În valori nominale, exporturile au însumat în ianuarie-martie curent 488,2 mil. USD, mai puțin cu 84,8 mil. USD (-14,8%) față de primul trimestru al anului 2014. Tendința de scădere a importurilor a fost, însă mai pronunțată - 242,2 mil. USD (-19,9%), acestea însumând 976 mil. USD în perioada corespunzătoare. Prin urmare primele trei luni ale anului s-au soldat cu un deficit comercial de 487,8 mil. USD, mai puțin comparativ cu perioada similară a anului 2014, în care acesta a constituit 645,2 mil. USD.

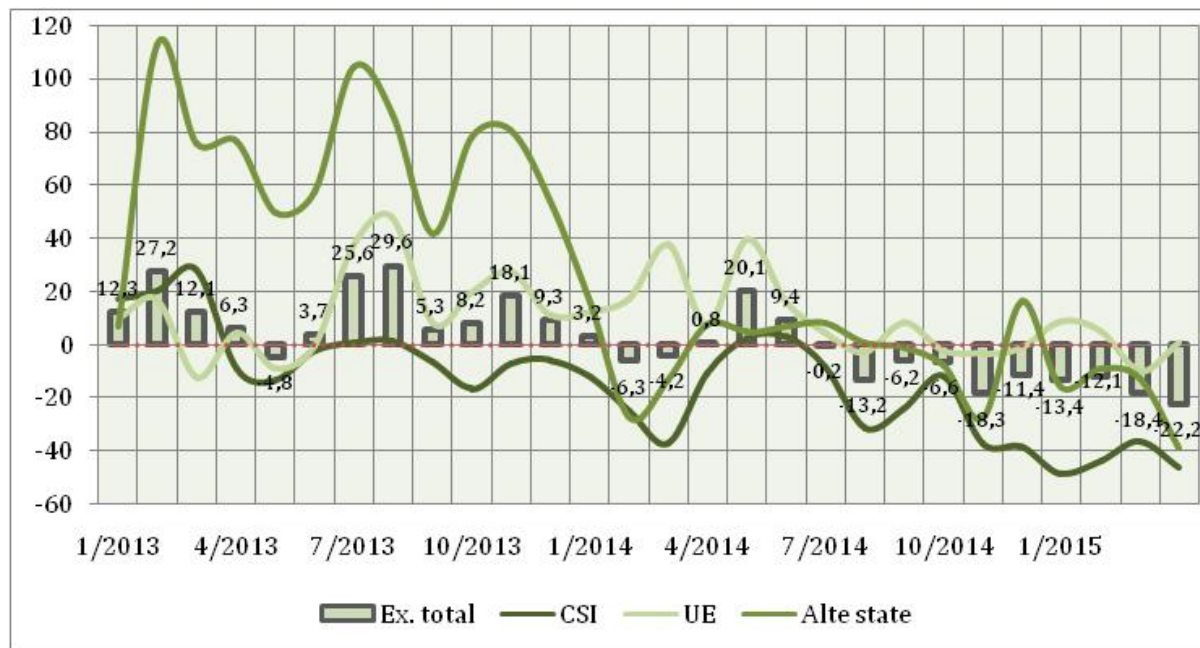
Figura 4.4. Dinamica trimestrială a exporturilor și importurilor, %, f.p.s.a.p.

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Notă: Datele privind reexporturile fiind prezentate conform statisticilor infra-anuale neajustate, pot prezenta anumite devieri de la valoarea efectivă a reexporturilor în perioada corespunzătoare.

Exporturile

În ultimii ani evoluția exporturilor a fost una instabilă. În 2009-2014, în mediu, valoarea acestora a sporit anual cu 8,5%, în timp ce în perioada precriză, 2003-2008, ritmul mediu anual de creștere a fost de 16,8%. În 2009 s-a produs o scădere drastică a exporturilor (-19,4%), acestea restabilindu-și nivelul de apogeu din perioada precriză (2008) abia în 2011, însumând 2,2 mld. USD. În anii ce au urmat au alternat doi ani negativi cu unul de creștere pozitivă - (-)2,5% în 2012 f.a.p., +12,3% în 2013 și - 3,7% în 2014.

Figura 4.5. Dinamica lunară a exporturilor și importurilor de bunuri pe grupe de țări, % f.p.s.a.p.

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Începând cu a doua jumătate a anului precedent și, inclusiv în primele luni ale anului curent, evoluțiile lunare ale exporturilor au marcat evoluții descrescătoare comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. În ianuarie-martie 2015 valoarea exporturilor de bunuri a constituit 488,2 mil. USD, dintre care 341,1 mil. USD sau 69,9% - exportul de produse autohtone. Exporturile s-au redus în această perioadă cu 14,8% comparativ cu primul trimestrul al anului trecut, 11,5 p.p. din această scădere fiind determinată de reexporturi. Valoric, din reducerea cu 84,8 mil. USD a exporturilor totale, 66,1 mil. USD a constituit scăderea reexporturilor. Astfel, dacă în anul trecut acestea din urmă au fost relativ mai imune efectelor șocurilor externe, în anul curent scăderea lor a fost mai pronunțată comparativ cu cea a produselor autohtone 31% vs. 5,2%.

În fond, factorii care au influențat negativ dinamica exporturilor în anul trecut au determinat evoluția exporturilor și în primele luni ale anului curent.

Boxa 4.1. Evoluția reexporturilor în 2014 pe fundalul scăderii exporturilor de produse autohtone cu 3,7%

Reexportul în ultimii 10 ani reprezintă o componentă importantă a exporturilor moldovenești de bunuri. Începând cu anul 2012, ca urmare ajustării cadrului normativ vamal, ponderea acestora s-a plasat la un nivel ce oscila în jur de 33-36% din valoarea totală a exportului de bunuri.

De menționat că în ultimii doi ani creșterea acestora a temperat vizibil. Totodată, comparativ cu evoluția exportului de produse autohtone, reexporturile, au avut și o evoluție mai puțin fluctuantă.

TENDINȚE ÎN ECONOMIA MOLDOVEI

În anul precedent, în pofida scăderii valorii totale a exporturilor de bunuri cu 3,7% f.a.p., inclusiv a exportului de produse autohtone cu 5,6%, reexportul a fost în creștere cu 0,2%.

Anul/Indi catorul	Valoarea nominală, mil. USD			Structura, % (în total export)		Ritmul de creștere al exporturilor, %, f.a.p.	Gradul de influență asupra modificării exporturilor totale, %	
	Export total	Reexport	Export produse autohtone	Reexport	Export produse autohtone		Reexport	Export produse autohtone
2012	2161,8	772,3	1389,5	35,7	64,3	-2,5	-10,3	7,9
2013	2428,3	808,5	1619,8	33,3	66,7	12,3	1,7	10,7
2014	2339,5	809,9	1529,6	34,6	65,4	-3,7	0,1	-3,7

Sursa: Calculele autorului în baza datelor UN Comtrade.

Spre deosebire de exportul produselor autohtone, reexporturile reprezintă o afacere ce necesită investiții mai reduse. Deseori acestea se referă la produse care nu sunt supuse anumitor procese de procesare în interiorul țării, altfel zis sunt exportate în aceiași stare, formă precum au fost anterior importate – medicamente, legume, petrol, vehicule etc. Totodată, aici sunt categorisite și o parte din produsele industriei ușoare fabricate din materiale primare importate care nu sunt supuse unei procesări suficiente schimbării originii acestora, de exemplu – echipamentele electrice, îmbrăcăminte, mobila, încălțăminte etc. Dat fiind componenta de import majoră, influența acestora asupra modificării balanței comerciale cu bunuri este relativ mai mică. Iar principalele sectoare care au de câștigat, ori eventual de pierdut în cazul modificării reexporturilor sunt serviciile de transport și de comerț.

Cod produs SITC		Valoarea nominală a reexporturilor, mil. USD		Structura, %		Ritmul de creștere, % f.a.p.	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
	Total	808,5	809,9	100	100	4,7	0,2
84	Îmbrăcăminte	161,8	256,6	20,0	31,7	18,2	58,6
54	Produse farmaceutice	94,4	105,0	11,7	13,0	19,4	11,2
77	Echipamente electrice	60,6	86,1	7,5	10,6	83,2	42,1
05	Fructe și legume	49,3	53,0	6,1	6,5	-15,9	7,6
55	Parfumuri și produse cosmetice	45,6	35,5	5,6	4,4	2,7	-22,1
82	Mobilă	42,7	32,6	5,3	4,0	-46,6	-23,7
85	Încălțăminte	19,9	29,3	2,5	3,6	-25,5	47,6
74	Echipamente industriale diverse	27,8	22,7	3,4	2,8	3,2	-18,6
83	Bunuri de călătorie	9,1	21,4	1,1	2,6	800,7	134,6
65	Fire textile	40,0	21,1	4,9	2,6	-53,9	-47,1
	Top 10 produse	551,2	663,3	68,2	81,9	-3,9	20,3
	Alte produse	257,3	146,6	31,8	18,1	29,3	-43,0

Sursa: Calculele autorului în baza datelor UN Comtrade.

Cea mai mare parte a reexporturilor este orientată către Federația Rusă, circa 30% în 2014, ceea ce reprezintă 58% din exportul total de bunuri către destinația dată. Iar diminuarea acestora în anul precedent a cauzat scăderea exporturilor totale către Rusia cu 24,5 p.p. din 32,9%.

S-au redus, în principal reexportul de astfel de bunuri cum ar fi firele textile, diverse echipamente industriale, mobila, produsele cosmetice, vehicule, produse de metal care au o concentrație mare pe piața rusească. Totodată, au sporit reexporturile către alte state în 2014, compensând pierderile suportate pe piața rusească. În special a sporit reexportul către Italia, România, Marea Britanie, Germania, Polonia – unde sunt livrate mai multe categorii de produse ale industriei ușoare.

Țara/ Indicatorul	Valoarea nominală a reexporturilor, mil. USD		Structura, %		Ritmul de creștere, % f.a.p.	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Total	808,5	809,9	100,0	100,0	4,7	0,2
Federația Rusă	399,7	244,7	49,4	30,3	-2,8	-38,8
Italia	71,3	138,8	8,8	17,2	23,8	94,7
România	99,7	137,4	12,3	17,0	16,2	37,8
Marea Britanie	37,4	64,0	4,6	7,9	25,5	71,4
Germania	18,8	31,8	2,3	3,9	12,0	68,7
Turcia	26,8	24,6	3,3	3,0	-13,1	-8,4
Ucraina	22,0	21,5	2,7	2,7	-13,2	-2,3
Polonia	9,6	16,9	1,2	2,1	-51,2	76,1
Belarus	3,7	14,7	0,5	1,8	125,8	302,2
Bulgaria	20,0	13,8	2,5	1,7	268,8	-31,0
Top 10 țări	709,0	708,2	87,7	87,6	3,6	-0,1
Alte țări	99,5	101,7	12,3	12,4	13,0	2,2

Sursa: Calculele autorului în baza datelor UN Comtrade.

Exportul de produse în primul trimestru s-a redus din contul contractării livrărilor de produse agroalimentare și manufacturate nealimentare, pe piețele CSI și alte state cu excepția acestora și a țărilor din spațiul UE. Performanțe reduse au fost atestate, însă și în cazul livrărilor pe piețele Europei occidentale.

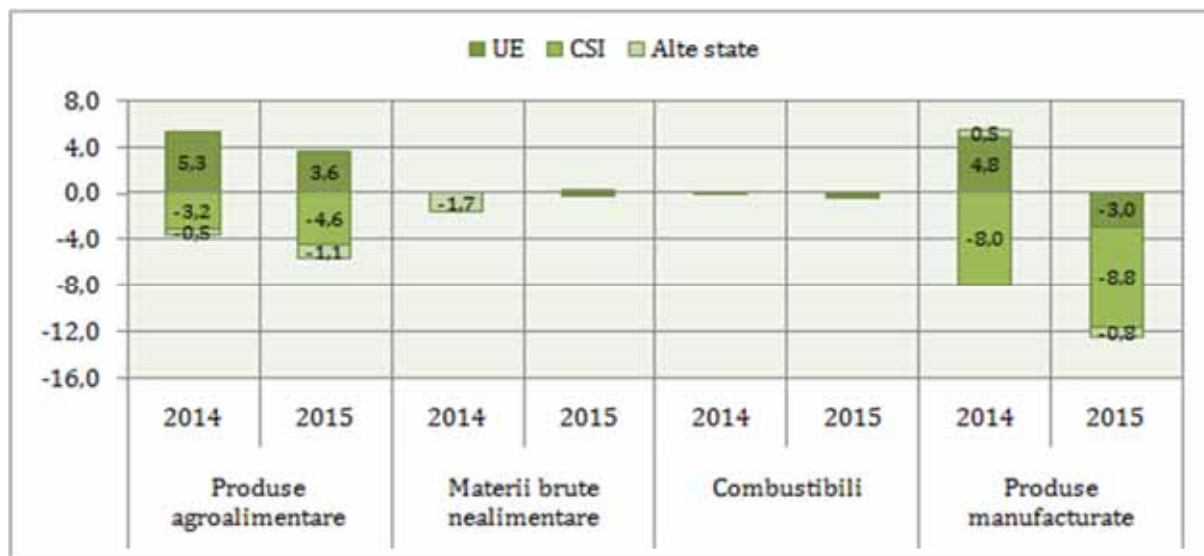

Figura 4.6. Contribuția principalelor destinații la export la modificarea exporturilor totale de bunuri, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Scăderea drastică a reexporturilor în primele luni ale anului, formate preponderent din produse manufacturate influențează modificarea structurii exporturilor pe categorii de produse.

Pe lângă volumul mic al exporturilor moldovenești, dat fiind și capacitățile reduse de producere în țară comparativ cu alte state din regiune, acestea au și o structură bazată, preponderent, pe bunuri cu o valoare relativ joasă. Pe parcursul ultimului deceniu aceasta a suportat modificări ușoare sporind ponderea produselor manufacturate, fapt care s-a datorat, în special, creșterii reexporturilor și activităților de procesare executate cu materiale plasate în regim de perfecționare activă (îmbrăcăminte, echipamente electrice, încălțăminte, mobilă).

În primele trei luni ale anului structura exporturilor moldovenești a suportat modificări comparativ cu perioada similară a anului trecut. În ianuarie-martie 2014 cu o pondere de 52,6% în total export, produsele manufacturate și-au redus cota cu 5,5 p.p. în anul curent. Valoarea exporturilor acestei categorii de produse a fost în scădere față de perioada similară a anului trecut cu 23,7%, influențând modificarea negativă a exporturilor totale de bunuri cu 12,5 p.p. S-au atestat reduceri pentru produsele cu cea mai mare pondere în categoria dată – mașinile și echipamentele electrice, îmbrăcămintea, mobila – produse livrate în proporție de 90% și mai mult pe piața europeană. La fel, scăderi s-au înregistrat și în cazul valorii exporturilor de produse farmaceutice și diverse mașini și echipamente de transport exportate preponderent în Federația Rusă.

Tabelul 4.3. Structura și evoluția exporturilor pe grupe de produse în Trimestrul I, 2014-2015

	Valoarea nominală, mil. USD		Structura, %		Ritmul de creștere, %, f.p.s.a.p.		Gradul de influență asupra modificării f.p.s.a.p., %	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Total	573,0	488,2	100,0	100,0	-2,8	-14,8	-2,8	-14,8
Produse agroalimentare	255,7	243,8	44,6	49,9	4,0	-4,7	1,7	-2,1
<i>Fruite și legume</i>	72,7	71,0	12,7	14,5	2,8	-2,3	0,3	-0,3
<i>Semințe oleaginoase</i>	41,9	51,4	7,3	10,5	-20,5	22,8	-1,8	1,7
<i>Cereale</i>	46,8	38,4	8,2	7,9	134,8	-17,9	4,6	-1,5
<i>Băuturi</i>	40,9	33,1	7,1	6,8	-35,3	-19,0	-3,8	-1,4
<i>Uleiuri și grăsimi vegetale și animale</i>	30,2	22,7	5,3	4,7	113,1	-24,6	2,7	-1,3
<i>Alte produse alimentare</i>	23,3	27,1	4,1	5,5	-8,1	16,2	-0,3	0,7
Materii brute nealimentare	11,8	12,2	2,1	2,5	-45,9	3,1	-1,7	0,1
Combustibili	3,8	2,2	0,7	0,4	-17,5	-42,7	-0,1	-0,3
Produse manufacturate	301,7	230,1	52,6	47,1	-4,9	-23,7	-2,7	-12,5
<i>Mașini și echipamente electrice</i>	58,2	57,8	10,2	11,8	11,0	-0,7	1,0	-0,1
<i>Îmbrăcămintea</i>	67,5	51,0	11,8	10,4	15,2	-24,5	1,5	-2,9
<i>Mobilă</i>	27,0	22,9	4,7	4,7	13,5	-15,2	0,5	-0,7
<i>Produse farmaceutice</i>	36,7	13,4	6,4	2,7	54,3	-63,5	2,2	-4,1
<i>Alte produse manufacturate</i>	112,2	85,0	19,6	17,4	-29,3	-24,3	-7,9	-4,8

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Din contul scăderii puternice a produselor manufacturate în primele trei luni ale anului a sporit ponderea produselor agroalimentare până la aproximativ 50% din valoarea totală a exporturilor. Cu toate acestea, urmează a fi menționat că, în ansamblu, valoarea grupului dat de produse, livrată în trimestrul I al anului, s-a redus comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut cu 4,7%.

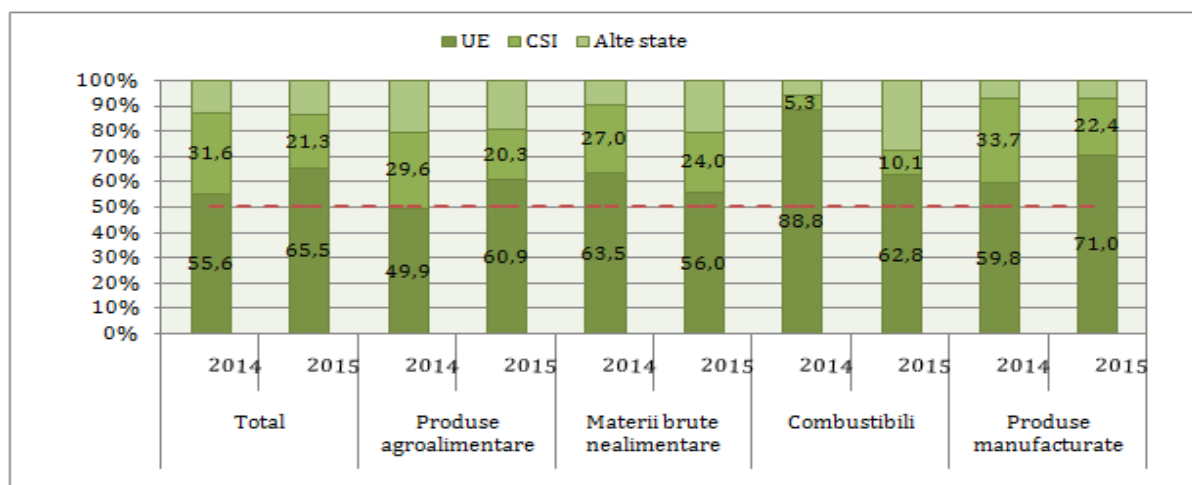
A scăzut exportul de legume, în special, din contul *tomatelor*. Valoarea fructelor exportate a fost în creștere în perioada analizată, inclusiv de mere (cu 5,6%) și de struguri (de 2,3 ori). Volumul merelor livrate peste hotarele țării în primul trimestru a constituit 38,2 mii tone (cu 13,2 mii tone mai mult comparativ cu trimestrul I 2014), Preponderent, în mărime de 93,3% acestea au fost exportate în cele trei state ale Uniunii Vamale – RKB. Exportul de struguri, livrat în mare parte în Federația Rusă și România a constituit 4,9 mii tone, cu 2,9 mii tone mai mult comparativ cu p.s.a.p.

În scădere în primul trimestru al anului a fost valoarea exportului de:

- cereale (cu 2,3% f.p.s.a.p.), cauzat de diminuarea volumului de porumb livrat în Ucraina, Grecia, Elveția, Noua Zeelandă etc.
- vin (cu 13%), deși cantitatea livrată a fost în creștere de la 2,2 mil. dal la 2,5 mil. dal;
- uleiuri și grăsimi vegetale, precum și diverse preparate din fructe, legume și carne procesată.

Scăderea exporturilor în primul trimestru s-a produs, preponderent, sub influența factorilor externi: reducerea cererii din partea partenerilor estici, a prețurilor produselor agricole pe piețele internaționale și proceselor deflaționiste pe piețele europene. Se observă și o reducere a cererii în ansamblu pe unele din piețele vestice. Începând cu Octombrie 2014, importul extra-comunitar al UE de bunuri a înregistrat ritmuri anuale de creștere negativă (-19% în ianuarie 2015, -15% în februarie 2015, -14% în martie 2015). În primul trimestru al anului, s-a atestat o creștere a volumului producției industriale în mai multe ramuri pentru care au fost înregistrate descreșteri la export (prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale, îmbrăcămintei, echipamentelor electrice, mobilei). În cazul în care, însă, nu se vor găsi piețe de desfacere producția disponibilă, incapacitatea recuperării investițiilor ar putea contamina sectorul de producere, înrăutățind situația financiară și perspectivele de sporire a capacităților de producere către a doua jumătate a anului.

Ca urmare evoluțiilor sus-menționate, structura geografică a exporturilor de bunuri a continuat să se modifice, progresiv sporind cota țărilor UE până la 65,6% din total export, cu 9,9 p.p. în creștere comparativ cu anul precedent. Partenerii vestici reprezintă principala piață de desfacere pentru categoriile mari de produse: agroalimentare, materiile brute nealimentare, combustibilii și produsele manufacturate nealimentare (vezi figura 4.7). Analizând principalele produse exportate se poate constata că spre această destinație sunt livrate 51,9% din cereale, 65,4% din valoarea totală a fructelor și legumelor (exportate, fiind vorba, cu precădere de fructe, formate, preponderent, de nuci), 84,5% din semințele și fructele oleaginoase, 99,8% din grăsimile și uleiurile vegetale, 97,8% mașini și echipamente electrice, 87,4% îmbrăcăminte și accesorii, 90,1 mobilă și părțile ei. De altfel, în ansamblu pentru primul trimestru, exporturile către UE s-au dovedit a fi cele mai reziliente, deși ritmuri înalte de creștere au fost înregistrate și către unele piețe din spațiul CSI – Belarus și Kazahstan, precum și în alte state cum ar fi – Elveția, SUA, Liban, Indonezia, Irak.

Figura 4.7. Repartizarea exporturilor totale de bunuri pe grupe de produse și țări, %
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Topul principalelor piețe de export a înregistrat modificări esențiale comparativ cu anul precedent. Dacă în primul trimestru al anului trecut topul principalelor piețe de export îl

deschidea Federația Rusă, la finele anului 2014, aceasta din urmă a coborât pe poziția a II-a după România, iar în trimestrul I al anului curent a fost devansată și de Italia. Ca urmare reducerii ponderii Federației Ruse în valoarea totală a exporturilor, ponderea primilor parteneri comerciali în export s-a redus ușor, însă a rămas practic nemodificată cota primelor 5 piețe de export. Per ansamblu, pe fundalul modificărilor produse pe parcursul ultimilor doi ani, deși topul partenerilor comerciali la export a fost unul schimbător, concentrarea geografică în cadrul CSI și UE rămâne înaltă (vezi Tabelul 4.4.).

Tabelul 4.4. Principalele destinații ale exporturilor moldovenești

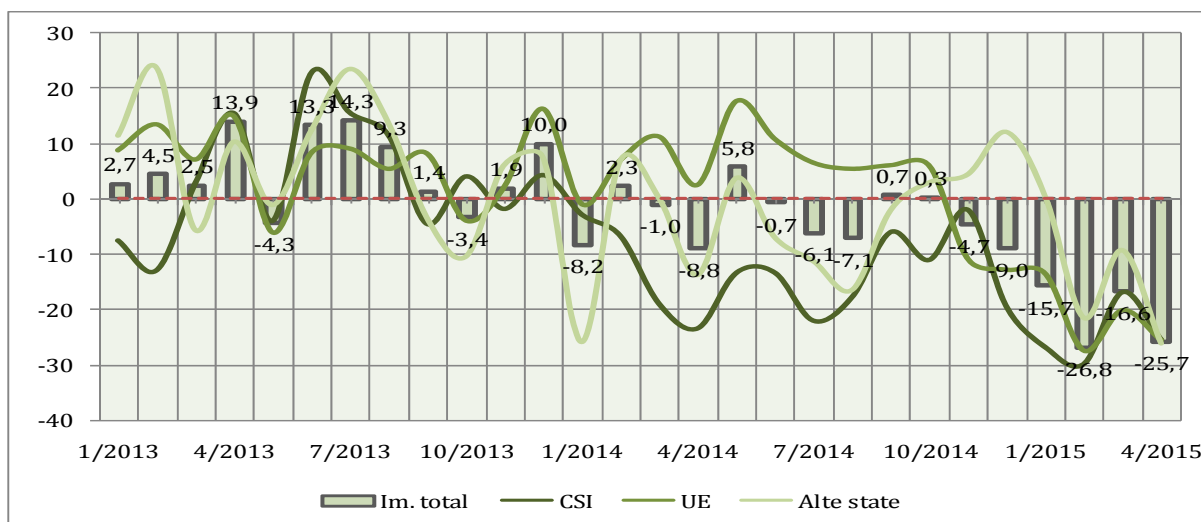
	2013	2014	Diferența 2014/2013	T. I 2014	T. I 2015	Diferența T. I 2015/ T. I 2014
Valoarea nominală totală, mil. USD	2428,3	2339,5	-88,8	573	488,2	-84,8
%						
Total	100%	100%	-	100%	100%	-
UE-28	46,8	53,3	6,5	55,6	65,5	9,9
CSI	38	31,4	-6,6	31,6	21,3	-10,3
Uniunea Vamală -RKB	31,3	25,8	-5,5	25,3	18,5	-6,8
România	16,9	18,6	1,7	16,3	22,4	6,1
Italia	7,6	10,4	2,8	12,8	11,2	-1,6
Federația Rusă	26	18,1	-7,9	19,8	11,1	-8,7
Marea Britanie	4,3	4,6	0,3	4,4	8,1	3,7
Germania	4,7	5,9	1,2	6	6,2	0,2
Belarus	3,7	5,8	2,1	4	5,2	1,2
Turcia	5,2	4,5	-0,7	4,3	3,7	-0,6
Franța	1,5	1,6	0,1	2,5	3,4	0,9
Polonia	3,5	2,8	-0,7	3	2,8	-0,2
Kazahstan	1,6	1,9	-1,1	1,5	2,2	-3,2
Top 3	50,5	47,1	-3,4	48,9	44,7	-4,2
Top 5	61	58,8	-2,2	58,5	59	0,5

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Importul

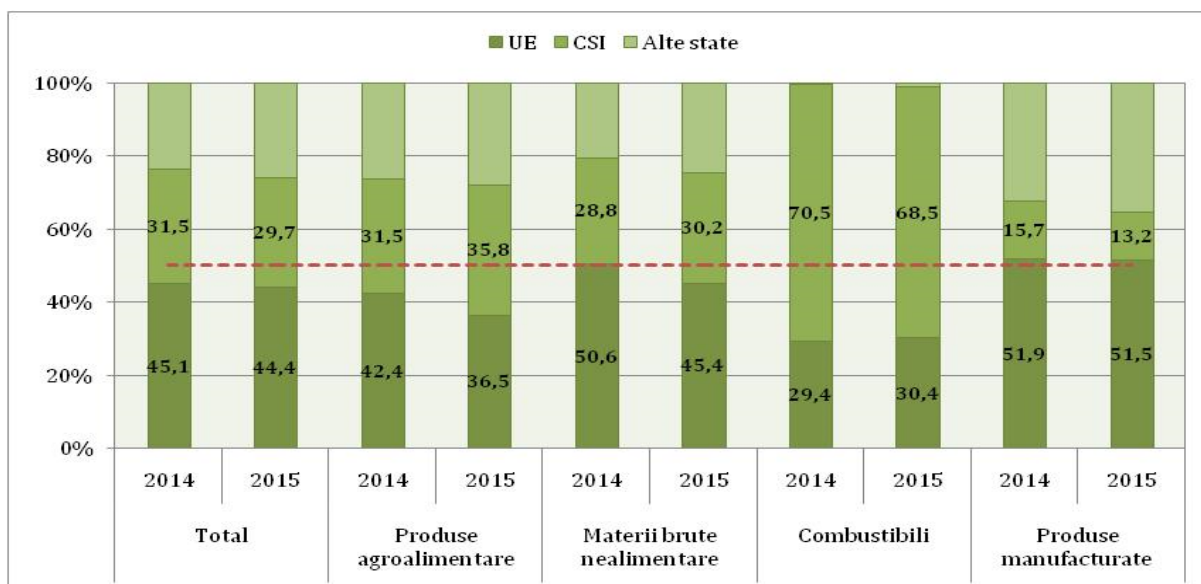
Importul de bunuri în primele luni ale anului a continuat scăderea înregistrată în 2014, în care evoluțiile lunare au indicat o rată anuală de creștere negativă în cea mai mare parte a anului. Aceste evoluții se încadrează perfect în tendințele de temperare ale importului de bunuri din perioada ce a urmat criza din 2009. Astfel, dacă în 2003-2008 rata medie anuală de creștere a importurilor a constituit 29,7%, în 2009-2014 aceasta a temperat la 3,6% – cuprinzând scăderea drastică și ritmul, relativ modest de recuperare a acestora din anii 2009 și 2010.

În ianuarie-martie 2015 valoarea acestora a constituit 976 mil. USD, în scădere cu 19,9% f.p.s.a.p. Tendința dată a fost determinată de contractarea livrărilor atât din CSI, unde importurile către Republica Moldova se reduc constant pe parcursul ultimilor 16 luni f.p.s.a.p. (ianuarie 2014-aprilie 2015), cât și din UE, dar și alte state. Prind urmare, fiecare din aceste grupe de state a influențat cu câte 7,7%, 9,5% și, respectiv, 2,7% scăderea valorii totale a importurilor. În particular, o influență negativă asupra modificării importurilor a avut contractarea livrărilor din Federația Rusă (-3%), Ucraina (-3%), România (-2,6%), Germania (-1,7%), Belarus (-1,6%), Italia (-1,3%) de unde provin circa 55% din import. Deși, în perioada dată evoluții negative s-au atestat pentru majoritatea țărilor de origine a mărfurilor importate.

Figura 4.8. Dinamica importurilor conform principalelor surse geografice

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Figura 4.9. Repartizarea importurilor totale de bunuri pe grupe de produse și țări, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Structura importurilor, atât geografică cât și pe grupe de produse a suportat mici modificări în primul trimestru, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Cea mai semnificativă cotă din import este asigurată de livrările din țările UE. De aici provin mai mult de jumătate din produsele manufacturate, inclusiv cele care pot asigura investițiile capitale.

Ca urmare, însă, unei scăderi mai puternice a importurilor din țările CSI și UE, în perioada dată a sporit ușor ponderea altor state în valoarea totală a importurilor de la 23,4% în ianuarie-martie 2014 la 25,9% în aceeași perioadă a anului curent. Din cadrul acestui grup cea mai mare parte din importuri provin din China (9,9%) și Turcia (6,2%).

Pe grupe de produse se atestă o influență negativă pentru toate cele patru categorii mari de produse: agroalimentare, combustibilii, materialele brute necomestibile și cea mai mare scădere a înregistrat-o importul de produse manufacturate.

Evoluția importului de produse în Republica Moldova este conectată cu dinamica consumului final intern, consumul intermediar, cu exportul prind intermediul reexportului. Reexportul s-a

redus puternic în primul trimestru, iar aceasta are o reflecție directă asupra importului de bunuri. Industria însă a fost în creștere fapt care ar trebui să influențeze pozitiv importul de produse intermediare, ori anticipând o perioadă mai critică activează în baza stocurilor existente. Cât privește consumul intern, conjunctura factorilor a fost contradictorie: veniturile reale ale populației au fost în creștere, transferurile bănești de peste hotare care asigură o parte din veniturile populației, însă, au fost în scădere.

Conform datelor disponibile pentru primele trei luni ale anului volumul fizic al importului de bunuri a fost în creștere cu 1% f.p.s.a.p, respectiv, scăderea acestora fiind determinată de reducerea valorii unitare a mărfurilor importate cu 21%. Aceste evoluții urmau să atenueze parțial presiunea deprecierei leului moldovenesc față de principalele valute de referință asupra dinamicii prețurilor.

Tabelul 4.5. Structura și evoluția importurilor pe grupe de produse în Trimestrul I, 2014-2015

	Valoarea, mil. USD		Structura, %		Ritmul de creștere, %, f.p.s.a.p.		Gradul de influență asupra modificării, %, f.p.s.a.p.	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Total	1218,2	975,9	100,0	100,0	-2,0	-19,9	-2,0	-19,9
Produse agroalimentare	167,0	124,1	13,7	12,7	-0,6	-25,7	-0,1	-3,5
<i>Legume și fructe</i>	32,9	24,9	2,7	2,5	-9,8	-24,3	-0,3	-0,7
<i>Cereale</i>	22,6	15,5	1,9	1,6	1,1	-31,4	0,0	-0,6
<i>Semințe oleaginoase</i>	13,1	13,4	1,1	1,4	9,4	2,8	0,1	0,0
<i>Materiale brute necomestibile exclusiv, combustibilii și semințele oleaginoase</i>	22,2	20,1	1,8	2,1	1,3	-9,3	0,0	-0,2
Combustibili	298,6	234,5	24,5	24,0	-10,4	-21,5	-2,8	-5,3
<i>Gaz</i>	172,0	146,7	14,1	15,0	-11,7	-14,7	-1,8	-2,1
<i>Petrol</i>	111,9	85,1	9,2	8,7	-8,5	-23,9	-0,8	-2,2
<i>Energie electrică</i>	13,3	0,2	1,1	0,0	2,7	-98,7	0,0	-1,1
<i>Cărbune</i>	1,4	2,5	0,1	0,3	-59,2	83,4	-0,2	0,1
Produse manufacturate	730,5	597,3	60,0	61,2	1,5	-18,2	0,9	-10,9
<i>Mașini și aparate electrice și părți ale acestora</i>	72,7	66,8	6,0	6,8	0,9	-8,1	0,0	-0,5
<i>Fire, țesături și articole textile</i>	58,7	46,2	4,8	4,7	-2,3	-21,3	-0,1	-1,0
<i>Vehicule rutiere</i>	59,4	43,6	4,9	4,5	4,1	-26,7	0,2	-1,3
<i>Produse farmaceutice și medicamente</i>	58,1	39,4	4,8	4,0	8,2	-32,2	0,4	-1,5
<i>Mașini și aparate industriale</i>	32,4	28,1	2,7	2,9	9,0	-13,2	0,2	-0,4

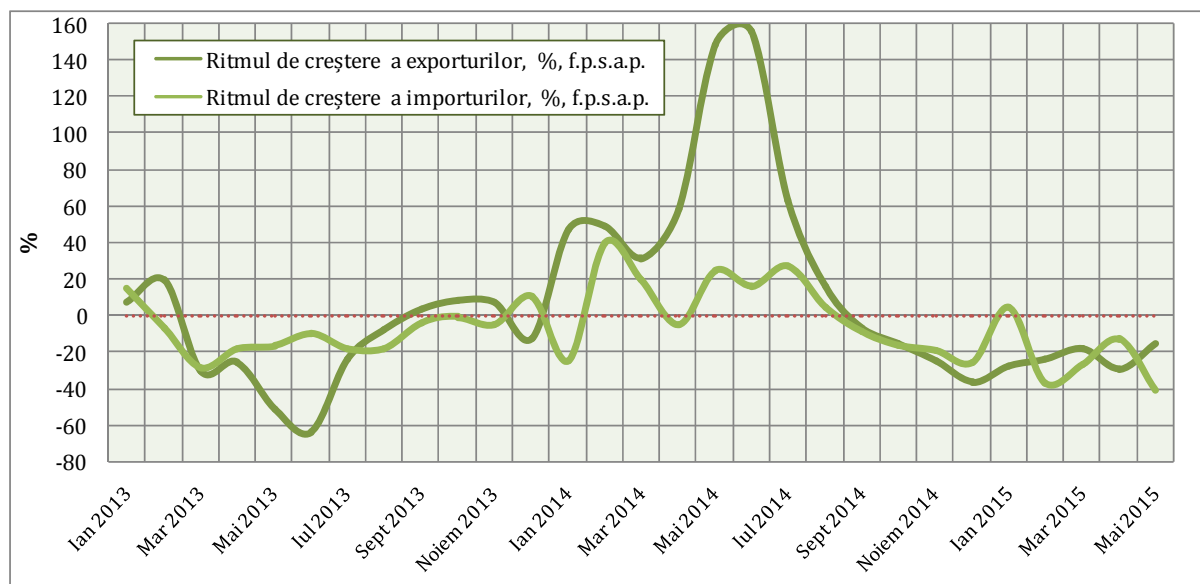
Sursa: Calculele autorului conform datelor Biroului Național de Statistică.

Comerțul exterior în regiunea din partea stângă a râului Nistru

În primele luni ale anului, comerțul exterior cu bunuri al Republicii Moldova, de pe ambele maluri ale râului Nistru au urmat evoluții similare. Atât exporturile, cât și importurile continuând tendința ultimului trimestru a anului trecut au înregistrat ritmuri anuale de creștere negative.

În ianuarie-martie 2015, valoarea comerțului exterior cu bunuri al regiunii din partea stângă a râului Nistru, inclusiv cu regiunea din partea dreaptă a râului a constituit 451,7 mil. USD, cu 133,2 mil. USD sau 22,8% mai puțin comparativ cu p.s.a.p. Exclusiv tranzacțiile cu regiunea din partea dreaptă a râului valoarea comerțului exterior a constituit 368,7 mil. USD., o scădere cu 26,4% față de aceeași perioadă un an în urmă.

Exporturile regiunii au însumat 129,7 mil. USD în perioada dată, o reducere cu 23% f.p.s.a.p., tendința menținându-se și în primele două luni ale trimestrului doi.

Figura 4.10. Dinamica lunară a importului și exportului regiunii din partea stângă a râului Nistru, % (f.p.s.a.p.)

Sursa: Conform datelor Comitetului vamal de stat al regiunii din partea stângă a râului Nistru.

Cu excepția livrărilor către partea dreaptă a teritoriului țării și România care au fost în creștere în primele trei luni ale anului, comparativ cu perioada similară a anului trecut, exporturile către alte destinații cu o cotă relativ majoră în valoarea totală a exporturilor regiunii au fost în scădere: Federația Rusă, Ucraina, Italia, Polonia, Germania. Această tendință a determinat și o modificare a structurii exporturilor în care ponderea Republicii Moldova din partea dreaptă a Nistrului a sporit de la 36,9% în T1, 2014 până la mai mult de jumătate în T1 al anului curent. Din contra, ponderea țărilor CSI cu excepția Republicii Moldova s-a redus în perioada corespunzătoare de la 21,8% la 15,8% în ianuarie-martie 2015, iar a țărilor UE de la 41,3% la 31,6%.

Tabelul 4.6. Importul și exportul regiunii din partea stângă a râului Nistru

	Export					Import				
	Valoarea nominală, mil. USD	Ritmul de creștere, %, f.p.s.a.p.		Structura, %		Valoarea nominală, mil. USD	Ritmul de creștere, %, f.p.s.a.p.		Structura, %	
		2015	2014	2015	2014		2015	2015	2014	2015
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Total	129,7	41,9	-23,0	100,0	100,0	322,0	9,0	-22,6	100,0	100,0
CSI	88,7	22,3	-10,3	58,7	68,4	265,3	9,0	-19,9	79,5	82,4
RM din partea dreaptă a Nistrului	68,1	15,5	9,6	36,9	52,5	14,8	de 2,7 ori	-31,0	5,2	4,6

Tabelul 4.6 – continuare

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Federația Rusă	11,2	6,2	-52,1	13,9	8,6	217,9	8,2	-4,0	54,7	67,7
Ucraina	8,1	de 3,3 ori	-30,5	6,9	6,3	21,6	11,4	-59,0	12,7	6,7
Alte state	41,0	83,8	-41,0	41,3	31,6	56,7	9,0	-33,2	20,5	17,6
România	13,9	38,2	2,3	8,0	10,7	3,2	de 3,2 ori	-49,0	1,5	1,0
Italia	11,7	20,8	-19,6	8,6	9,0	5,8	26,1	-32,1	2,1	1,8
Germania	7,5	-1,8	-7,6	4,8	5,8	12,2	6,5	-31,4	4,3	3,8
Polonia	2,2	de 55,7 ori	-90,3	13,5	1,7	3,5	23,1	-50,4	1,7	1,1
Ungaria	0,2	-72,0	de 4,2 ori	0,0	0,1	5,4	9,6	83,8	0,7	1,7
China	0,0	-	-	0,0	0,0	3,5	0,9	-32,6	1,2	1,1

Sursa: Conform datelor Comitetului vamal de stat al regiunii din partea stângă a râului Nistru.

Importurile în perioada dată au descrescut cu un ritm similar exporturilor, constituind 322 mil. USD, cumulativ în primele trei luni ale anului. Au evoluat negativ atât achizițiile asigurate din țările CSI cât și UE, iar structura acestora s-a modificat sporind cota Federației Ruse până la 67,7% din valoarea totală a importului.

Atât în cazul exporturilor cât și cel al importurilor au fost atestate scăderi pentru principalele categorii de produse. Valoarea exportului de metale și produse din acestea care anul trecut în primele trei luni constituiau aproximativ o treime (30,1%) din total export, în anul curent în aceeași perioadă s-a redus cu 55,2% f.p.s.a.p., diminuându-și ponderea până la aproximativ 17,5% sau 22,7 mil. USD. În scădere a fost și exportul de încălțăminte și îmbrăcăminte care reprezintă încă 15,4% din valoarea totală a exportului. Unicul sector cu o contribuție pozitivă asupra evoluției exportului a fost sectorul energetic care a fost în creștere cu 32,7% f.p.s.a.p., valoarea livrărilor constituind 52,6 mil. USD sau 40,5% din valoarea totală a exportului. Dinamica exportului sectorului dat a fost determinată de creșterea energiei electrice livrate către malul drept al țării. Per ansamblu evoluțiile exportului reflectă modificările produse în industrie de la începutul anului, fiind atestate scăderi în industriile metalurgică, chimică, ușoară, alimentară, în timp ce producția în industria energetică a fost în ascensiune cu 10,6% f.p.s.a.p. Situația economică dificilă în economia regiunii, caracterizată printr-o înrăutățire a principalilor indicatori economici comparativ cu perioada similară a anului trecut, inclusiv ce determină consumul final și intermediar de bunuri: declinul industriei, comerțului cu amănuntului și volumul serviciilor cu plată prestate populației, salariul mediu lunar nominal explică scăderea importului de bunuri, care a atestat scăderi în majoritatea ramurilor: industria alimentară cu -53,3%, valoarea producției importate constituind 20,2 mil. USD; combustibilii cu -5,4%, reprezentând 207,5 mil. USD, metale și produse din acestea cu -51,2% constituind 18,4 mil. USD ș.a.

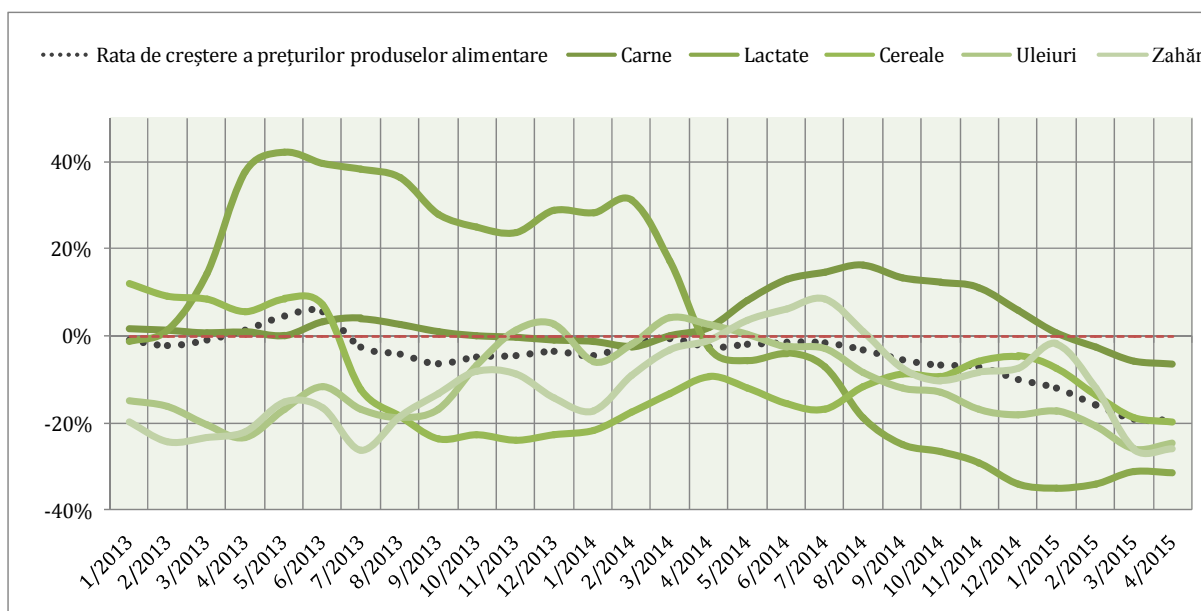
Evoluțiile de la începutul anului în economia regiunii nu prevestesc perspective pozitive pentru anul în curs, ori pe lângă deficiențele structurale, mediul extern este unul incert și nefavorabil.

Tendențe și politici în principalele țări parteneri economici ai Republicii Moldova

Scena internațională continuă să fie martorul unor provocări economice care în mod evident își transmit influența și statelor mai mici, precum este Republica Moldova. Principalii factori determinanți ai evoluției economiei internaționale în trimestrul 1 2015 au fost:

- (i) continuarea implementării programului Băncii Centrale Europene de relaxare cantitativă (Quantitative easing);
- (ii) volatilitatea monedei europene;
- (iii) stabilizarea prețurilor la petrol către finele trimestrului;
- (iv) criza economică din Rusia și Ucraina;
- (v) riscul persistent de părăsire a zonei euro de către Grecia.

Semnificativ prin influența pe care o exercită asupra economiei principalele forțe economice este trendul descendent consolidat de scădere a prețurilor atât la produsele agro-alimentare, cât și la petrol, care condiționează procese dezinflaționiste sau chiar deflaționiste în economiile avansate și o scădere a valorilor nominale a exporturilor în economiile emergente exportatoare a acestor categorii de bunuri.

Figura 4.11. Rata anuală de creștere a prețurilor la produsele agro-alimentare, % (f.p.s.a.p.)

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor FAO.

Tabelul 4.7. Tendințe de dezvoltare a principalilor parteneri economici ai Republicii Moldova (% , f.p.s.a.p.)

Indicator/Țară	Perioada	SUA	UE-28	România	Federația Rusă	Ucraina
A	1	2	3	4	5	6
PIB	T. IV 2013	3,1	0,9	5,2	1,5	3,7
	T. I 2014	1,9	1,4	4,1	0,6	-1,2
	T. IV 2014	2,4	1,2	2,7	0,4	-15,9
	T. I 2015	2,7	1,4	4,3	-1,9	-17,6
Rata șomajului	T. IV 2013	7,0	10,7	7,1	5,5	7,7
	T. I 2014	6,6	10,5	7,0	5,5	-
	T. IV 2014	5,7	9,9	6,6	5,2	9,6
	T. I 2015	5,6	9,8	6,5	5,7	-
Rata anuală a inflației	Ian. 2014	1,6	0,9	1,2	6,1	0,5
	Feb. 2014	1,1	0,8	1,3	6,2	1,2
	Mar. 2014	1,5	0,6	1,3	6,9	3,4
	Ian. 2015	-0,1	-0,5	0,5	15,0	28,5
	Feb. 2015	0,0	-0,3	0,4	16,7	34,6
	Mar. 2015	-0,1	-0,1	0,8	16,9	45,9

Tabelul 4.7 – continuare

A	1	2	3	4	5	6
Exportul de bunuri	T. IV 2013	4,0	5,9	18,9	-0,2	-3,8
	T. I 2014	2,5	1,2	14,2	-1,7	-10,8
	T. IV 2014	1,1	-5,2	-5,9	-16,5	-28,8
	T. I 2015	-5,1	-14,2	-13,8	-27,6	-33,6
Importul de bunuri	T. IV 2013	1,1	-1,1	9,8	-0,1	-6,8
	T. I 2014	2,0	1,9	13,7	-5,7	-20,4
	T. IV 2014	3,6	-8,5	-4,8	-19,4	-36,8
	T. I 2015	-1,1	-16,0	-12,7	-37,3	-36,6

Sursa: Conform datelor OECD, Eurostat, CIS STAT, OMC și ale oficiilor naționale de statistică ale Federației Ruse și Ucrainei.

Notă: Rata șomajului pentru Ucraina este prezentată conform datelor oficiale ale Ucrainei și reflectă valoarea indicatorului de la începutul anului (cumulativ).

Uniunea Europeană. După patru perioade de creșteri anuale supraunitare în cele patru trimestre ale anului 2014, PIB-ul UE-28 continuă să se extindă cu un spor de 1,4% (f.p.s.a.p.) și în T.I 2015.

Semnale încurajatoare de redresare economică generează sectorul industrial, producția căruia crește în primele 3 luni ale anului cu 1,1%, 0,8%, respectiv 1,4% (f.p.s.a.p.). Trimestrul 1 este marcat de o rată anuală a inflației constant negativă, dar cu ritmuri certe de reducere de la -0,5% în ianuarie la -0,1% în martie. Prețurile producției industriale au atins minimul negativ de -4,1% în ianuarie, încheind trimestrul cu -2,9% în martie.

Sectorul forței de muncă marchează semnale îmbucurătoare prin reducerea ratei șomajului de la maximul de 11% înregistrat în apr. 2013, la 9,8% în T.I 2015.

Se atestă o redresare a economiilor Italiei și Franței. Italia încheie T.I 2015 cu o creștere economică anuală de 0 procente, atestând ritmuri constant negative începând cu T.IV 2011. Franța, ca și Italia, înregistrează cel mai înalt spor al PIB-ului începând cu T2 2013, de 0,7% în T.I 2015. Cea mai înaltă rată anuală de creștere în spațiul european o indică economia României, care a crescut în primele trei luni ale anului cu un ritm anual de 4,2% f.p.s.a.p. În contrast, cea mai însemnată contracție economic revine Lituaniei, de 1,5% în trimestrul analizat, față de 2,6% în T4 2014. Fondul Monetar Internațional prognozează pentru anul 2015 o creștere anuală a volumului PIB în UE de 1,8%.

România. România își sporește ritmurile anuale de creștere, înregistrând o creștere anuală a PIB în trimestrul I de 4,3% impulsionată de creșterea valorii adăugate brute în mai multe sectoare: agricultură, construcții, informații și comunicații ș.a. Producția industrială, însă sporește în primele 3 luni ale anului cu ritmuri semnificativ mai modeste decât în perioada similară a anului precedent, cifrând un spor trimestrial de 3,2% în T1 2015 f.p.s.a.p., comparativ cu 8,2% în T1 2014.

Șomajul și inflația prezintă evoluții ce vin în concordanță cu tendința generală atestată la nivelul Uniunii Europene. Șomajul urmează o traiectorie descendentă, marcând minimul ultimilor 5 ani de 6,5% în T.I 2015. Concomitent, se atestă presiuni dezinflaționiste. Rata anuală a inflației temperează, marcând valori subunitare în toată perioadă trimestrului 1, acestea fiind valori minime în ultimele 15 luni. Conform prognozei din aprilie 2015, BERD revizuieste (față de prognoza din ianuarie 2015) în creștere cu 0,2 p.p. estimările privind creșterea volumului PIB în 2015, anticipând un spor de 3,0%.

Statele Unite ale Americii. Economia americană își continuă tendința de creștere și în T.I curent, înregistrând un ritm anual al PIB-ului în mărime de 2,7%, mai mult cu 0,8 p.p. față T.I

2014. Rata șomajului trimestrial atinge un minim de 5,6%, după maximul de 9,9% atins în T.IV 2009. Începând cu luna mai 2014 economia SUA înregistrează ritmuri anuale ale inflației în descreștere, iar luna decembrie 2014 a încheiat cu o rată negativă a inflației, continuând trendul descendent până în martie curent. La sfârșitul trimestrului 1 se afișează o rată anuală a inflației de -0,07%. Rata medie de schimb USD /EUR în T.I 2015 constituie 1,1275, în scădere cu 18% față de perioada similară a anului precedent. Pe fundalul acestor evoluții, scade exportul de bunuri în primele 3 luni ale anului cu 4,8%, 4,3%, respectiv 6% (f.p.s.a.p.). Importul, deși în scădere în ianuarie-februarie, în luna a treia a anului punctează un spor anual de 2,6%.

Federația Rusă. După modesta creștere economică de 0,6% în anul 2014, anul 2015 debutează în primele două luni cu reduceri semnificative la nivelul multor indicatori macroeconomici. Astfel, scăderea volumului PIB în T.I 2015 în mărime -2,2% f.p.s.a.p. a fost însoțită de reducerea producției industriale cu 0,4%, cu precădere, a industriei prelucrătoare (-1,6%), a construcțiilor (-4,7%), dar și a altor ramuri – comerțul, transportul etc. care indică vădit asupra dificultăților severe cu care se confruntă economia rusească. Pe partea utilizărilor, contribuția negativă la evoluția PIB-ului a fost generată de reducerea puternică a formării brute de capital fix comparativ cu perioada similară a anului trecut (-28,5%), dar și a consumului final. Datele furnizate de OMC afișează o scădere a exportului de bunuri cu 27,6% în trimestrul I f.p.s.a.p., iar a importului de bunuri cu 37,3%.

Pentru anul 2015 FMI afișează o prognoză de -3,8% a creșterii economice în Federația Rusă, în timp ce BERD înaintează un scenariu mai pesimist, de -4,5%.

Ucraina. După o tendință de deteriorare economică continuă pe parcursul anului 2014 (-6,8%), PIB al Ucrainei afișează în T.I 2015 o reducere cu 17,6% f.p.s.a.p., net inferioară ritmului anual de creștere de -1,2% în T.I 2014. Se atestă, în același timp scăderi ale volumului construcțiilor cu 31,3% f.p.s.a.p, a producției agricole cu 4,7%, a mineritului (-27,2%), industriei prelucrătoare (-20%). Pe fundalul deprecierei hrivnei în decursul T.I 2015 comparativ cu dolarul, se atestă presiuni inflaționiste înalte și o reducere a salariului real al populației de la -17% în ianuarie f.p.s.a.p. până la -24% în martie. Concomitent, indicele prețului de consum indică o valoare de 145,8% în luna martie, după creșteri consecutive pe durata întregului trimestru (inclusiv și din contul dublării tarifelor la gazul livrat din Rusia). BERD-ul prognozează pentru 2015 o contracție a PIB-ului ucrainean în mărime de 7,5%.

Capitolul V

MEDIUL DE AFACERI

Moldova în clasamentele internaționale

Doing business - 2015 în Moldova. Rezultatele clasamentului internațional Doing Business sunt foarte importante pentru Republica Moldova, deoarece ele arată nu doar tendințele schimbării influențelor regulatorii ale statului, ci demonstrează și ritmul acestor schimbări în comparație cu alte țări.

În clasamentul Doing Business 2015, Republica Moldova s-a situat pe locul 63 din 189 țări. Astfel, mediul de afaceri din RM este mai bine situat comparativ cu cel din astfel de țări ca Cipru (64), Croația (65), Albania (68), Kazahstan (77), Azerbaidjan (80). Concomitent, RM se situează în urma unor astfel de țări, precum Federația Rusă (62), Grecia (61), Belarus (57), Turcia (55), Italia (56), Armenia (45), România (48).

Analizând poziționarea RM în clasament, observăm, că la fel ca și în anii precedenți, poziția cea mai joasă conform indicatorilor utilizați la elaborarea clasamentului, revine Obținerii autorizațiilor de construcție, aflându-se pe locul 175. Acesta este urmat de Comerțul extern (locul 152), Accesul la energia electrică (locul 149) și Plata taxelor (locul 70). Totodată, cele mai bune poziții în clasament țara noastră le are la indicatorii: Înregistrarea proprietății (locul 22), Obținerea creditului (locul 23), Înființarea afacerii (locul 35) și Respectarea contractelor (locul 42).

De menționat că raportul nu se limitează doar la evaluarea schimbărilor relative ale poziției țării în clasament (ceea ce, în mare parte, se datorează vitezei de realizare a reformelor în alte țări) și folosește, de asemenea, indicatorul „distanța până la frontieră” (Distance to Frontier - DTF), care se bazează pe o scară de referință utilizată de la 0%, în cazul celei mai slabe performanțe observate și merge până la 100%, în cazul conformării la cele mai bune proceduri existente pe plan mondial. La indicatorul DTF, poziția Republicii Moldova în clasamentul „Doing business” constituie 66,6%. Cea mai mare valoare a indicatorului DTF se înregistrează la Înființarea afacerii (92,16%), Înregistrarea proprietății (86,1%), Plata taxelor (76,57%) și Obținerea creditului (70,0%).

Analiza comparativă a realizării procedurilor, ținând cont de numărul lor, timpul necesar și mijloacele financiare utilizate în comparație cu indicatorii medii ai țărilor din Europa și Asia Centrală a arătat, că doar la capitolul Înființarea afacerii și Înregistrarea proprietății, Republica Moldova se deosebește avantajos de alte țări (necesită și mai puțin timp și, concomitent, mai puține mijloace financiare la același număr de proceduri). Pentru celelalte etape de dezvoltare a afacerilor Republica Moldova indică un dezavantaj comparativ. Spre exemplu: cu referire la Accesul la energia electrică – în Republica Moldova este necesar de a consuma un timp mai mic (118 zile, în țările din Europa și Asia Centrală – în medie 138.0 zile), însă numărul de proceduri în Republica Moldova este mai mare – 7, în comparație cu 5,9 în alte țări, la fel ca și Costul (% venit per capita) – de 1,84 ori.

Tendințele schimbării indicatorilor Doing Business. În a.2015, în comparație cu clasamentul anului 2014, poziția RM s-a îmbunătățit cu 19 puncte. Această creștere este condiționată, în primul rând, de îmbunătățirea indicatorilor privind Obținerea creditelor (o îmbunătățire cu 76 poziții față de anul precedent), Plata taxelor (o îmbunătățire cu 35 poziții), Înființarea unei afaceri (o îmbunătățire cu 16 poziții). Înrautățirea poziției a avut loc referitor la Obținerea autorizațiilor de construcții și Lichidarea întreprinderilor (cu 5 puncte în ambele cazuri).

Pe parcursul perioadei 2010-2015, Republica Moldova și-a îmbunătățit semnificativ locul în clasament – cu 31 de poziții (avansând de pe locul 94 în a.2010 până pe locul 63 în a.2015). Este necesar de menționat însă, că metodologia a fost schimbată de mai multe ori în această perioadă, inclusiv în a.2014, ceea ce nu ne permite de a identifica evoluția exactă în clasament a Republicii Moldova pentru anumiți indicatori.

Înrăutățirea locului în clasament, pe parcursul perioadei 2010-2015, s-a înregistrat la indicatorii: Respectarea contractelor (o înrăutățire cu 20 de puncte), Obținerea autorizațiilor de construcții (cu 14 puncte), Comerțul extern (cu 12 puncte).

Tabelul 5.1. Evoluția indicatorilor „Doing business” pentru Republica Moldova

	Indicatorii	Poziția în a. 2010 (din 183 țări)	Poziția în a. 2014 (din 189 țări)	Poziția în a. 2015 (din 189 țări)	Modificare 2015/2014
1.	Deschiderea afacerii	77	51	35	-16
2.	Obținerea autorizațiilor de construcții	161	170	175	5
3.	Înregistrarea proprietății	17	23	22	-1
4.	Obținerea creditului	87	99	23	-76
5.	Protejarea investitorului	109	55	56	1
6.	Plata taxelor	101	105	70	-35
7.	Comerț extern	140	151	152	1
8.	Respectarea contractelor	22	43	42	-1
9.	Lichidarea întreprinderilor	90	53	58	5
10.	Accesul la energie electrică	-	148	149	1
	Poziția Republicii Moldova în rating-ul „Doing business”	94	82¹	63	-19

Sursa: Conform datelor rapoartelor Doing business 2010, 2014, 2015.

Schimbarea indicatorului DTF în ultimul an (2015 în raport cu a.2014) a arătat cea mai mare creștere anuală a poziției Republicii Moldova – cu 3,8 p.p.; în raport cu a.2010 creșterea a constituit 7,7 p.p. Pentru majoritatea indicatorilor s-au atestat modificări pozitive. Cea mai semnificativă îmbunătățire, pentru perioada 2010-2015, au înregistrat indicatorii: Lichidarea întreprinderilor (de la 30,8% până la 53,3% din nivelul maxim) și Obținerea creditului (de la 50,0% la 70,0%).

Moldova în clasamentul Indicelui de libertate economică ("The 2015 Index of Economic Freedom")

În clasamentul libertății economice, Republica Moldova în anul 2015 ocupă locul 111. Clasamentul Indicelui de libertate economică este întocmit anual de către Fundația Heritage și Wall Street Journal. În ultimul an la studiu au participat 186 țări. Libertatea economică este evaluată în baza a 10 indicatori, numiți și 10 libertăți economice: 1) Libertatea business-ului; 2) Libertatea comerțului; 3) Libertatea fiscală; 4) Implicarea guvernului în economie; 5) Libertatea monetară; 6) Libertatea investițiilor; 7) Libertatea financiară; 8) Drepturile de proprietate; 9) Libertatea de corupție; 10) Libertatea muncii.

¹ Clasamentul anului 2014 a fost ajustat și recalculat pentru a reflecta modificările aduse metodologiei și revizuirii datelor datorate unor noi informații

Potrivit clasamentului *Indicelui de libertate economică 2015*, valoarea indicatorului libertății economice al Moldovei constituie 57,5, majorându-se cu 0,2 puncte față de anul precedent. Îmbunătățiri s-au înregistrat pentru 3 din cei 10 sub indicatori de libertate economică, printre care: Libertatea de corupție, Libertatea monetară, Libertatea muncii. Indicatorii Libertatea business-ului, Libertatea comerțului, Libertatea fiscală, Implicarea guvernului în economie au înregistrat o scădere, iar indicatorii Libertății financiare, Libertății investițiilor și privind drepturile de proprietate – nu s-au modificat.

Pe poziții destul de avantajoase Republica Moldova se clasează la indicatorii „libertatea fiscală” (85,1) (în scădere cu 0,7 puncte față de anul precedent), „libertatea comerțului” (79,8) (în scădere cu 0,3 puncte), „libertatea monetară” (76,1) (creștere cu 1,1 puncte) și „libertatea business-ului” (66,8) (diminuare cu 3,3 puncte). La pozițiile: „libertatea de corupție” (35,0), „libertatea investițiilor” (50,0) și „libertatea muncii” (40,6) țara noastră a obținut un punctaj mai mic, confruntându-se cu mai multe probleme și provocări.

Potrivit clasamentului *Indicelui de libertate economică*, economia Republicii Moldova este încă „în mare parte neliberă”. Printre cele 43 de țări din regiunea Europei, Republica Moldova ocupă ca și în anii precedenți locul 39, iar Indicatorul libertății economice este mai mic decât media pe regiune și cea globală.

Indicatorii de dezvoltare a businessului în regiunea din partea stângă a râului Nistru

La finele anului 2014, în regiunea din partea stângă a Nistrului, 64,7% din organizații și întreprinderi au obținut profit net și, respectiv, 33,9% au înregistrat pierderi (cu excepția întreprinderilor mici, băncilor, organizațiilor bugetare și de asigurări). Dintre organizațiile, care au înregistrat profit net în a. 2014, ponderea cea mai mare le revine organizațiilor din comerț și alimentația publică (80,9%) și construcții (64,7%). În aspect valoric, la fel ca și în anul precedent, întreprinderile din industrie au înregistrat o pierdere netă mai mare (58,3% din total pierdere netă), cu 28,5 p.p. în descreștere f.a.p.

Tabelul 5.2. Date privind profitul (pierderea) netă a organizațiilor din partea stângă a Nistrului pe genuri de activitate, în a.2014

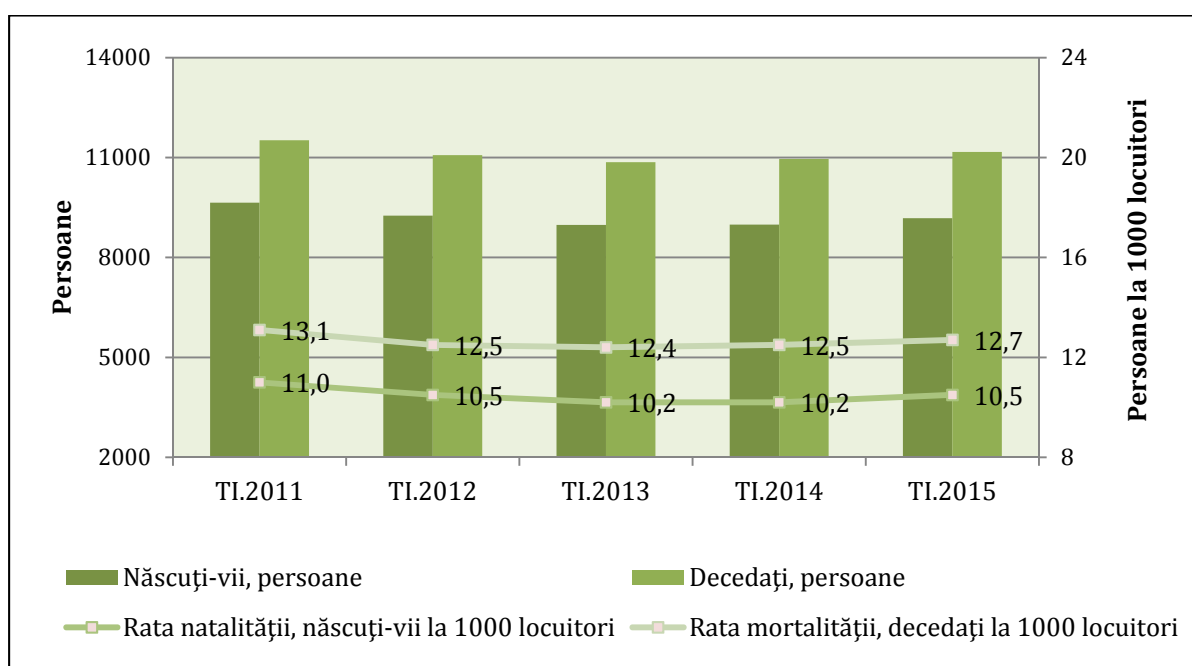
Genuri de activitate	Numărul organizațiilor care au primit profit net	În % de la numărul total	Numărul organizațiilor cu pierdere netă	În % de la numărul total	Profit net, mii RUB.	Pierdere netă, mii RUB.
Total	191	64,7	100	33,9	1129880	419245
<i>inclusiv:</i>						
industria	44	54,3	37	45,7	514848	244587
agricultura	18	72	7	28	89057	8670
transport	17	54,8	14	45,2	31946	45376
comunicații	2	22,2	7	77,8	14703	5578
construcții	11	64,7	5	29,4	13235	11925
comerț și alimentație publică	72	80,9	16	18	423012	24680
gospodărie de locuințe și deservire comunală	9	60	5	33,3	2905	10872
alte ramuri	18	64,3	9	32,1	40174	67557

Sursa: Социально-Экономическое Развитие Приднестровской Молдавской Республики, 2014.

Capitolul VI

SECTORUL SOCIAL

Situația demografică. Mișcarea naturală a populației în primul trimestru al anului a fost caracterizată printr-o creștere atât a natalității cât și a mortalității, menținând sportul natural negativ al populației. În ianuarie-martie 2015, numărul născuților-vii total pe țară a constituit 9179 pers., fiind în creștere – 2,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. În același timp, numărul celor decedați a constituit 11166 pers, mortalitatea generală înregistrând o creștere de 1,9%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. Ca urmare evoluțiilor date scăderea naturală a constituit 1987 pers. sau a fost de 2,2 persoane la 1000 locuitori, față de 2,3 în T.I 2014. Comparativ cu perioada similară a anului precedent numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 8,2%, iar rata mortalității infantile a constituit 9,8 decedați la 1000 de născuți-vii.

Figura 6.1. Mișcarea naturală a populației, T. I 2011-2015, persoane

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă că, cele mai multe decese (60,7%) au drept cauză bolile aparatului circulator, urmate de tumorile maligne (13,2%), bolile aparatului digestiv (8,5%), accidentele, intoxicațiile și traumele (6,6%), bolile aparatului respirator – 5,1%, alte clase – 5,9%.

Tabelul 6.1. Evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2015, mii pers.

	Născuți-vii, pers.	Decedați, pers.	Decedați copii sub 1 an, pers.	Sporul natural	Numărul căsătoriilor	Numărul divorțurilor
A	1	2	3	4	5	6
Municipiul Chișinău	2385	1734	30	651	865	714
Nord	2295	3654	20	-1359	1093	745

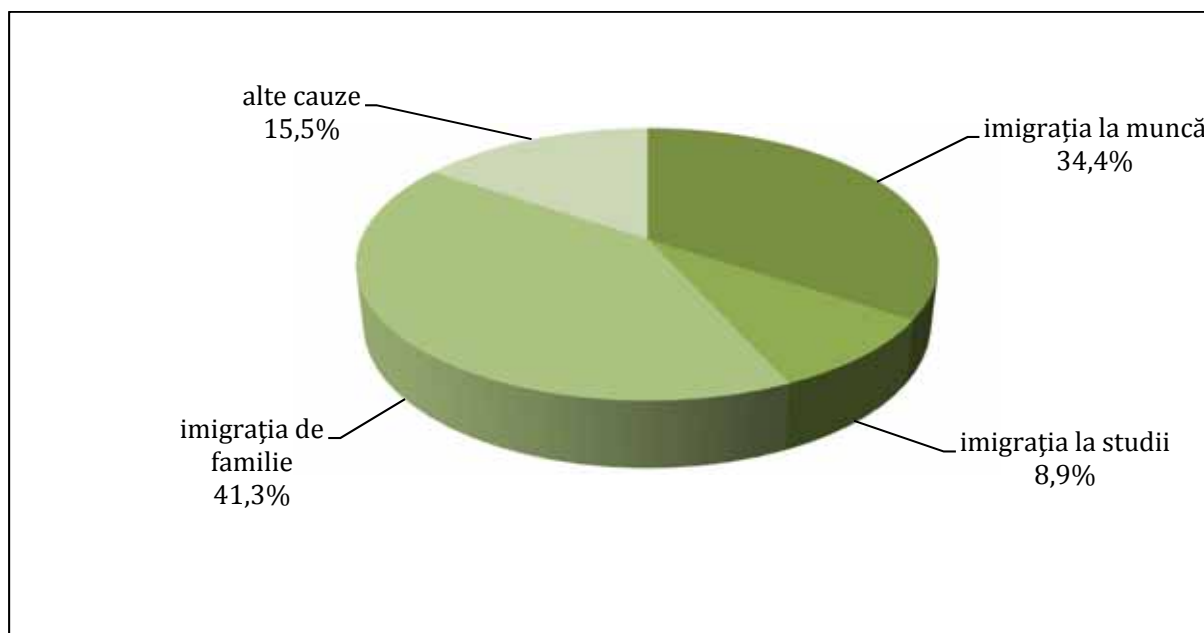
Tabelul 6.1 – continuare

A	1	2	3	4	5	6
Centru	2735	3519	33	-784	1193	851
Sud	1314	1794	6	-480	558	413
U.T.A. Găgăuzia	450	465	1	-15	184	141

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Numărul *căsătoriilor* total pe republică a constituit 3893, fiind în scădere cu 6,2% față de perioada similară a anului precedent, iar rata nupțialității a constituit 4,4 căsătorii la 1000 locuitori. Indicator mai mici se atestă în cazul numărului divorțurilor atestate în țară care a constituit 2864, fiind în scădere de 3,1% față de perioada similară a anului trecut. Rata divorțialității a alcătuit 3,3 divorțuri la 1000 locuitori.

Migrarea populației. În ianuarie-martie 2015, potrivit Ministerului Afacerilor Interne, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 858 cetățeni străini și 189 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat imigrațiile de familie – 41,3%, la muncă – 34,4%, cetățeni imigrați la studii – 8,9%, din alte cauze – 15,5%.

Figura 6.2. Distribuția cetățenilor străini după scopul sosirii în RM în ianuarie-martie 2015, %

Sursa: Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne.

După țara de origine, cetățenii străini sunt imigranți din: Ucraina – 177 pers., România – 169 pers., Federația Rusă – 114 pers., Turcia – 92 pers., Italia – 46 pers., Statele Unite ale Americii – 21 pers., Franța – 16 pers., Belarus – 15 pers., India – 14 pers., Liban – 14 pers., Irak – 12 pers., alte țări – 168 pers.

Piața forței de muncă. Populația economic activă crește în primul trimestru al anului f.p.s.a.p, concomitent cu descreșterea populației inactive, cu precădere din contul persoanelor plecate la lucru sau în căutare de lucru peste hotare (-17,3 mii persoane). Cererea internă în scădere a forței de muncă, caracterizată prin reducerea populației ocupate este însoțită de o majorare a numărului șomerilor cu 40,4 mii persoane comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut și, corespunzător a ratei șomajului până la un nivel de 8%.

Populația economic activă în trimestrul I 2015 a Republicii Moldova a constituit 1151,9 mii pers., fiind în creștere cu 2,1% (23,8 mii pers.) față de T.I 2014. Disparități importante pe sexe și medii în cadrul persoanelor economic active nu s-au înregistrat: bărbații – 51,0%, iar femeile 49,0%. Repartizarea pe medii este echilibrată, jumătate din populația economic activă fiind amplasată în mediul rural și jumătate în mediul urban. Rata de activitate a populației de 15 ani și peste a constituit 38,6%, fiind în creștere cu 0,9 p.p. față de trimestrul respectiv al anului precedent (37,7%). Acest indicator a atins valori mai înalte în rândul bărbaților – 41,2%, în comparație cu rata estimată pentru femei – 36,1%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: 43,7% în mediul urban și 34,5% în mediul rural. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator este în valoare de 29,7%, iar în categoria 15-64 ani (vârstă de muncă în țările Uniunii Europene conform metodologiei Eurostat) – 42,8%. Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (16-56 ani pentru femei și 16-61ani pentru bărbați) a fost de 45,6%.

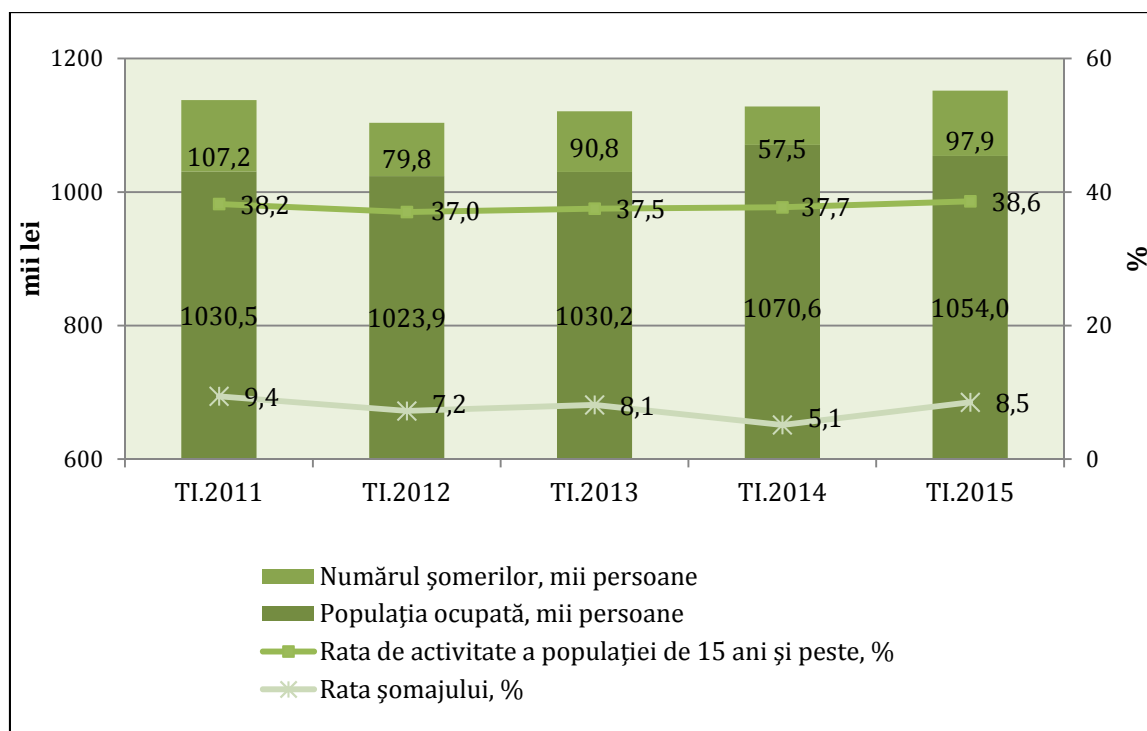
În pofida creșterii populației economic activă, numărul populației ocupată a fost în descreștere cu 1,5% față de T.I 2014, constituind 1054,0 mii pers. Ca și în cazul populației economic active, nu au fost înregistrate disparități pe sexe: 49,5% bărbați și 50,5% femei. Aceeași situație s-a înregistrat și în repartitia pe medii: 49,6% mediul rural și 50,4% mediul urban. Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste a fost de 35,3%, înregistrând o descreștere cu 0,5 p.p. în comparație cu T.I 2014. Printre bărbați aceasta a fost mai înaltă (36,6%) în comparație cu femeile – 34,1%. În distribuția pe medii de reședință rata de ocupare a avut valoarea 39,7% în mediul urban și 31,8% în mediul rural. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (16-56/61 ani) a fost de 41,5%, a populației în vârstă de 15-64 ani – 39,1% și în categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 24,5%.

În distribuția după activitățile din economia națională se constată că în sectorul agricol au activat 263,7 mii pers. (25,0% din totalul persoanelor ocupate). Față de T.I 2014 numărul populației ocupate în agricultură a crescut cu 3,6 mii persoane, sau cu 1,4%. În activitățile non-agricole numărul persoanelor ocupate a fost de 790,3 mii, în descreștere cu 20,2 mii sau cu 2,5% față de T.I 2014. Ponderea persoanelor ocupate în industrie a constituit 13,5% (13,1% în 2014) și în construcții, respectiv, 4,0% (4,8% în 2014). În sectorul de servicii au activat 57,5% din totalul persoanelor ocupate, această pondere descrescând cu 0,3 p.p. față de T.I 2014. Numărul absolut al persoanelor ocupate în sectorul serviciilor a scăzut cu 13,0 mii. Conform repartizării după forme de proprietate 68,8% din populație a fost ocupată în unități cu forma de proprietate privată, 31,2% – cu cea publică. Structura populației ocupate după statutul profesional relevă, că numărul salariaților a constituit 72,6% din total.

În sectorul informal au lucrat 13,4% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 27,6% au avut un loc de muncă informal. Din numărul persoanelor ocupate informal salariații au alcătuit 18,3%, totodată 7,0% din totalul salariaților aveau un loc de muncă informal.

Numărul persoanelor subocupate a fost de 71,0 mii, ceea ce reprezintă 6,7% din totalul persoanelor ocupate. Numărul persoanelor din această categorie a crescut semnificativ cu 21,4% în comparație cu T.I 2014.

Numărul șomerilor, estimat conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii a fost de 97,9 mii pers., fiind cu 40,4 mii mai mare față de T.I 2014. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 67,4% din total numărul de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban – 54,0%. Rata șomajului la nivel de țară a înregistrat valoarea de 8,5%, fiind mai mare față de T.I 2014 (5,1%). Rata șomajului la bărbați a constituit 11,2%, la femei, respectiv, 5,7%. Au fost înregistrate disparități între ratele șomajului în mediul urban și cel rural (respectiv, 9,2% și 7,8%). În rândurile tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 19,8%. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 17,3%.

Figura 6.3. Evoluțiile ratelor de activitate și a șomajului populației de 15 ani și peste, în T. I 2011-2015

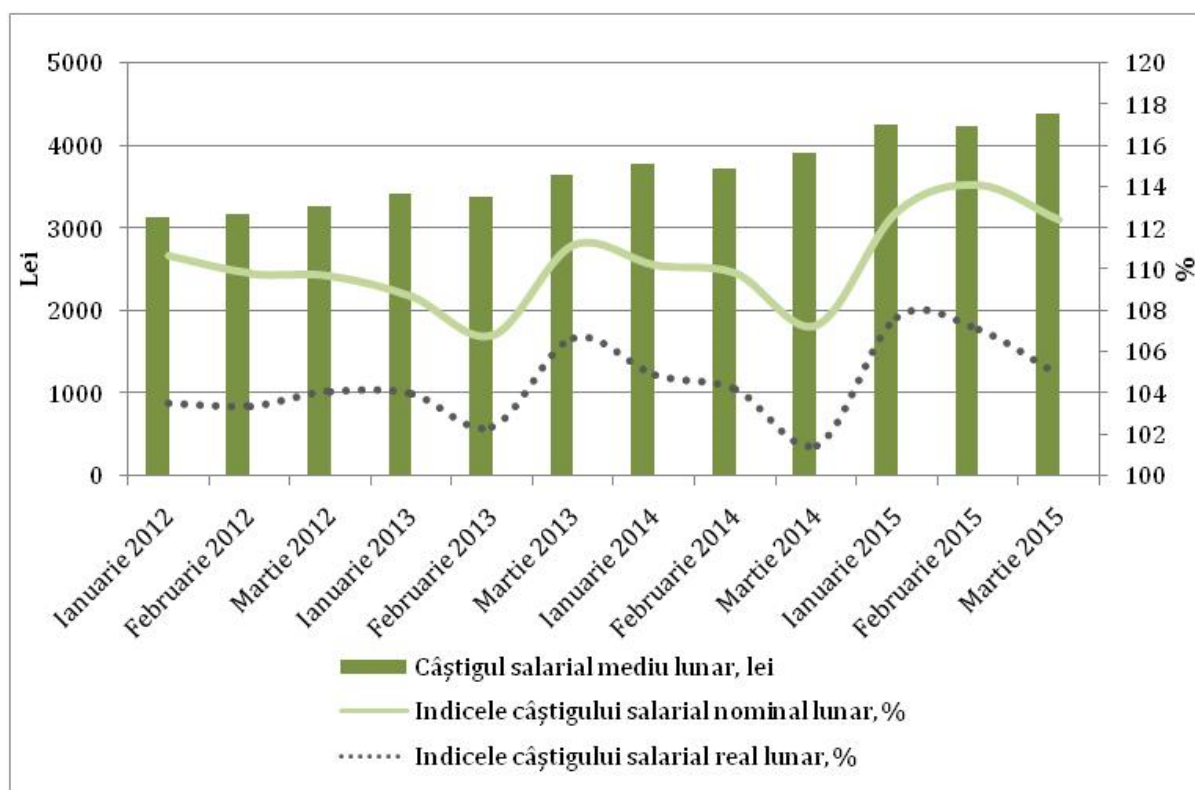
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Cât privește șomajul înregistrat, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 aprilie 2015 în căutarea unui loc de muncă se aflau 26,1 mii șomeri înregistrați, fiecare al șaisprezecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 49,4% o constituie femeile. Peste 7% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna martie 2015 de 1256,2 MDL. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 46 șomeri din 100 persoane.

Populația inactivă de 15 ani și peste a reprezentat 61,4% din totalul populației de aceeași categorie de vârstă, fiind mai mică decât nivelul trimestrului respectiv al anului 2014 cu 0,9 p.p., sau cu 25,4 mii pers. Din punct de vedere al relației cu piața muncii, în cadrul populației inactivе distingem două categorii importante: persoane descurajate și persoane care au fost declarate de către gospodării plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru. Persoanele descurajate în a-și găsi un loc de muncă dorit au constituit circa 18,3 mii față de 16,1 mii în 2014. Numărul persoanelor declarate de către gospodării plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru a fost conform estimărilor de circa 309,5 mii pers. față de 326,8 mii în 2014. Două treimi din numărul celor declarați plecați au constituit-o bărbații (62,0%), iar 64,7% persoanele plecate din localitățile rurale.

Remunerarea muncii. Câștigul salarial mediu nominal brut, potrivit BNS al RM, în T. I 2015 a fost de 4300,2 MDL, fiind în creștere cu 13,1% față de perioada similară a anului precedent.

În luna ianuarie 2015, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 4260,6 MDL, înregistrând o creștere cu 12,8% față de luna ianuarie 2014. Creșterea dată a fost determinată, preponderent, de evoluția salariilor în sectorul bugetar unde nivelul salariului nominal a constituit 3982,9 MDL, în ascensiune cu 17,8% față de p.s.a.p. În sectorul economic (real) câștigul salarial este net superior, înregistrând 4379,4 MDL (+10,9% față de ianuarie 2014).

Figura 6.4. Evoluțiile indicilor câștigului salarial nominal și real lunar, ianuarie-martie 2012-2015

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În luna februarie 2015, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 4241,2 MDL, înregistrând o creștere cu 14,1% față de luna februarie 2014. În termeni reali acesta s-a majorat cu 7,1%. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit 4055,5 MDL, iar în cel real 4321,0 MDL, în creștere cu 16,1% și, respectiv, 13,3% față de februarie 2014.

În luna martie 2015, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 4397,3 MDL, înregistrând o creștere cu 12,4% față de luna martie 2014. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3993,0 MDL (+15,0% față de martie 2014). În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 4568,1 MDL (+11,5% față de martie 2014). Ca urmare creșterii proceselor inflaționiste, indicele câștigului salarial real pentru luna martie 2015 față de luna martie 2014 temperat comparativ cu perioadele precedentepână la 104,9%. În același timp, creșterea salariilor în primele 3 luni ale anului, în termeni reali au înregistrat o dinamică mai înaltă față de evoluțiile atestate în perioada similară a anului trecut.

Tabelul 6.2. Câștigul salarial mediu nominal brut în ianuarie-martie 2015 pe activități economice, MDL

Activități economice	Ianuarie	Februarie	Martie
A	1	2	3
Total economie	4260,6	4241,2	4397,3
Agricultura, silvicultura și pescuit	2602,0	2576,2	2834,8
Industrie – total:	4514,4	4445,4	4707,1
industria extractivă	3442,4	4002,3	4549,3
industria prelucrătoare	4085,4	4012,3	4220,2
producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	7215,1	7353,5	7803,3

Tabelul 6.2 – continuare

A	1	2	3
distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontare	4447,5	4075,4	4574,6
Construcții	3950,8	4011,3	4229,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	3552,4	3559,2	3657,1
Transport și depozitare	4130,6	3940,4	4113,4
Activități de cazare și alimentație publică	2827,6	2781,9	2904,1
Informații și comunicații	8533,6	8889,3	9650,7
Activități financiare și de asigurări	7683,3	7305,5	8825,2
Tranzacții imobiliare	4014,8	3942,7	4028,8
Activități profesionale, științifice și tehnice	5735,9	5790,8	6064,7
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3634,2	3291,5	3534,9
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	5460,4	5568,9	5792,4
Învățământ	3579,9	3664,6	3609,5
Sănătate și asistență socială	4149,9	3984,6	4028,2
Artă, activități de recreere și de agrement	3086,1	3069,4	2922,5
Alte activități de servicii	5647,1	6582,6	6015,5

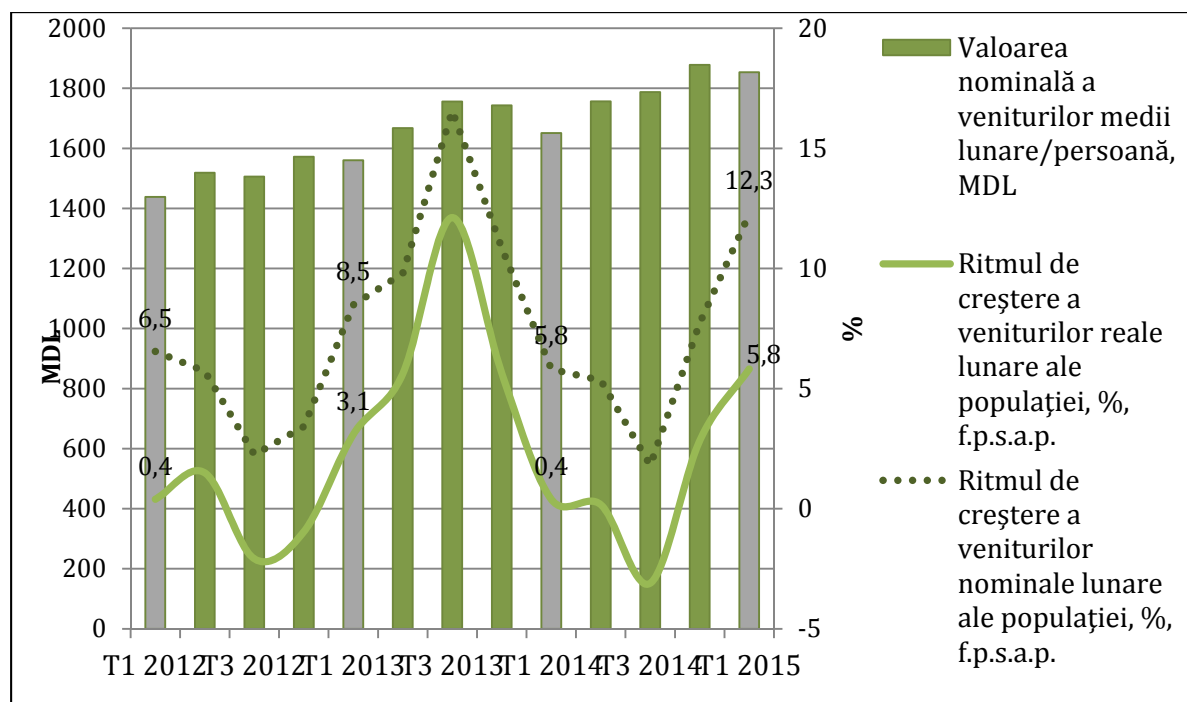
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Precizări metodologice: Începând cu luna ianuarie 2014, conform BNS RM, este implementată în practică versiunea nouă a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev.2), armonizat integral cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE Rev.2). Clasificatorul nou diferă esențial de versiunea precedentă (CAEM Rev.1). Din aceste considerente, la moment nu este posibilă prezentarea indicatorilor privind ritmurile de creștere pe activități separate.

Veniturile disponibile ale populației. În trimestrul întâi al anului 2015, veniturile disponibile ale populației, conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, au constituit în medie pe o persoană pe lună 1853,6 MDL. În termeni nominali acesta a fost în creștere cu 12,3% față de perioada similară a anului precedent. În pofida unui ritm de creștere anual a prețurilor de consum superior perioadei similare a anului trecut (6,1%) și evoluției negative a transferurilor bănești în valută străină efectuate din străinătate, în termeni reali veniturile populației au înregistrat o creștere de 5,8% în primele trei luni ale anului f.p.s.a.p.

Venituri din activitatea salariată sunt cea mai importantă sursă de venit a populației (cu o pondere de 40,2% din total venituri disponibile), cu precădere din mediul rural (53% din total), contribuția acestora fiind în descreștere la formarea veniturilor cu 2,4 p.p. față de T. I 2014. Ponderea veniturilor din activitatea salariată a populației urbane în mediu pe lună pentru o persoană a fost de 2,1 ori mai mare comparativ cu situația atestată în mediul rural. Totodată veniturile din activitatea salariată în mediu urban au scăzut față de aceeași perioadă a anului 2014 cu 4,6 p.p.

Veniturile din prestațiile sociale a căror pondere este, de aproximativ, o cincime atât în mediul rural (22,1%) cât și urban (20,7%), au avut o contribuție de aproximativ 3% la majorarea veniturilor lunare ale populației în T 1 al anului.

Figura 6.5. Veniturile disponibile nominale medii lunare pe o persoană, pe trimestre, 2012-2015

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Tabelul 6.3. Evoluția unor surse de formare a veniturilor disponibile ale populației în T. I 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Venituri disponibile totale, MDL	1349,9	1438,3	1560,4	1651,1	1853,6
Ritm. de creștere, %	10,3	6,5	8,5	5,8	12,3
Activitatea salariată, MDL	660,1	631,4	663,2	703,4	745,2
Structura, %	48,9	43,9	42,5	42,6	40,2
Ritm. de creștere, %	29,7	-4,3	5,0	6,1	5,9
Prestații sociale, MDL	224,3	264,7	302,9	330,4	395,5
Structura, %	16,6	18,4	19,4	20,0	21,3
Ritm. de creștere, %	7,6	18,0	14,4	9,1	19,7
Transferuri din afară țării, MDL	199,8	222,9	253,0	280,7	344,8
Structura, %	14,8	15,5	16,6	17,0	18,6
Ritm. de creștere, %	-11,7	11,6	13,5	10,9	22,8

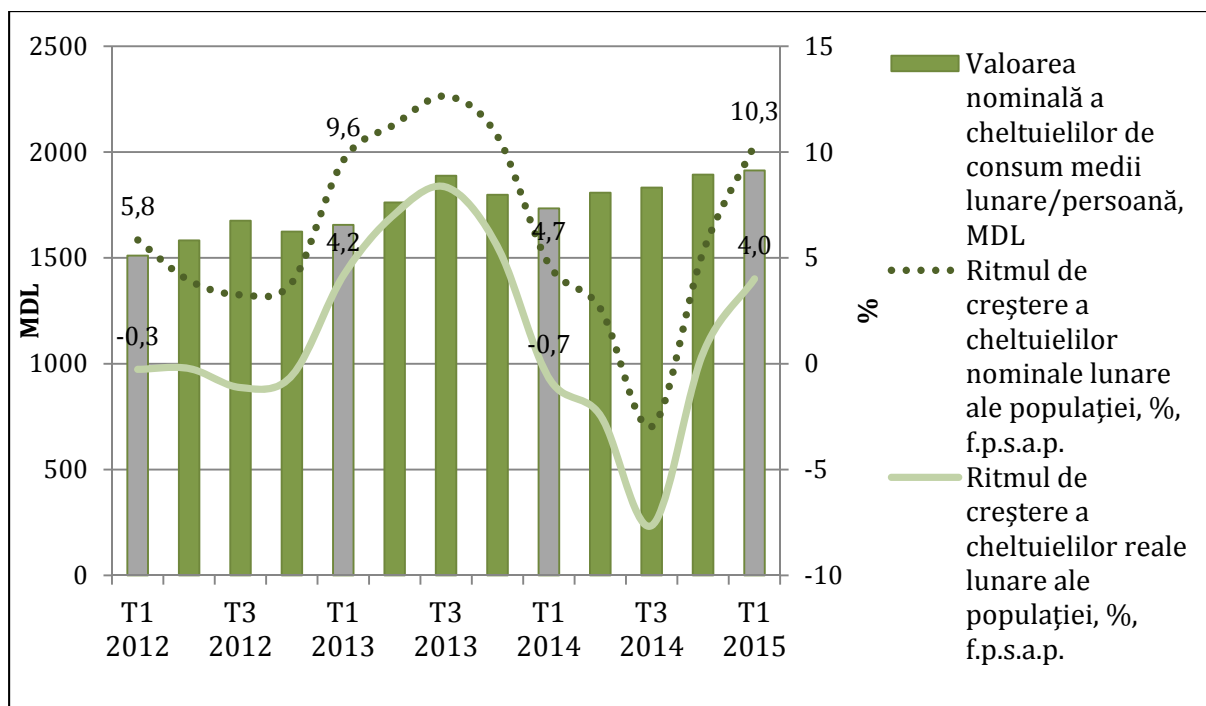
Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Transferurile bănești din străinătate care reprezintă o altă componentă importantă a veniturilor populației au constituit 18,6% din total venituri, contribuția acestora la formarea veniturilor lunare fiind cu 1,6 p.p. mai mare față de aceeași perioadă a anului precedent. În T. I 2015 ele au alcătuit 12,1% din veniturile disponibile ale populației urbane și 26,2% din veniturile disponibile ale populației rurale, fiind mai mare decât în mediu urban de 2,2 ori. Câțiva factori care ar argumenta evoluția dată ar putea fi sfera de cuprindere a Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice și deprecierea leului moldovenesc față de principalele valute de referință.

În funcție de mediul de reședință, în T. I 2015 se observă o discrepanță între veniturile disponibile medii lunare obținute de o persoană amplasată în oraș și cele din sate. Veniturile disponibile ale gospodăriilor casnice din mediul urban au fost de 2321,1 MDL, fiind de 1,5 ori mai mari decât veniturile gospodăriilor casnice din mediul rural (1503,2 MDL).

Cheltuielile de consum medii lunare ale populației în T. I 2015 au constituit în medie pe o persoană 1913,1 MDL, fiind în creștere cu 10,4% față de aceeași perioadă anului 2014. În termeni reali, cu ajustarea la indicii prețurilor de consum, populația a cheltuit în medie cu 4% mai mult comparativ cu T. I 2014.

Pe medii de reședință, creșterea cheltuielilor de consum ale populației în termeni nominali s-au produs, în special, din contul cheltuielilor realizate de către populația din mediul urban (+14,1% f.p.s.a.p.), în mediul rural creșterea fiind una mai temperată, de 6,8%. Astfel în mediul urban, populația a cheltuit în mediu pe lună 2342,7 MDL pe o persoană lunar, respectiv cu 751,7 MDL sau de 1,5 ori mai mult față de persoanele amplasate în mediul rural.

Figura 6.6. Cheltuielile de consum, valoarea nominală și ritmuri de creștere, pe trimestre, 2012-2015

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Pe categorii de cheltuieli, cea mai mare parte a acestora este, tradițional, destinată necesarului de consum alimentar – 41,5% (43,9% în T. I 2014). Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 17,1% din cheltuielile totale de consum (-1,5 p.p. f.p.s.a.p.), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 11% (+0,6 p.p.). Celelalte cheltuieli au fost direcționate pentru sănătate (7,7% față de 6,6% în T. I 2014), transport (4,9% față de 4,4%), comunicații (4,4% față de 4,5%), dotarea locuinței (3,5% față de 3,2%), învățământ – 0,6% (nivelul anului precedent), etc.

Protecția socială a populației. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2015 a constituit 670,1 mii persoane sau cu 11,0 mii persoane mai mult comparativ cu 1 aprilie 2014. Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie 2015 a constituit 1087,8 MDL (până la indexare), fiind în creștere cu 6,5% față de 1 aprilie 2014.

Ocrotirea sănătății. Morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2015, conform datelor preliminare ale Ministerului Sănătății, se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin hepatita virală A, infecțiilor acute ale căilor respiratorii, inclusiv a cazurilor de gripă și parotidită epidemică. În cazul celorlalte boli infecțioase pentru majoritatea bolilor se constată o tendință de reducere a cazurilor de îmbolnăvire.

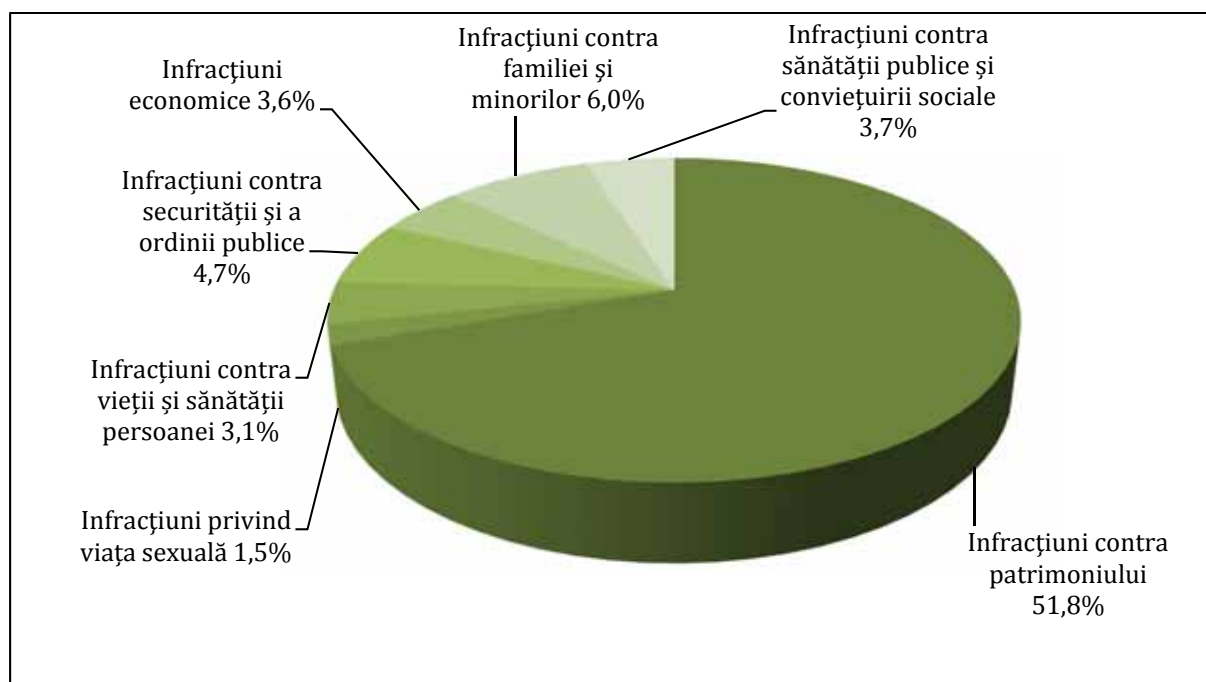
Totodată, au fost înregistrate: 138625 cazuri ale căilor respiratorii cu localizări multiple, ceea ce constituie 38,9% față de ianuarie-martie 2014; 1852 cazuri de morbiditate prin gripă, ceea ce de 3,6 ori mai mult față de ianuarie-martie 2014; 3219 cazuri infecții intestinale acute, ceea ce constituie 98,7% față de ianuarie-martie 2014; 105 cazuri de hepatite virale, ceea ce constituie 172,1% față de ianuarie-martie 2014; 15 cazuri parotidită epidemică, ceea ce constituie 150% față de ianuarie-martie 2014; 2625 cazuri de varicelă, ceea ce constituie 91,6% față de ianuarie-martie 2014, etc.

În cazul morbidității de boli „social determinate” se remarcă o majorare a cazurilor de sifilis și pediculoză, respectiv cu 9,5% și 1,4%. În ianuarie-martie 2015 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 71 persoane. La fel, au fost înregistrate 19 cazuri de boală a Sindromului Imunodeficienței Dobândite (SIDA).

Infrațiuni. Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2015 s-au înregistrat 8,9 mii infrațiuni sau cu 0,8% mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 25 infrațiuni înregistrate în această perioadă. Cel mai mare nivel de infraționalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 39 infrațiuni la 10 mii locuitori și 29 infrațiuni la 10 mii locuitori, ceea ce respectiv depășește mediu pe țară de 1,5 ori.

În ianuarie-martie 2015 comparativ cu perioada similară a anului precedent, au fost înregistrate tendințe de creștere a numărului de infrațiuni contra securității și a ordinii publice (8,2%), mai multe infrațiuni contra familiei și minorilor cu (7,1%), inclusiv a cazurilor de violență în familie (8,9%). De asemenea, a crescut numărul infrațiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale (5,1%), contra patrimoniului (2,5%), infrațiuni economice (1,3%). Totodată, au fost înregistrate mai puține cazuri de infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei.

Din total infrațiuni înregistrate, fiecare a opta este săvârșită de persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infrațiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 2,0%.

Figura 6.7. Structura infrațiunilor în ianuarie-martie 2015, %

Sursa: Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne.

În ianuarie-martie 2015 au fost înregistrate 511 accidente rutiere sau câte circa 6 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 56 persoane (inclusiv 1 copil), iar 611 persoane au fost traumatizate (inclusiv 65 copii).

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2015 au fost înregistrate 393 cazuri de incendii sau cu 24,7% mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent. În rezultatul incendiilor 54 persoane au decedat.

Dezvoltarea socială a regiunii Republicii Moldova din partea stângă a râului Nistru².

Piața forței de muncă. La 01.04.2015 populația ocupată a constituit 101,8 mii pers., micșorându-se cu 2468 pers. sau cu 2,4%. La sfârșitul lunii martie 2015, numărul cetățenilor înregistrați la agențiile de ocupare a forței de muncă, care nu sunt angajați în nici o activitate, a constituit 5164 pers. și comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a micșorat cu 4,4%. Din numărul total al cetățenilor înregistrați – 2833 pers. sau 54,9% sunt femei. În total, în ianuarie-martie 2015, prin intermediul Agenției Transnistrene pentru Ocuparea Forței de Muncă au fost angajați 588 pers. În ianuarie-martie 2014 au fost efectuate consultări profesionale cu studenții: consultații în grup – 135, care au însumat 2246 pers., și consultații individuale – 127, care au cuprins 123 pers., cu populația adultă: consultații individuale – 2349, care au cuprins 2288 pers. Pentru prestațiile de șomaj s-au cheltuit 3828,8 mii de ruble. Mărimea medie a ajutorului de șomaj în ianuarie-martie 2015 a constituit 422,1 ruble.

Remunerarea muncii. În ianuarie-martie 2015, salariul nominal mediu lunar calculat la un lucrător, cu excepția subiecților antreprenoriatului mic, a constituit 3801 ruble sau 96,4% față de ianuarie-martie 2014 (la cursul oficial de schimb al autorității monetare din partea stângă a Nistrului – 342 dolari SUA sau 96,4% față de ianuarie-martie 2015³).

În perioada analizată, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător a fost mai mare decât salariul mediu pe regiune în următoarele ramuri economice: „Electro- și radio-comunicații” (8771 ruble sau 790 dolari SUA), „Bănci și credite” (7512 ruble sau 677 dolari SUA), „Asigurări” (5686 ruble sau 512 dolari SUA), „Tranzacții imobiliare” (4898 ruble sau 441 dolari SUA), „Industria” (4795 ruble sau 432 dolari SUA), „Colectarea deșeurilor de metale feroase și neferoase” (4645 ruble sau 418 dolari SUA), „Gospodăria de locuințe și comunală” (4441 ruble sau 400 dolari SUA), „Construcții” (4437 ruble sau 400 dolari SUA).

Totodată, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător a fost mai mic decât salariul mediu pe regiune în următoarele ramuri economice: „Silvicultura” (1893 ruble sau 171 dolari SUA), „Geologie și meteorologie” (1993 ruble sau 180 dolari SUA), „Asistență socială” (2036 ruble sau 183 dolari SUA), „Comunicații poștale” (2227 ruble sau 201 dolari SUA), „Cultura și artă” (2402 ruble sau 216 dolari SUA), „Învățământ” (2649 ruble sau 239 dolari SUA), tipurile neproductive ale serviciilor de consum (2464 ruble sau 222 dolari SUA), „Organele de administrare” (2618 ruble sau 236 dolari SUA), „Sănătate” (2667 ruble sau 240 dolari SUA), „Agricultură” (2747 ruble sau 247 dolari SUA), „Știință” (2823 ruble sau 254 dolari SUA), „Cultura fizică, agrement și turism” (3107 ruble sau 280 dolari SUA).

În industrie, cel mai mare salariu mediu nominal lunar în ianuarie-martie 2015 a fost înregistrat pentru lucrătorii următoarelor subramuri: siderurgia – 586 dolari SUA sau 171,1% din salariul mediu pe economie; energia electrică – 495 dolari SUA, ceea ce este mai mult decât salariul mediu pe regiune cu 44,6%; fabricarea de mașini și prelucrarea metalelor – 437 dolari SUA sau cu 27,8% mai mult decât salariul mediu pe economie; industria poligrafică – 334 dolari SUA. Cel

² Analiza a fost efectuată în baza datelor Serviciului Statistic al Transnistriei.

³ Cursul oficial de schimb al autorității monetare din partea stângă a Nistrului mediu pe perioada ianuarie-martie 2015: 1 dol SUA=11,1000 ruble; 1 MDL=0,6214 ruble (http://www.cbpmr.net/resource/svkv_narast_itog_april_2015.pdf)

mai mic salariu nominal mediu lunar, calculat pentru ianuarie-martie 2014, l-au avut lucrătorii următoarelor subramuri ale industriei: alte ramuri industriale – 243 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu pe regiune cu 28,9%; industria de prelucrare a lemnului – 261 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu cu 23,8%; industria ușoară – 347 dolari SUA sau cu 1,4% mai mult decât salariul mediu pe economie, industria materialelor de construcție – 355 dolari SUA sau cu 3,7% mai mult decât salariul mediu pe economie.

Protecția socială a populației. Numărul mediu al pensionarilor pentru perioada ianuarie-martie 2015 îl constituie 140332 pers., dintre care pensie de muncă primesc – 136085 pers. și pensie socială – 4247 pers. Mărimea medie a pensiilor stabilite a fost de 1350,47 ruble (pensia de muncă – 1372,98 ruble, socială – 629,35 ruble), ceea ce este mai mult cu 0,4% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Minimul de existență. În I trimestru mărimea minimului de existență a constituit în medie pentru o persoană 1324,55 ruble pe lună, ceea ce este cu 7,0% mai mult comparativ cu perioada similară al anului precedent.

În martie 2015 mărimea minimului de existență pe categorii de populație revine populației aptă de muncă: bărbaților – 1435,63 ruble pe lună, femeilor – 1362,54 ruble pe lună. Minimul de existență al pensionarilor a constituit 1107,56 ruble pe lună, copii cu vârsta sub 6 ani – 1197,40 ruble pe lună, copii de la 7 până la 15 ani – 1440,79 ruble pe lună.

Tabelul 6.4. Minimul de existență ale Regiunii din partea stângă a Nistrului în ianuarie-martie 2015

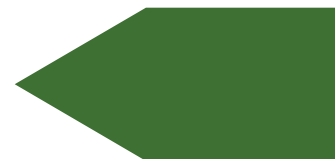
(medie pe o persoană, ruble pe lună)

	Total populație	Inclusiv:				
		Aptă de muncă		Pensionari	Copii	
		Bărbați	Femei		cu vârsta sub 6 ani	de la 7 până la 15 ani
Ianuarie	1323,23	1447,33	1367,79	1109,72	1204,09	1457,84
Februarie	1334,68	1457,77	1380,40	1123,06	1214,24	1463,89
Martie	1315,74	1435,63	1362,54	1107,56	1197,40	1440,79

Sursa: Conform datelor Serviciu Statistic al Transnistriei.

Infrațiuni. În ianuarie-martie 2015, organele de ocrotire a ordinii publice au înregistrat 2793 cereri și rapoarte cu privire la crime sau cu 6,5% mai mult decât în ianuarie-martie 2014. Au fost înregistrate 1212 de crime, ceea ce cu 0,6% mai mult față de aceeași perioadă anului precedent. Din acestea au fost înregistrate: 13 – omoruri, 15 – vătămări intenționate grave, 38 de crime ce țin de traficul ilegal de arme, 32 de crime comise cu utilizarea armelor, munițiilor și explozivului, 143 – infrațiuni contra ordinii publice, 146 – infrațiuni legate de droguri, 36 – escrocherii, 328 – furturi, 32 – jafuri, alte crime – 314, etc. În rezultatul infrațiunilor efectuate au suferit 679 pers., dintre care au decedat 21 pers. (3,1%), li s-au pricinuit grave vătămări ale sănătății 11 pers. (1,6%).

ANEXE STATISTICE

Resurse PIB														
Perioada	PIB		VAB		Agricultura		Industria		Construcții		Alte activități		Impozite nete pe produs	
	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.
2010	71885,5	107,1	59920,7	106,2	8657,4	107,4	9534,8	108,9	2437,5	112,7	39291	105,1	11964,8	111,7
2011	82348,7	106,8	68390	106,3	10095	105,2	11518	110,2	2720	101,9	45831	101,3	13959	109,6
2012	88227,8	99,3	73686	99	9896	79,9	12314	100,8	3041	101,8	50178	103,2	14542	100,8
2013	100510,5	109,4	83719	110,2	12383	146,6	14328	107,6	3373	105,3	55346	103,9	16791	105,1
2014*	111501,4	104,6	93973,6	105,2	14314,2	108,2	15688	107,2	3998,5	110,6	62224,3	103,8	17527,8	101,6
Timestrul I 2012	18095,8	101,0	15268,0	101,5	821,0	101,6	2771,0	97,9	395,0	109,8	11698,0	102,4	2828,0	98,4
Timestrul II 2012	21199,4	100,6	17821,6	100,5	1929,6	92,5	2914,5	104,3	1105,0	100,9	12277,7	101,2	3377,8	101,3
Timestrul III 2012	26106,8	98,3	22026,6	97,4	3923,3	69,2	3389,6	102,3	1059,2	100,0	14092,5	104,4	4080,2	103,4
Timestrul IV 2012	22445,3	97,5	18203,5	96,5	2911,3	70,8	3232,9	96,5	482,1	101,8	12109,6	104,6	4241,8	101,4
Timestrul I 2013	19672,7	103,5	16201,0	102,9	824,8	102,3	2960,0	102,2	522,5	110,5	12283,7	102,5	3471,8	106,6
Timestrul II 2013	23703,3	106,1	19649,0	105,9	2064,3	103,8	2961,7	113,4	1182,5	100,8	13388,1	104,6	4054,4	106,7
Timestrul III 2013	29936,4	112,9	25436,1	114,2	5847,4	159,8	3836,0	107,5	1128,7	102,2	15117,7	104,3	4500,3	105,6
Timestrul IV 2013	26566,7	111,2	21792,1	112,5	3430,7	152,2	3633,8	107,4	600,4	116,0	14610,8	104,5	4774,6	105,2
Timestrul I 2014	21469,2	103,6	17888,0	104,2	984,1	107,2	3294,5	107,1	601,2	108,5	13543,3	103,4	3581,2	100,9
Timestrul II 2014	26226,1	104,2	21931,9	104,9	2381,0	107,4	3836,0	104,2	1414,7	110,4	14865	104,5	4294,2	101,2
Timestrul III 2014	34027,3	105,9	29283,9	106,3	7036,1	108,6	4254,7	105,7	1283,2	113,8	18546,1	104,9	4743,4	103,3
Timestrul IV 2014	29778,9	104,2	24869,7	105,0	3912,9	108,1	4303,0	111,8	699,3	106,9	16551,9	102,4	4909,0	100,6
Timestrul I 2015	24423,2	104,8	20473,7	105,2	914,7	104,4	4001,4	107,9	708,6	106,2	15763,5	105,2	3949,4	103,1

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

* Date preliminare.

Perioada	Utilizări PIB													
	PIB			Consum final			Formarea brută de capital fix			Variația stocurilor			Export net	
	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	mil. lei preț. curente	în % f.p.s.a.p.	
2010	71885,5	107,1	107,3	83240,3	107,3	117,2	648,1	157,9	157,9	-28265,5	114,8			
2011	82348,7	106,8	107,3	96090,5	107,3	113	725,2	x	x	-33645,8	x			
2012	88227,8	99,3	100,9	103062,6	100,9	101,8	-3,2	x	x	-35695,7	x			
2013	100510	109,4	105,2	113169	105,2	103,8	1721	x	x	-37442	x			
2014*	111501,4	104,6	102,4	123659,7	102,4	110,1	1433,6	x	x	-41033,3	x			
Timestrul I 2012	18095,8	101,0	101,9	23464,8	101,9	101,0	272,2	105,3	105,3	-8080,2	x			
Timestrul II 2012	21199,4	100,6	99,6	24687,8	99,6	99,1	74,3	x	x	-8563,7	x			
Timestrul III 2012	26106,8	98,3	101	30085,8	101	100,8	504,0	x	x	-9021,6	x			
Timestrul IV 2012	22445,3	97,5	100,7	27514,7	100,7	100,5	-196,4	x	x	-10366,1	x			
Timestrul I 2013	19672,7	103,5	102,6	23400,8	102,6	106,6	-85,3	x	x	-7862,5	x			
Timestrul II 2013	23703,3	106,1	106,2	27408,2	106,2	103,0	627,7	x	x	-9909,3	x			
Timestrul III 2013	29936,4	112,9	107,4	32009,0	107,4	101,2	716,9	x	x	-9456,7	x			
Timestrul IV 2013	26566,7	111,2	104,2	30485,2	104,2	103,6	478,2	x	x	-10499,9	x			
Timestrul I 2014	21469,2	103,6	100,4	24961,5	100,4	108,6	-238,8	x	x	-8228,6	x			
Timestrul II 2014	26226,1	104,2	101,4	29604,9	101,4	107,6	-106,9	x	x	-9918,9	x			
Timestrul III 2014	34027,3	105,9	103,3	35478,3	103,3	111,5	957,9	x	x	-10527,3	x			
Timestrul IV 2014	29778,8	104,2	103,9	33615,1	103,9	112,1	821,5	x	x	-12358,4	x			
Timestrul I 2015	24423,2	104,8	100,3	27244,8	100,3	107,8	-73,9	x	x	-8720,3	x			

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

* Date preliminare.

	Prețurile de consum				Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	
2010	7,4	5,7	7,3	9,1	
2011	7,6	8,4	5,8	8,8	
2012	4,6	3,8	4,2	6,2	
2013	4,6	6,6	4,3	2,6	
2014	5,1	6,5	5,5	2,5	
T I 2012	6,2	4,7	5	9,2	
T H 2012	4,2	1,9	4,5	6,3	
T III 2012	4,4	3,6	3,7	6,4	
T IV 2012	3,9	4,9	3,6	3,1	
T I 2013	4,4	5,9	4	3,1	
T H 2013	5,2	8,4	4,1	2,6	
T III 2013	4,0	5,0	4,5	2,1	
T IV 2013	4,9	7,1	4,5	2,6	
T I 2014	5,4	7,9	4,8	2,7	
T H 2014	5,2	6,9	5,2	2,6	
T III 2014	5,1	6,1	5,6	2,6	
T IV 2014	4,8	5,1	6,3	1,9	
T I 2015	6,1	5,8	9,3	1,9	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

	Prețurile de consum			
	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2013	4,7	6,8	4,0	3,1
Februarie 2013	4,4	5,5	4,2	3,1
Martie 2013	4,2	5,5	3,8	3,2
Aprilie 2013	4,5	6,1	3,7	3,4
Mai 2013	5,7	10,0	4,0	2,4
Iunie 2013	5,5	9,2	4,5	2,0
Iulie 2013	4,3	5,9	4,6	2,0
August 2013	3,7	4,2	4,5	2,1
Septembrie 2013	3,9	5,0	4,3	2,1
Octombrie 2013	4,7	6,9	4,4	2,1
Noiembrie 2013	4,9	6,8	4,6	2,9
Decembrie 2013	5,2	7,6	4,6	2,9
Ianuarie 2014	5,1	7,3	4,6	2,7
Februarie 2014	5,4	7,9	4,9	2,8
Martie 2014	5,7	8,5	5,0	2,7
Aprilie 2014	5,8	8,7	5,2	2,5
Mai 2014	4,7	5,7	5,1	2,6
Iunie 2014	5,0	6,4	5,3	2,7
Iulie 2014	5,3	7,1	5,2	2,8
August 2014	5,1	6,6	5,4	2,5
Septembrie 2014	4,8	4,7	6,3	2,6
Octombrie 2014	4,8	4,8	6,2	2,6
Noiembrie 2014	4,8	5,5	6,2	1,6
Decembrie 2014	4,7	5,1	6,5	1,6
Ianuarie 2015	4,7	4,5	7,0	1,8
Februarie 2015	6,5	6	10,2	1,9
Martie 2015	7,1	7	10,7	2,1
Aprilie 2015	7,6	7,8	11	2,6

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

Prețurile producției industriale						
	Ritmul de creștere al IPP1, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor în construcții, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele agricole, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2010	7,9	0,7	6,2	16,1	2,3	42,9
2011	6,8	2,6	6,3	10,5	9	10
2012	5,7/3,1*	3,8/4,7*	5,1/2,0*	9,2/11,4*	10	17,7
2013	3,2/3,3*	1,6/1,6*	3,8/3,8*	-0,4/-0,4*	8,3	-22,2
2014	5,5*	3,9*	6,5*	-1,4*		6,6
T I 2012	7,1	-0,5	6,4	11,8	9,4	-0,4
T II 2012	5,8	1,3	5,3	9	10,6	-6,9
T III 2012	5	5,1	4,1	9,9	11,3	22,3
T IV 2012	4,8	9,5	4,4	6,5	8,7	22,7
T I 2013	2,6	4,7	2,6	2,0	10,6	10,4
T II 2013	3,2	1,7	3,6	0,7	8,0	2,7
T III 2013	3,4	1,2	4,1	-1,6	7,8	-26,4
T IV 2013	3,7	-0,2	4,6	-2,4	8,1	-28,9
T I 2014	4,9	1,3	5,9	-2,5	9,1	-15,2
T II 2014	6,7	4,9	7,9	-2,5	7,4	-0,5
T III 2014	6,4	5,1	7,4	-0,8	8,2	2,6
T IV 2014	4,2	4,2	4,7	0	8,3	8,6
T I 2015	5,7	5,6	6,3	0,7	9,1	1,0

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

* Începând cu ianuarie 2014 în statistica prețurilor producției industriale este utilizat clasificatorul CAEM, rev.2 armonizat la clasificatorul NACE-2. Pentru anii 2012-2013, IPP1 a fost recalculat din CAEM rev.1 în CAEM, rev.2 în retrospectivă.

	Prețurile producției industriale			
	Ritmul de creștere al IPPI, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2013	1,6	6,2	1,5	1,9
Februarie 2013	2,8	3,5	2,9	2,0
Martie 2013	3,4	4,5	3,5	2,0
Aprilie 2013	3,7	2,4	3,9	2,0
Mai 2013	3,0	1,7	3,5	0,0
Iunie 2013	2,9	1,1	3,4	0,0
Iulie 2013	3,3	1,4	3,8	0,0
August 2013	3,4	1,1	4,2	-2,4
Septembrie 2013	3,4	1,1	4,2	-2,4
Octombrie 2013	4,1	0,6	5,1	-2,4
Noiembrie 2013	3,0	1,1	3,8	-2,4
Decembrie 2013	4,0	-2,4	5	-2,4
Ianuarie 2014	4,6	-1,3	5,6	-2,5
Februarie 2014	4,9	2,2	5,8	-2,5
Martie 2014	5,2	3,0	6,2	-2,5
Aprilie 2014	5,7	3,1	6,8	-2,5
Mai 2014	6,6	4,0	7,9	-2,5
Iunie 2014	7,8	7,5	9,1	-2,5
Iulie 2014	7,7	5,3	9,1	-2,4
August 2014	6,2	5,3	7,0	0,1
Septembrie 2014	5,3	4,7	6,0	0,0
Octombrie 2014	4,3	4,5	4,9	0,0
Noiembrie 2014	4,3	3,8	4,9	0,0
Decembrie 2014	4,0	4,4	4,4	0,1
Ianuarie 2015	4,6	7,0	7,0	0,8
Februarie 2015	6,2	5,1	7	0,6
Martie 2015	6,2	4,6	6,9	0,8
Aprilie 2015	5,4	5,3	6,1	0,3

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

	Cursul valutar					
	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritmul de creștere a cursul nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursul nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursul real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmul de creștere al cursul real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
2010	12,4	16,4	11,3	5,8	6,1	0,6
2011	11,7	16,3	-5,1	-0,4	-8,4	-4,5
2012	12,1	15,6	3,2	-4,7	0,7	-6,5
2013	12,6	16,7	3,9	7,4	0,6	4,3
2014	14,0	18,6	11,4	11,4	7,5	6,6
T I 2012	11,8	15,5	-1,8	-5,9	-4,7	-8,9
T II 2012	11,9	15,3	2,5	-8,6	0,6	-10,0
T III 2012	11,9	15,3	8,0	-4,6	5,4	-6,1
T IV 2012	12,4	15,5	4,2	0,2	2,3	-1,2
T I 2013	12,2	16,1	2,9	3,7	0,2	1,4
T II 2013	12,4	16,4	3,9	5,7	0,2	2,2
T III 2013	12,8	16,9	2,8	8,9	-0,6	7,6
T IV 2013	13,0	17,7	6,1	11,3	2,1	8,5
T I 2014	13,4	18,3	9,8	13,9	5,4	10,1
T II 2014	13,7	18,8	10,4	16,0	7,1	12,1
T III 2014	14,1	18,7	10,0	10,3	7,5	5,2
T IV 2014	15,0	18,8	15,4	6,0	11,1	1,2
T I 2015	18,0	20,3	34,7	11,1		4,2

Sursa: Conform datelor BNM, BNS, OCDE, calculele INCE.

	Cursul valutar						
	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritm. de creștere a curs. nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	
Ianuarie 2013	12,1	16,1	2,8	5,9	-0,2	3,2	
Februarie 2013	12,1	16,2	2,5	3,1	-0,4	1,0	
Martie 2013	12,3	16,0	3,5	2,2	1,3	0,0	
Aprilie 2013	12,3	16,0	4,6	3,3	1,3	0,5	
Mai 2013	12,3	16,0	4,2	5,4	0,0	1,5	
Iunie 2013	12,4	16,4	3,0	8,4	-0,6	4,6	
Iulie 2013	12,6	16,5	2,6	8,7	0,3	7,5	
August 2013	12,4	17,0	-1,0	9,7	-3,2	8,6	
Septembrie 2013	12,9	17,2	3,7	8,0	1,0	6,5	
Octombrie 2013	13,0	17,8	6,4	11,8	2,5	9,2	
Noiembrie 2013	13,0	17,5	5,1	10,6	1,1	7,8	
Decembrie 2013	13,0	17,9	7,0	11,6	2,8	8,3	
Ianuarie 2014	13,2	18,0	8,8	11,8	4,4	8,2	
Februarie 2014	13,5	18,4	11,6	13,6	6,7	9,8	
Martie 2014	13,5	18,7	9,6	17,1	5,2	12,4	
Aprilie 2014	13,4	18,6	8,5	15,8	4,8	11,1	
Mai 2014	13,7	18,8	10,7	17,1	7,9	13,7	
Iunie 2014	13,9	18,9	11,8	15,4	8,6	11,6	
Iulie 2014	14,0	19,0	10,4	14,6	6,8	9,1	
August 2014	13,8	18,4	11,8	8,6	8,0	3,6	
Septembrie 2014	14,3	18,5	11,3	7,7	7,7	3,0	
Octombrie 2014	14,7	18,6	12,5	4,7	8,9	0,1	
Noiembrie 2014	15,0	18,7	15,3	6,7	11,1	1,9	
Decembrie 2014	15,4	19,0	18,3	6,6	13,3	1,5	
Ianuarie 2015	16,6	19,4	25,8	8,0	19,5	2,7	
Februarie 2015	18,8	21,4	39,5	16,3	30,1	8,9	
Martie 2015	18,6	20,3	38,0	8,3	-	1,1	
Aprilie 2015	18,0	19,4	34,4	4,4	-	-3,0	
Mai 2015	18,0	20,0	31,3	6,5	-	-	

Sursa: Conform datelor BNM, BNS, OCDE, calculele INCE.

Politica monetară					
	Agregatul monetar M0, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M1, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M2, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M3, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Baza monetară, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)
2010	10107,6	15720,2	24770,7	37051,2	12115,0
2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
2012	13240,8	20607,3	34914,6	49513,2	17633,5
2013	17550,5	21119,4	45177,1	62631,5	23254,2
2014	17508,7	26513,2	43219,9	65973,0	22274,6
Ianuarie 2013	12772,2	20180,2	35120,9	50100,8	17251,7
Februarie 2013	12902,8	20183,1	35189,5	49808,9	17437,4
Martie 2013	12892,8	19878,5	34882,4	49705,1	16914,1
Aprilie 2013	13293,0	20437,1	35740,5	50362,7	17994,7
Mai 2013	13523,0	21302,8	36690,3	51573,6	17928,0
Iunie 2013	13997,7	21746,4	37417,5	52432,0	18254,7
Iulie 2013	14867,3	22653,2	38801,1	54065,5	19309,5
August 2013	15626,0	23823,7	40454,4	56278,9	20526,6
Septembrie 2013	16155,8	24488,3	41185,2	57393,9	20887,1
Octombrie 2013	19899,0	25616,2	42843,9	59205,0	22019,9
Noiembrie 2013	16937,9	25721,9	43327,3	60707,8	22149,0
Decembrie 2013	17550,5	21119,4	45177,1	62631,5	23254,2
Ianuarie 2014	16900,7	26179,4	44349,8	62300,0	22319,2
Februarie 2014	16715,9	26279,5	44360,4	62555,9	21807,8
Martie 2014	16656,2	26522,4	44408,9	62328,5	21678,0
Aprilie 2014	17027,5	26398,7	44252,4	62481,4	22335,2
Mai 2014	17301,2	26942,1	44776,8	63316,9	21847,9
Iunie 2014	17610,6	27362,9	45067,5	64455,1	23049,1
Iulie 2014	18137,3	27770,8	45364,3	64806,2	23915,3
August 2014	17988,8	27373,9	44996,6	64675,8	23554,0
Septembrie 2014	17531,3	27185,7	44727,1	65213,2	22699,6
Octombrie 2014	17600,5	27645,8	45040,5	65882,8	22925,9
Noiembrie 2014	17452,0	26613,4	43885,6	65504,6	22765,5
Decembrie 2014	17508,7	26513,2	43219,9	65973,0	22274,6
Ianuarie 2015	16635,9	25264,0	41613,5	67516,2	20964,5
Februarie 2015	15810,9	23824,9	39171,2	66586,6	21379,0
Martie 2015	15420,3	23530,3	38927,0	64613,0	20594,8
Aprilie 2015	15410,9	23914,7	39276,3	64856,6	20252,0

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Politica monetară									
	Rata de bază, %	CBN, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la credite overnight, %	Credite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la depozite overnight, %	Depozite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata rezervelor obligatorii atrase în MDL, %		
Ianuarie 2013	4,5	4298,4	7,5	-	1,5	363,8	14		
Februarie 2013	4,5	4480,7	7,5	-	1,5	252,8	14		
Martie 2013	4,5	4563,3	7,5	-	1,5	156,6	14		
Aprilie 2013	4,41	4426,6	7,5\6,5	-	1,5\0,5	225,5	14		
Mai 2013	4,5	4092,6	6,5	-	0,5	262,1	14		
Iunie 2013	3,5	3637,3	6,5	-	0,5	295,6	14		
Iulie 2013	3,5	3308,6	6,5	-	0,5	224,5	14		
August 2013	3,5	3312,9	6,5	0,3	0,5	176,3	14		
Septembrie 2013	3,5	3746,6	6,5	-	0,5	262,4	14		
Octombrie 2013	3,5	3096,8	6,5	-	0,5	257,4	14		
Noiembrie 2013	3,5	2897,6	6,5	-	0,5	184,7	14		
Decembrie 2013	3,5	2773,9	6,5	58,4	0,5	91,0	14		
Ianuarie 2014	3,5	3034,0	6,5	48,0	0,5	221,0	14		
Februarie 2014	3,5	3129,6	6,5	21,2	0,5	65,4	14		
Martie 2014	3,5	2403,4	6,5	76,7	0,5	153,4	14		
Aprilie 2014	3,5	2052,9	6,5	22,7	0,5	351,6	14		
Mai 2014	3,5	2009,6	6,5	24,0	0,5	324,7	14		
Iunie 2014	3,5	1725,8	6,5	52,2	0,5	215,7	14		
Iulie 2014	3,5	928,9	6,5	173,8	0,5	112,7	14		
August 2014	3,5	689,4	6,5	75,2	0,5	125,0	14		
Septembrie 2014	3,5	984,4	6,5	161,1	0,5	160,6	14		
Octombrie 2014	3,5	1022,6	6,5	87,6	0,5	91,3	14		
Noiembrie 2014	3,5	733,5	6,5	53,1	0,5	120,4	14		
Decembrie 2014	3,5/4,5/6,5	886,3	6,5/7,5/9,5	87,7	0,5/1,5/3,5	784,6	14		
Ianuarie 2015	6,5/8,5	763,4	9,5/11,5	11,1	3,5/5,5	988,3	14		
Februarie 2015	8,86	333,1	11,5/16,5	123,4	5,5/10,5	495,8	16		
Martie 2015	13,5	25,4	16,5	11,2	10,5	545,0	18		
Aprilie 2015	13,5	309,6	16,5	3,3	10,5	622,1	18		

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Perioada	Finanțe publice						Presiunea fiscală, %
	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Presiunea fiscală, %	
2010	27550,9	17%	29328,9	7%	1778,0	31%	
2011	30150,5	9%	32117,0	10%	1958,5	31%	
2012	33526,1	11%	35364,0	10%	1837,9	31%	
2013	36908,5	10%	38673,1	9%	1764,6	37%	
2014	42455,8	15%	44402,5	15%	1946,7	32%	
T. I 2012	6582,7	8%	7363,5	11%	780,8		
T. II 2012	8744,5	16%	8898,9	6%	935,2		
T. III 2012	8613,5	13%	8486	11%	807,7		
T. IV 2012	9585,4	8%	10615,6	12%	1837,9		
T. I 2013	7521,8	14%	7598,5	3%	76,7		
T. II 2013	9196,3	5%	9569,9	8%	578,1		
T. III 2013	9090,1	6%	9283,0	9%	642,5		
T. IV 2013	11099,6	16%	12221,7	15%	1764,6		
T. I 2014	8413,2	12%	8483,2	12%	70,0		
T. II 2014	10433,8	13%	10828,8	13%	465,0		
T. III 2014	11607,0	28%	11221,6	21%	260,5		
T. IV 2014	12001,8	8%	13868,9	13%	1946,7		
T. I 2015	10173,8	21%	9830,5	16%	343,3		

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Finanțe publice						
Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	
Ianuarie 2013	2179,2	9%	2199,4	5%	20,2	
Februarie 2013	2350,2	20%	2588,6	3%	258,6	
Martie 2013	2992,4	13%	2810,5	2%	76,7	
Aprilie 2013	3172,6	9%	3173,6	16%	77,7	
Mai 2013	2715,6	-5%	3005,1	-3%	367,2	
Iunie 2013	3308,1	11%	3391,2	11%	450,3	
Iulie 2013	3177,6	8%	3305,4	7%	578,1	
August 2013	2836,6	7%	2943,7	5%	685,2	
Septembrie 2013	3075,9	2%	3033,9	17%	642,5	
Octombrie 2013	3608,9	19%	3397,5	9%	431,8	
Noiembrie 2013	3290,6	8%	3310,5	6%	451,7	
Decembrie 2013	4200,1	20%	5513,7	26%	1764,6	
Ianuarie 2014	2359,7	8%	2395,3	9%	35,6	
Februarie 2014	2658,6	13%	2958,6	14%	274,6	
Martie 2014	3394,9	13%	3129,3	11%	70	
Aprilie 2014	3383,7	7%	3405,4	7%	91,7	
Mai 2014	2971,7	9%	3422,4	14%	542,4	
Iunie 2014	4078,4	23%	4001	18%	465	
Iulie 2014	3323,2	5%	3375,2	2%	517	
August 2014	4774,3	68%	3928,3	33%	329	
Septembrie 2014	3509,5	14%	3918,1	29%	260,5	
Octombrie 2014	3784,3	5%	4284,7	26%	580	
Noiembrie 2014	3443,6	5%	3944,4	19%	1080,8	
Decembrie 2014	4773,9	14%	5639,8	2%	1946,7	
Ianuarie 2015	2620,3	11%	2853,1	19%	232,8	
Februarie 2015	2828,7	6%	3470,3	17%	874,4	
Martie 2015	4724,8	39%	3507,1	12%	343,3	
Aprilie 2015	3376,6	0%	3907,8	15%	187,9	

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Datoria de stat										
	Datoria de stat	Datoria de stat internă după maturitate	Pe termen lung	Pe termen mediu	Pe termen scurt	Datoria de stat externă după maturitate	Pe termen lung	Pe termen mediu	Pe termen scurt	
Ianuarie 2013	21290,6	6224,3	0,0	318,5	5905,8	15066,3	11539,7	2835,9	690,7	
Februarie 2013	21212,6	6275,0	0,0	316,2	5958,9	14937,5	11608,7	2636,9	692,0	
Martie 2013	21163,7	6228,0	0,0	290,5	5937,5	14935,7	11640,4	2592,1	703,2	
Aprilie 2013	21136,8	6269,6	0,0	286,1	5983,4	14867,2	11545,7	2673,8	647,8	
Mai 2013	21493,7	6341,7	0,0	286,2	6055,6	15152,0	11818,6	2679,7	653,7	
Iunie 2013	21741,0	6390,9	0,0	260,9	6130,0	15350,1	11765,2	2910,0	674,9	
Iulie 2013	22110,1	6388,0	0,0	264,0	6124,1	15722,7	12419,8	2621,6	681,2	
August 2013	22419,5	6464,2	0,0	265,5	6198,7	15955,2	12983,5	2332,5	639,3	
Septembrie 2013	22822,7	6535,5	0,0	236,3	6299,1	16287,2	13220,7	2382,5	684,0	
Octombrie 2013	22907,0	6596,3	0,0	231,8	6364,5	16310,8	13264,6	2412,1	634,0	
Noiembrie 2013	23307,4	6647,1	0,0	221,1	6426,0	16660,3	13554,7	2460,2	645,4	
Decembrie 2013	23521,5	6675,8	0,0	198,4	6477,4	16845,8	13677,7	2514,3	653,8	
Ianuarie 2014	24200,8	6899,3	0,0	212,0	6687,3	17301,5	14053,6	2574,0	674,0	
Februarie 2014	24701,0	7028,7	0,0	219,5	6809,2	17672,3	14429,0	2635,5	607,7	
Martie 2014	24456,0	7006,7	0,0	194,1	6812,6	17449,3	14256,0	2600,0	593,3	
Aprilie 2014	25061,1	7079,3	0,0	208,4	6870,9	17981,8	15189,0	2192,3	600,5	
Mai 2014	25588,1	7142,1	0,0	219,8	6922,3	18446,0	15119,7	2709,2	617,1	
Iunie 2014	25899,7	7166,0	0,0	202,0	6964,0	18733,7	15313,3	2803,4	617,0	
Iulie 2014	25409,0	6905,9	0,0	187,0	6718,9	18503,1	15121,6	2767,5	614,0	
August 2014	25361,4	6916,0	0,0	189,8	6726,2	18445,4	14944,5	2790,3	710,6	
Septembrie 2014	25982,2	7025,4	0,0	200,7	6824,7	18956,8	15346,9	2930,3	679,6	
Octombrie 2014	26367,2	7162,4	0,0	223,1	6939,3	19204,8	14915,2	3420,8	868,8	
Noiembrie 2014	26564,0	7183,5	0,0	232,1	6951,4	19380,5	14999,4	3495,9	885,2	
Decembrie 2014	27470,6	7075,4	202,7	0,0	6872,6	20395,3	19491,3	0,0	903,9	
Ianuarie 2015	30105,0	7239,8	194,2	-	7045,6	22865,3	21849,0	-	1016,3	
Februarie 2015	31168,6	6988,5	179,1	-	6809,4	24180,1	23131,3	-	1048,77	
Martie 2015	29901,3	6829,6	173,5	-	6656,1	23071,7	22004,2	-	1067,5	

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Sectorul bancar															
Perioada	Indicatori				Structura depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Active, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Obligațiuni, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Credite, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă) volumul pe ani	Total Depozite mil.MDL (sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite in valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină
2010	42269,5	35010,8	23429,8	26942,4	63,28	33,96	48,45	0,47	2,61	0,67	34,18	7,56	3,42	16,25	9,91
2011	47707,8	39613,5	30963,0	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	7,54	3,69	14,37	8,75
2012	58304,4	48058,4	35948,2	36272,3	64,1	31,9	43,8	1,1	5,6	0,7	32,9	7,59	4,3	13,34	8,28
2013	76183,9	64752,9	42632,7	45081,0	65,8	34,2	44,7	1,6	9,4	0,7	33,8	7,23	4,41	12,26	7,77
2014	97584,4	85152,9	40841,9	65462,5	52,8	26,1	52,0	0,9	6,3	1,5	21,6	5,72	4,19	10,59	7,99
Trimestrul I 2012	50878,8	40711,2	31952,8	30675,6	65,3	30,7	45,8	2,7	13,4	0,7	31,8	7,23	3,92	14,25	8,6
Trimestrul II 2012	53572,2	43421,0	32945,6	31962,1	63,4	31,3	45,7	2,3	11,6	0,7	32,3	7,59	3,79	13,69	7,92
Trimestrul III 2012	55791,1	45476,7	34736,0	27287,1	64	31,9	44,4	2	10,5	0,7	31,6	7,94	4,97	12,58	7,78
Trimestrul IV 2012	58168,4	48155,6	35948,2	36272,3	64,1	31,9	43,8	1,1	5,6	0,7	32,9	8,44	4,68	11,98	8,32
Trimestrul I 2013	59948,3	49275,5	36190,7	36812,1	67,2	32,8	43,6	1,9	10,9	0,7	33,1	8,06	4,4	12,77	8,03
Trimestrul II 2013	63516,1	52817,9	38435,9	38434,2	67,1	32,9	42,0	1,6	9,3	0,8	31,2	6,79	4,36	12,03	7,59
Trimestrul III 2013	69094,0	57949,1	39631,3	41238,0	67,6	32,4	43,1	1,8	10,5	0,7	32,3	6,62	4,36	11,79	7,07
Trimestrul IV 2013	76183,9	64752,9	42632,7	45081,0	65,8	33,2	46,1	1,0	6,9	0,7	34,4	5,91	4,60	12,29	7,83
Trimestrul I 2014	78744,2	66729,5	43292,3	54360,3	59,7	29,7	46,2	1,2	8,5	0,7	34,6	5,94	4,43	11,60	8,12
Trimestrul II 2014	79991,1	67845,4	45113,0	55631,9	60,2	29,1	48,5	1,1	7,8	0,7	34,2	4,92	3,85	10,03	7,78
Trimestrul III 2014	82113,9	69712,2	47228,4	57845,1	58,6	29,3	51,8	1,2	8,4	0,7	34,2	5,81	4,18	10,97	7,61
Trimestrul IV 2014	97584,4	85152,9	40841,9	65462,5	52,8	26,1	52,0	0,9	6,3	1,5	21,6	6,47	3,98	10,95	7,72
Trimestrul I 2015	98270,1	85608,5	41974,3	66764,8	52,4	25,4	56,4	1,1	9,7	1,5	25,2	11,61	2,63	13,49	7,43

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Perioada	Sectorul bancar														
	Indicatori				Structura depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Active, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Obligațiuni, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Credite, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă) volumul pe ani	Total Depozite mil.MDL (sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite in valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină
Ianuarie 2013	59960,8	49620,3	35955,6	37328,4	66,7	33,3	44,4	1,8	10,5	0,7	34,8	8,55	4,79	12,41	7,52
Februarie 2013	59270,1	49058,0	36077,0	36906,0	66,9	33,1	43,8	1,9	10,9	0,7	34,2	8,56	4,41	13,23	8,13
Martie 2013	59948,3	49275,5	36190,7	36812,1	67,2	32,8	43,6	1,9	10,9	0,7	33,1	8,06	4,4	12,77	8,03
Aprilie 2013	60798,2	50047,6	36529,4	37069,5	67,3	32,7	43,1	1,8	10,4	0,7	32	7,33	4,22	12,4	7,27
Mai 2013	61416,6	51713,6	37310,6	38050,5	66,4	33,6	42,8	1,8	10,5	0,7	32,2	7,75	4,22	12,21	7,62
Iunie 2013	63516,1	52817,9	38435,9	38434,2	67,1	32,9	42,0	1,6	9,3	0,8	31,2	6,79	4,36	12,03	7,59
Iulie 2013	66481,7	55643,4	39079,5	39198,1	67,6	32,4	40,3	1,7	9,9	0,8	30,2	7,16	4,29	12,05	7,37
August 2013	67673,8	56713,5	39263,0	40652,8	66,3	33,8	42,3	1,8	10,5	0,8	32,1	7,18	4,64	12,09	7,45
Septembrie 2013	69094,0	57949,1	39631,3	41238,0	67,6	32,4	43,1	1,8	10,5	0,7	32,3	6,62	4,36	11,79	7,07
Octombrie 2013	70177,5	58921,1	40229,3	42306,0	67,3	32,7	42,2	1,8	10,5	0,7	32,5	6,54	4,16	11,94	7,33
Noiembrie 2013	72734,3	61381,1	41242,1	43769,9	67,0	33,0	43,2	1,8	10,5	0,7	32,0	6,35	4,29	12,10	7,74
Decembrie 2013	76183,9	64752,9	42630,7	45081,0	65,8	34,2	44,7	1,6	9,4	0,7	33,8	5,82	4,51	12,51	8,91
Ianuarie 2014	77327,9	65795,0	42295,3	45704,6	57,5	28,5	46,1	1,0	6,8	0,7	34,3	5,91	4,60	12,29	7,83
Februarie 2014	77824,4	66163,2	42676,2	45306,3	61,3	29,0	45,0	1,2	8,4	0,7	34,2	5,84	4,61	11,96	8,39
Martie 2014	78744,2	66729,5	43292,3	45436,3	59,7	29,7	46,2	1,2	8,5	0,7	34,6	5,94	4,43	11,60	8,12
Aprilie 2014	78629,6	66555,9	43344,2	45387,5	60,4	29,1	46,5	1,2	8,3	0,7	34,0	4,94	4,34	11,49	7,41
Mai 2014	79433,2	67328,9	43968,1	45466,9	60,3	28,8	47,0	1,3	9,1	0,7	34,0	5,00	4,46	11,20	7,84
Iunie 2014	79991,1	67845,4	45113,0	45563,9	60,2	29,1	48,5	1,1	7,8	0,7	34,2	4,92	3,85	10,03	7,78
Iulie 2014	80078,6	67894,8	45612,0	45669,8	60,3	28,6	49,4	1,1	7,8	0,7	33,7	6,30	3,64	10,53	7,83
August 2014	80154,0	67852,1	46170,4	45682,3	59,4	28,5	50,9	1,2	8,3	0,7	33,5	6,45	4,16	10,66	7,84
Septembrie 2014	82113,9	69712,2	47228,4	47228,4	58,6	29,3	51,8	1,2	8,4	0,7	34,2	5,81	4,18	10,97	7,61
Octombrie 2014	83345,4	70806,7	47981,3	47981,3	57,8	29,3	52,6	1,3	8,8	0,7	34,8	5,49	3,94	10,80	7,93
Noiembrie 2014	97305,7	84612,4	40654,2	66404,5	51,6	27,9	50,6	1,3	9,4	0,6	22,3	5,67	4,40	9,81	8,18
Decembrie 2014	97584,4	85152,9	40841,9	65462,5	52,8	26,1	52,0	0,9	6,3	1,5	21,6	6,47	3,98	10,95	7,72
Ianuarie 2015	102707,6	90163,6	42139,9	68823,5	52,7	25,9	55,5	1,5	12,6	1,5	24,4	6,92	3,93	11,60	7,49
Februarie 2015	102170,8	89465,8	42831,8	69410,5	52,1	25,7	58,1	1,9	15,9	1,5	10,5	8,88	3,37	11,94	7,35
Martie 2015	98270,1	85608,5	41974,3	66764,8	52,4	25,4	56,4	1,1	9,7	1,5	25,2	11,61	2,63	13,49	7,43
Aprilie 2015	98700,7	85844,7	41792,4	66295,4	52,8	25,2	55,6	1,2	9,7	1,5	26,1	11,76	2,40	13,66	7,14

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Perioada	Sectorul extern: investiții și remitențe									
	Capital social	Venit reinvestit	Alt capital	Influsul net de ISD, mil. USD	Compensare pentru muncă	Transferuri personale	Alte transferuri	Influsul de remiteri, mil. USD		
2010	157,0	14,6	36,4	207,9	743,0	608,5	12,1	1363,5		
2011	143,9	86,7	57,6	288,2	899,0	701,4	14,3	1614,7		
2012	144,6	-11,0	61,5	195,1	1010,1	783,2	18,1	1811,4		
2013	160,3	19,2	56,8	236,3	1118,2	866,8	16,9	2001,8		
2014 ¹	155,4	60,1	-8,1	207,4	1064,2	818,9	17,8	1900,9		
T. I 2012	39,1	3,6	-3,9	38,8	193,7	163,6	3,5	360,8		
T. II 2012	56,53	-4,1	-12,0	50,5	255,7	191,5	3,6	450,7		
T. III 2012	-4,17	1,7	46,3	43,8	282,5	207,6	5,1	495,1		
T. IV 2012	53,1	-12,2	21,0	62,0	278,3	220,6	5,9	504,8		
T. I 2013	49,1	14,5	1,1	64,7	214,2	184,7	3,3	402,2		
T. II 2013	22,7	20,4	24,3	67,4	283,3	207,0	3,1	493,4		
T. III 2013	34,9	9,0	11,1	55,0	313,7	235,8	4,2	553,7		
T. IV 2013	53,6	-24,7	20,3	49,2	307,1	239,2	6,3	552,5		
T. I 2014	36,1	10,8	-21,0	26,0	213,4	182,5	2,7	398,5		
T. II 2014	66,5	15,3	-21,0	60,7	295,0	215,0	4,5	514,5		
T. III 2014	15,4	40,5	17,3	73,2	308,4	234,0	6,7	549,2		
T. IV 2014	37,5	-6,5	16,6	47,5	247,4	187,5	3,9	438,8		
T. I 2015	21,2	40,8	13,5	75,5	176,0	144,9	1,6	322,5		

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei, calculele autorului.

	Sectorul extern: comerțul exterior								
	Comerțul exterior total, mil. USD	Bunuri	Servicii	Export	Bunuri	Servicii	Import	Bunuri	Servicii
2000	1613,2	1247,1	366,2	641,4	476,8	164,6	971,9	770,3	201,6
2001	1824,0	1444,3	379,7	735,5	564,6	170,9	1088,5	879,7	208,8
2002	2170,8	1697,2	473,6	876,4	659,7	216,7	1294,5	1037,5	257,0
2003	2777,4	2233,2	544,2	1055,0	805,1	249,9	1722,4	1428,1	294,3
2004	3427,4	2742,3	685,1	1326,2	994,1	332,1	2101,3	1748,2	353,1
2005	4219,3	3400,7	818,6	1503,5	1104,6	398,9	2715,8	2296,1	419,7
2006	4659,1	3704,3	954,7	1527,9	1060,8	467,1	3131,2	2643,5	487,6
2007	6323,3	5044,8	1278,5	2001,8	1373,3	628,4	4321,5	3671,4	650,1
2008	8198,8	6517,8	1681,0	2489,8	1645,9	843,9	5709,0	4871,9	837,1
2009	5988,6	4602,7	1386,0	2000,0	1326,9	673,1	3988,6	3275,7	712,9
2010	6784,5	5400,3	1384,2	2270,8	1590,4	680,4	4513,7	3809,9	703,8
2011	9115,4	7424,9	1690,5	3138,7	2277,8	860,9	5976,7	5147,1	829,5
2012	9176,2	7381,3	1794,9	3130,6	2228,5	902,0	6045,6	5152,7	892,9
2013	9874,7	7914,8	1959,9	3453,9	2466,2	987,8	6420,8	5448,6	972,2
2014	9565,4	7616,0	1949,4	3311,0	2352,1	958,9	6254,4	5264,0	990,5

Sursa: Conform datelor din Balanța de plăți, Banca Națională a Moldovei.

Sectorul extern: comerțul exterior cu servicii														
Valoarea nominală a exportului pe categorii de servicii, mil. USD														
	2010	2011	2012	2013	2014	T. I 2013	T. II 2013	T. III 2013	T. IV 2013	T. I 2014	T. II 2014	T. III 2014	T. IV 2014	T. I 2015
Export	680,4	860,9	902,0	987,8	958,9	216,9	243,5	265,5	261,8	215,0	247,7	247,2	249,0	180,9
Transport	244,5	343,0	363,1	403,6	373,5	88,8	100,1	110,2	104,4	86,8	100,7	95,9	90,1	67,0
Călătorii	163,2	186,4	198,5	225,5	232,9	47,7	53,8	64,3	59,7	45,5	56,9	64,1	66,4	40,5
Călătorii de afaceri	48,9	50,2	56,6	67,6	66,8	13,3	16,6	19,1	18,6	13,4	16,6	19,5	17,4	13,6
Călătorii personale	114,3	136,2	141,9	157,9	166,1	34,4	37,1	45,3	41,1	32,1	40,4	44,6	49,1	26,9
Servicii de comunicații	126,1	135,0	140,0	137,4	129,0	22,0	21,7	22,1	20,0	19,2	20,6	21,5	16,1	17,7
Servicii de construcții	4,1	5,2	3,3	5,3	5,1	0,7	1,1	0,5	3,0	0,9	1,0	1,3	1,9	1,5
Servicii de asigurări	1,2	1,5	0,9	0,8	0,6	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Servicii financiare	3,1	4,6	3,7	5,3	5,7	1,0	1,4	1,2	1,7	1,5	1,3	1,3	1,7	1,0
Servicii de informatică și informaționale	33,4	47,8	55,8	62,7	71,3	13,7	15,3	15,3	18,4	16,9	17,7	17,4	19,2	16,9
Servicii royalty și onorarii pentru licențe	4,9	5,3	4,6	6,1	7,1	1,0	1,6	1,6	1,9	1,5	2,1	2,0	1,5	1,4
Alte servicii de afaceri	62,1	89,6	91,6	99,3	94,8	23,1	24,9	25,7	25,6	23,5	24,4	20,3	26,6	18,7
Servicii personale, culturale și de recreare	0,1	0,3	1,3	1,6	2,1	0,3	0,3	0,4	0,6	0,7	0,5	0,4	0,5	0,3
Servicii guvernamentale neincluse în altă parte	37,8	42,0	39,2	40,2	36,8	8,0	9,9	9,7	12,7	7,7	9,2	9,0	10,9	6,1
Structura exportului de servicii, %														
Export	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Transport	35,9	39,8	40,3	40,9	39,0	40,9	41,1	41,5	39,9	40,4	40,7	38,8	36,2	37,0
Călătorii	24,0	21,7	22,0	22,8	24,3	22,0	22,1	24,2	22,8	21,2	23,0	25,9	26,7	22,4
Călătorii de afaceri	7,2	5,8	6,3	6,8	7,0	6,1	6,8	7,2	7,1	6,2	6,7	7,9	7,0	7,5
Călătorii personale	16,8	15,8	15,7	16,0	17,3	15,9	15,2	17,1	15,7	14,9	16,3	18,0	19,7	14,8
Servicii de comunicații	18,5	15,7	15,5	13,9	13,5	10,2	8,9	8,3	7,6	8,9	8,3	8,7	6,5	9,8
Servicii de construcții	0,6	0,6	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,2	1,2	0,4	0,4	0,5	0,8	0,8
Servicii de asigurări	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Servicii financiare	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,7	0,5
Servicii de informatică și informaționale	4,9	5,6	6,2	6,3	7,4	6,3	6,3	5,8	7,0	7,9	7,1	7,0	7,7	9,4
Servicii royalty și onorarii pentru licențe	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6	0,8
Alte servicii de afaceri	9,1	10,4	10,2	10,0	9,9	10,6	10,2	9,7	9,8	10,9	9,9	8,2	10,7	10,3
Servicii personale, culturale și de recreare	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Servicii guvernamentale neincluse în altă parte	5,6	4,9	4,3	4,1	3,8	3,7	4,0	3,6	4,8	3,6	3,7	3,6	4,4	3,4

Sursa: Conform datelor din Balanța de plăți, Banca Națională a Moldovei.

Sectorul extern: comerțul exterior cu servicii														
Valoarea nominală a importului pe categorii de servicii, mil. USD														
	2010	2011	2012	2013	2014	T. I 2013	T. II 2013	T. III 2013	T. IV 2013	T. I 2014	T. II 2014	T. III 2014	T. IV 2014	T. I 2015
Export	703,8	829,5	892,9	972,2	990,5	217,6	243,3	251,6	259,7	221,5	258,7	260,4	249,9	186,5
Transport	264,8	346,2	362,5	379,9	380,7	91,1	95,8	95,8	97,2	88,3	96,7	95,4	100,2	68,7
Călătorii	241,4	276,7	307,6	333,7	349,2	69,2	83,3	92,3	88,9	73,9	96,1	99,4	79,8	62,1
Călătorii de afaceri	124,7	148,7	164,1	177,1	177,5	34,2	45,4	49,8	47,6	35,5	50,1	52,6	39,2	30,2
Călătorii personale	116,7	128,0	143,5	156,6	171,7	35,0	37,9	42,4	41,3	38,4	46,0	46,8	40,5	32,0
Servicii de comunicații	38,1	42,5	40,2	51,6	51,7	10,4	13,3	14,3	13,6	10,5	13,2	14,0	13,9	9,9
Servicii de construcții	11,7	8,0	8,9	9,1	7,6	1,6	2,3	2,0	3,1	0,8	2,9	2,4	1,5	1,5
Servicii de asigurări	15,7	13,3	4,7	3,6	2,9	1,3	0,8	0,6	1,0	1,1	0,6	0,6	0,7	0,3
Servicii financiare	6,5	6,5	7,2	6,3	7,6	1,5	1,5	1,6	1,8	1,8	1,7	2,1	2,1	1,9
Servicii de informatică și informaționale	23,6	23,0	37,1	41,1	42,5	10,3	8,4	10,3	12,1	11,6	10,5	9,0	11,4	12,7
Servicii royalty și onorarii pentru licențe	12,8	16,6	18,7	22,8	22,0	5,6	5,1	6,8	5,4	5,2	5,9	4,9	6,1	5,3
Alte servicii de afaceri	56,6	58,9	69,5	76,0	83,7	15,3	20,6	16,1	24,1	16,0	20,6	23,1	24,0	14,3
Servicii personale, culturale și de recreare	1,1	1,3	1,5	2,9	2,6	0,5	0,9	0,7	0,8	0,4	0,7	0,7	0,9	0,8
Servicii guvernamentale neincluse în altă parte	31,7	36,6	35,0	45,3	40,0	10,8	11,4	11,4	11,8	12,0	9,8	8,9	9,3	8,9
Structura importului de servicii, %														
Export	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Transport	37,6	41,7	40,6	39,1	38,4	41,9	39,4	38,1	37,4	39,9	37,4	36,7	40,1	36,8
Călătorii	34,3	33,4	34,5	34,3	35,3	31,8	34,2	36,7	34,2	33,4	37,2	38,2	31,9	33,3
Călătorii de afaceri	17,7	17,9	18,4	18,2	17,9	15,7	18,7	19,8	18,3	16,0	19,4	20,2	15,7	16,2
Călătorii personale	16,6	15,4	16,1	16,1	17,3	16,1	15,6	16,9	15,9	17,3	17,8	18,0	16,2	17,1
Servicii de comunicații	5,4	5,1	4,5	5,3	5,2	4,8	5,5	5,7	5,2	4,7	5,1	5,4	5,6	5,3
Servicii de construcții	1,7	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	1,0	0,8	1,2	0,4	1,1	0,9	0,6	0,8
Servicii de asigurări	2,2	1,6	0,5	0,4	0,3	0,6	0,3	0,2	0,4	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1
Servicii financiare	0,9	0,8	0,8	0,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,8	0,6	0,8	0,8	1,0
Servicii de informatică și informaționale	3,4	2,8	4,2	4,2	4,3	4,7	3,4	4,1	4,7	5,2	4,1	3,5	4,5	6,8
Servicii royalty și onorarii pentru licențe	1,8	2,0	2,1	2,3	2,2	2,6	2,1	2,7	2,1	2,4	2,3	1,9	2,4	2,9
Alte servicii de afaceri	8,0	7,1	7,8	7,8	8,4	7,0	8,5	6,4	9,3	7,2	8,0	8,9	9,6	7,7
Servicii personale, culturale și de recreare	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,4	0,4
Servicii guvernamentale neincluse în altă parte	4,5	4,4	3,9	4,7	4,0	5,0	4,7	4,5	4,5	5,4	3,8	3,4	3,7	4,8

Sursa: Conform datelor din Balanța de plăți, Banca Națională a Moldovei.

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior cu bunuri														Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, %
	Valoarea totală a schimburilor comerciale cu bunuri, mil. USD				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD				Exportul net, mil. USD		
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări			
2010	5396,8	1880,9	2433,1	1082,8	1541,5	624,0	728,9	188,6	3855,3	1256,9	1704,2	894,2	-2313,8	40,0	
2011	7408,1	2632,7	3339,3	1436,1	2216,8	919,3	1083,0	214,5	5191,3	1713,4	2256,3	1221,6	-2974,5	42,7	
2012	7374,7	2551,8	3332,0	1490,9	2161,8	928,1	1013,4	220,3	5212,9	1623,7	2318,6	1270,6	-3051,1	41,5	
2013	7920,7	2595,5	3609,4	1715,8	2428,3	923,2	1137,3	367,8	5492,4	1672,3	2472,1	1348,0	-3064,1	44,2	
2014	7656,5	2184,9	3813,7	1657,9	2339,5	735,6	1246,1	357,8	5317,0	1449,3	2567,6	1300,1	-2977,5	44,0	
T. I 2012	1708,8	655,1	720,4	333,3	504,6	201,1	252,2	51,3	1204,2	454,0	468,2	282,0	-699,6	41,9	
T. II 2012	1793,5	572,0	853,0	368,5	537,0	227,2	255,8	54,0	1256,5	344,8	597,2	314,5	-719,5	42,7	
T. III 2012	1779,6	609,9	799,4	370,3	506,7	238,9	213,1	54,7	1272,9	371,0	586,3	315,6	-766,2	39,8	
T. IV 2012	2092,8	714,8	959,2	418,8	613,5	260,9	292,3	60,3	1479,3	453,9	666,9	358,5	-865,8	41,5	
T. I 2013	1832,4	673,2	773,8	385,4	589,7	246,3	260,3	83,1	1242,7	426,9	513,5	302,3	-653,0	47,5	
T. II 2013	1897,8	592,1	881,7	424,0	546,6	208,3	251,1	87,2	1351,2	383,8	630,6	336,8	-804,6	40,5	
T. III 2013	1981,0	631,7	907,3	442,0	604,8	234,4	275,8	94,6	1376,2	397,3	631,5	347,4	-771,4	43,9	
T. IV 2013	2209,5	698,5	1046,6	464,4	687,2	234,2	350,1	102,9	1522,3	464,3	696,5	361,5	-835,1	45,1	
T. I 2014	1791,2	565,1	867,9	358,2	573,0	180,8	318,9	73,3	1218,2	384,3	549,0	284,9	-645,2	47,0	
T. II 2014	1928,0	523,3	995,7	409,0	599,2	204,5	301,9	92,8	1328,8	318,8	693,8	316,2	-729,6	45,1	
T. III 2014	1884,0	520,1	954,1	409,8	565,2	184,3	284,0	96,9	1318,8	335,8	670,1	312,9	-753,6	42,9	
T. IV 2014	2053,3	576,4	996,0	480,9	602,1	166,0	341,3	94,8	1451,2	410,4	654,7	386,1	-849,1	41,5	
T. I 2015	1464,3	394,0	753,3	317,0	488,1	104,0	320,0	64,1	976,2	290,0	433,3	252,9	-488,1	50,0	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior cu bunuri												Exportul net, mil. USD	Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, %
	Valoarea totală a schimburilor comerciale cu bunuri, mil. USD				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD					
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări		
Ian 2013	513,6	192,8	208,8	112,0	165,4	63,7	82,3	19,4	348,2	129,1	126,5	92,6	-182,8	47,5
Feb 2013	607,3	220,2	262,3	124,8	200,8	79,0	89,9	31,9	406,5	141,2	172,4	92,9	-205,7	49,4
Mar 2013	711,5	260,2	302,7	148,6	223,5	103,6	88,1	31,8	488,0	156,6	214,6	116,8	-264,5	45,8
Apr 2013	679,1	207,8	315,9	155,4	193,0	70,6	88,0	34,4	486,1	137,2	227,9	121,0	-293,1	39,7
Mai 2013	577,8	173,3	272,6	131,9	168,0	62,7	77,8	27,5	409,8	110,6	194,8	104,4	-241,8	41,0
Iun 2013	640,9	211,0	293,2	136,7	185,6	75,0	85,3	25,3	455,3	136,0	207,9	111,4	-269,7	40,8
Iul 2013	680,8	217,5	316,1	147,2	204,8	79,4	95,0	30,4	476,0	138,1	221,1	116,8	-271,2	43,0
Aug 2013	647,3	209,1	291,2	147,0	202,9	76,7	93,7	32,5	444,4	132,4	197,5	114,5	-241,5	45,7
Sept 2013	652,9	205,1	300,0	147,8	197,1	78,3	87,1	31,7	455,8	126,8	212,9	116,1	-258,7	43,2
Oct 2013	707,8	220,5	343,5	143,8	227,5	79,1	116,4	32,0	480,3	141,4	227,1	111,8	-252,8	47,4
Noi 2013	742,1	225,4	362,7	154,0	255,0	84,6	131,8	38,6	487,1	140,8	230,9	115,4	-232,1	52,4
Dec 2013	759,6	252,6	340,4	166,6	204,7	70,5	101,9	32,3	554,9	182,1	238,5	134,3	-350,2	36,9
Ian 2014	490,2	181,5	217,6	91,1	170,7	56,0	92,2	22,5	319,5	125,5	125,4	68,6	-148,8	53,4
Feb 2014	603,9	191,3	290,1	122,5	188,2	59,5	105,5	23,2	415,7	131,8	184,6	99,3	-227,5	45,3
Mar 2014	697,1	192,3	360,2	144,6	214,1	65,3	121,2	27,6	483,0	127,0	239,0	117,0	-268,9	44,3
Apr 2014	637,7	168,2	328,2	141,3	194,5	63,1	94,4	37,0	443,2	105,1	233,8	104,3	-248,7	43,9
Mai 2014	635,2	160,1	338,0	137,1	201,7	64,3	108,6	28,8	433,5	95,8	229,4	108,3	-231,8	46,5
Iun 2014	655,1	195,0	329,5	130,6	203,0	77,1	98,9	27,0	452,1	117,9	230,6	103,6	-249,1	44,9
Iul 2014	651,3	180,2	334,7	136,4	204,3	72,5	99,0	32,8	447,0	107,7	235,7	103,6	-242,7	45,7
Aug 2014	589,0	161,6	299,1	128,3	176,1	52,7	90,7	32,7	412,9	108,9	208,4	95,6	-236,8	42,6
Sept 2014	643,7	178,3	320,3	145,1	184,8	59,1	94,3	31,4	458,9	119,2	226,0	113,7	-274,1	40,3
Oct. 2014	694,3	195,5	354,3	144,5	212,5	69,7	113,4	29,4	481,8	125,8	240,9	115,1	-269,3	44,1
Noi 2014	672,6	191,0	333,2	148,4	208,3	53,0	127,4	27,9	464,3	138,0	205,8	120,5	-256,0	44,9
Dec 2014	686,4	189,9	308,5	188,0	181,3	43,3	100,5	37,5	505,1	146,6	208,0	150,5	-323,8	35,9
Ian 2015	417,1	120,8	208,5	87,8	147,8	28,9	100,0	18,9	269,3	91,9	108,5	68,9	-121,5	54,9
Feb 2015	469,8	126,0	244,8	99,0	165,5	33,5	110,9	21,1	304,3	92,5	133,9	77,9	-138,8	54,4
Mar 2015	577,4	147,2	300,0	130,2	174,8	41,6	109,1	24,1	402,6	105,6	190,9	106,1	-227,8	43,4
Apr 2015	480,8	112,4	268,9	99,5	151,3	34,0	94,8	22,5	329,5	78,4	174,1	77,0	-178,2	45,9

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior cu bunuri														Indicele gradului de acoperire a importurilor prin exporturi, f.p.s.a.p., %
	Creșterea schimburilor comerciale cu bunuri f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere a exporturilor, f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere a importurilor, f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere a exportului net, f.p.s.a.p., %		
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări			
2010	18,3	15,2	16,5	28,8	20,1	27,2	9,2	50,5	17,6	10,1	19,9	25,0	16,0	102,2	
2011	37,3	40,0	37,2	32,6	43,8	47,3	48,6	13,7	34,7	36,3	32,4	36,6	28,6	106,8	
2012	-0,5	-3,1	-0,2	3,8	-2,5	1,0	-6,4	2,7	0,4	-5,2	2,8	4,0	2,6	97,1	
2013	7,4	1,7	8,3	15,1	12,3	-0,5	12,2	67,0	5,4	3,0	6,6	6,1	0,4	106,6	
2014 ¹	-3,3	-15,8	5,7	-3,4	-3,7	-20,3	9,6	-2,7	-3,2	-13,3	3,9	-3,6	-2,8	99,5	
T. I 2012	8,7	11,6	5,3	10,9	6,5	14,3	5,6	-12,9	9,7	10,4	5,1	16,7	12,0	97,2	
T. II 2012	-0,3	-1,2	-1,5	4,4	2,9	6,8	0,3	-0,2	-1,5	-5,9	-2,2	5,3	-4,6	104,5	
T. III 2012	-4,8	-6,4	-7,3	4,5	-7,8	0,5	-22,8	54,5	-3,5	-10,4	0,0	-1,0	-0,5	95,6	
T. IV 2012	-3,5	-12,3	3,5	-2,2	-8,7	-10,9	-6,6	-8,8	-1,2	-13,0	8,7	-1,0	4,9	92,4	
T. I 2013	7,2	2,8	7,4	15,6	16,9	22,5	3,2	62,0	3,2	-6,0	9,7	7,2	-6,7	113,2	
T. II 2013	5,8	3,5	3,4	15,1	1,8	-8,3	-1,8	61,5	7,5	11,3	5,6	7,1	11,8	94,7	
T. III 2013	11,3	3,6	13,5	19,4	19,4	-1,9	29,4	72,9	8,1	7,1	7,7	10,1	0,7	110,4	
T. IV 2013	5,6	-2,3	9,1	10,9	12,0	-10,2	19,8	70,6	2,9	2,3	4,4	0,8	-3,5	108,8	
T. I 2014	-2,2	-16,1	12,2	-7,1	-2,8	-26,6	22,5	-11,8	-2,0	-10,0	6,9	-5,8	-1,2	99,1	
T. II 2014	1,6	-11,6	12,9	-3,5	9,6	-1,8	20,2	6,4	-1,7	-16,9	10,0	-6,1	-9,3	111,5	
T. III 2014	-4,9	-17,7	5,2	-7,3	-6,5	-21,4	3,0	2,4	-4,2	-15,5	6,1	-9,9	-2,3	97,5	
T. IV 2014	-7,1	-17,5	-4,8	3,6	-12,4	-29,1	-2,5	-7,9	-4,7	-11,6	-6,0	6,8	1,7	91,9	
T. I 2015	-18,3	-30,3	-13,2	-11,5	-14,8	-42,5	0,3	-12,6	-19,9	-24,5	-21,1	-11,2	-24,3	106,3	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior cu bunuri													
	Creșterea schimburilor comerciale totale cu bunuri, f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere al exporturilor, f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere al importurilor, f.p.s.a.p., %				Ritm. de creștere al exportului net de bunuri, f.p.s.a.p., %	Indicele gradului de acoperire a importurilor prin exporturi, f.p.s.a.p., %
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări		
Ian 2013	5,6	-0,6	9,3	10,6	12,2	17,3	10,0	6,6	2,7	-7,5	8,9	11,4	-4,5	109,2
Feb 2013	11,0	-3,4	14,6	38,5	27,2	19,9	16,8	112,7	4,5	-12,9	13,6	23,7	-11,0	121,7
Mar 2013	5,3	11,6	0,7	4,7	12,1	28,1	-12,3	75,7	2,5	2,8	7,2	-5,7	-4,5	109,4
Apr 2013	11,7	5,7	11,9	20,3	6,3	-9,3	4,4	76,4	13,9	15,5	15,0	10,3	19,6	93,3
Mai 2013	-4,4	-7,6	-7,0	6,4	-4,8	-13,4	-9,2	49,5	-4,3	-4,0	-6,0	-1,1	-3,9	99,4
Iun 2013	10,4	12,4	5,6	18,6	3,7	-2,6	-0,6	57,1	13,3	22,7	8,4	12,3	21,0	91,6
Iul 2013	17,5	9,6	16,4	34,4	25,6	0,5	37,5	104,0	14,3	15,6	9,2	23,5	6,9	110,0
Aug 2013	14,9	7,5	16,2	24,5	29,6	1,2	47,8	86,8	9,3	11,5	5,5	13,7	-3,4	118,5
Sep 2013	2,5	-5,4	8,2	3,6	5,3	-6,9	8,1	41,5	1,4	-4,5	8,3	-3,5	-1,5	103,9
Oct 2013	0,1	-4,5	3,0	0,6	8,2	-16,6	19,5	77,8	-3,4	4,0	-3,9	-10,5	-11,8	111,9
Noi 2013	7,0	-3,9	10,2	18,4	18,1	-7,2	27,6	80,4	1,9	-1,8	2,3	6,2	-11,4	115,9
Dec 2013	9,8	1,3	14,8	14,3	9,3	-5,7	11,2	54,5	10,0	4,3	16,4	7,5	10,4	99,3
Ian 2014	-4,6	-5,9	4,2	-18,7	3,2	-12,1	12,0	16,0	-8,2	-2,8	-0,9	-25,9	-18,6	112,5
Feb 2014	-0,6	-13,1	10,6	-1,8	-6,3	-24,7	17,4	-27,3	2,3	-6,7	7,1	6,9	10,6	91,7
Mar 2014	-2,0	-26,1	19,0	-2,7	-4,2	-37,0	37,6	-13,2	-1,0	-18,9	11,4	0,2	1,7	96,8
Apr 2014	-6,1	-19,1	3,9	-9,1	0,8	-10,6	7,3	7,6	-8,8	-23,4	2,6	-13,8	-15,1	110,5
Mai 2014	9,9	-7,6	24,0	3,9	20,1	2,6	39,6	4,7	5,8	-13,4	17,8	3,7	-4,1	113,5
Iun 2014	2,2	-7,6	12,4	-4,5	9,4	2,8	15,9	6,7	-0,7	-13,3	10,9	-7,0	-7,6	110,1
Iul 2014	-4,3	-17,1	5,9	-7,3	-0,2	-8,7	4,2	7,9	-6,1	-22,0	6,6	-11,3	-10,5	106,2
Aug 2014	-9,0	-22,7	2,7	-12,7	-13,2	-31,3	-3,2	0,6	-7,1	-17,7	5,5	-16,5	-1,9	93,4
Sept 2014	-1,4	-13,1	6,8	-1,8	-6,2	-24,5	8,3	-0,9	0,7	-6,0	6,2	-2,1	6,0	93,1
Oct 2014	-1,9	-11,3	3,1	0,5	-6,6	-11,9	-2,6	-8,1	0,3	-11,0	6,1	3,0	6,5	93,1
Noi 2014	-9,4	-15,3	-8,1	-3,6	-18,3	-37,4	-3,3	-27,7	-4,7	-2,0	-10,9	4,4	10,3	85,7
Dec 2014	-9,6	-24,8	-9,4	12,8	-11,4	-38,6	-1,4	16,1	-9,0	-19,5	-12,8	12,1	-7,5	97,3
Ian 2015	-14,9	-33,4	-4,2	-3,6	-13,4	-48,4	8,5	-16,0	-15,7	-26,8	-13,5	0,4	-18,3	102,7
Feb 2015	-22,2	-34,1	-15,6	-19,2	-12,1	-43,7	5,1	-9,1	-26,8	-29,8	-27,5	-21,6	-39,0	120,1
Mar 2015	-17,2	-23,5	-16,7	-10,0	-18,4	-36,3	-10,0	-12,7	-16,6	-16,9	-20,1	-9,3	-15,3	97,9
Apr 2015	-24,6	-33,2	-18,1	-29,6	-22,2	-46,1	0,4	-39,2	-25,7	-25,4	-25,5	-26,2	-28,3	104,6

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

Perioada	Sectorul extern: indicii comerțului cu bunuri					
	Indicii valorici ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorici ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %
2010	120,1	117,6	103,0	103,0	117,0	114,0
2011	143,8	134,7	107,0	110,0	134,0	122,0
2012	97,5	100,4	97,0	99,0	101,0	101,0
2013	112,3	105,4	98,0	99,0	113,0	106,0
2014	96,3	96,8	94,0	96,0	102,0	101,0
T. I 2012	106,7	109,7	98,0	103,0	109,0	106,0
T. II 2012	102,9	98,5	95,0	96,0	108,0	103,0
T. III 2012	92,2	96,5	94,0	95,0	98,0	102,0
T. IV 2012	91,3	98,8	99,0	100,0	92,0	99,0
T. I 2013	115,4	103,2	102,0	100,0	113,0	103,0
T. II 2013	100,4	107,5	99,0	98,0	101,0	110,0
T. III 2013	119,4	108,1	97,0	100,0	122,0	108,0
T. IV 2013	112,0	102,9	92,0	98,0	120,0	105,0
T. I 2014	97,2	98,0	97,2	98,0	106,0	100,0
T. II 2014	109,6	98,3	97,0	100,0	113,0	98,0
T. III 2014	93,5	95,8	95,0	97,0	98,0	99,0
T. IV 2014	88,1	92,3	89,0	92,0	100,0	104,0
T. I 2015	85,2	80,1	80,0	79,0	106,0	101,0

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior ai principalilor parteneri economici												
	Ritmul de creștere a exportului de bunuri, f.p.s.a.p., %					Ritmul de creștere a importului de bunuri, f.p.s.a.p., %							
	Mondial	SUA	UE 28 intracom. extracom.	România	Federația Rusă	Ucraina	Mondial	SUA	UE 28 intracom. extracom.	România	Federația Rusă	Ucraina	
2010	-40,1	-40,2	-37,3	-42,9	-44,0	-40,7	-39,7	-38,4	-37,3	-35,4	-40,1	-44,8	-40,6
2011	19,8	16,0	15,9	20,7	27,3	33,0	19,3	15,1	15,9	18,6	23,4	30,2	35,6
2012	0,0	4,3	-7,0	0,1	-8,2	0,1	0,3	3,1	-7,0	-4,0	-8,2	3,6	2,5
2013	2,1	2,2	3,2	6,6	13,8	-1,1	1,4	-0,3	3,2	-3,2	4,6	1,8	-9,3
2014	0,6	2,8	3,2	-1,8	5,9	-5,1	0,9	3,4	3,2	-0,2	5,9	-9,8	-29,2
T. I 2012	5,2	8,6	-2,1	3,7	-4,7	5,1	5,6	8,4	-2,1	1,9	-2,9	12,1	3,1
T. II 2012	-1,1	4,8	-11,6	-0,9	-9,2	0,3	-1,2	3,7	-11,6	-8,1	-10,4	-1,2	9,9
T. III 2012	-4,1	1,1	-11,2	-2,7	-14,3	0,2	-3,4	0,0	-11,2	-7,9	-12,3	2,5	1,2
T. IV 2012	0,7	2,8	-2,9	0,4	-4,3	-4,3	0,9	0,7	-2,9	-1,7	-6,6	2,8	-3,2
T. I 2013	0,3	0,4	-2,2	4,3	5,5	-1,5	-0,3	-2,6	-2,2	-6,2	-0,3	5,0	-6,2
T. II 2013	1,1	1,6	2,3	8,8	9,4	-9,8	0,8	-1,2	2,3	-3,8	-2,4	2,9	-21,9
T. III 2013	3,3	2,7	6,8	7,1	21,6	-9,1	2,8	1,6	6,8	-1,2	11,2	0,0	-1,7
T. IV 2013	3,8	4,0	6,9	5,9	18,9	-3,8	2,4	1,1	6,9	-1,1	9,8	-0,1	-6,8
T. I 2014	16	2,5	7,6	1,0	14,2	-1,7	2,0	2,0	7,6	1,8	13,7	-5,3	-20,4
T. II 2014	2,6	3,3	7,5	-2,1	10,8	-8,2	2,4	4,5	7,5	4,5	12,3	-4,5	-18,8
T. III 2014	2,6	4,2	3,6	-1,4	6,1	-14,3	1,8	3,7	3,6	1,6	4,1	-7,8	-37,8
T. IV 2014	-3,8	1,1	-5,1	-5,2	-5,9	-28,8	-3,3	3,5	-5,1	-8,4	-4,8	-20,0	-36,8
T. I 2015	-12,1	-5,1	-15,7	-14,2	-13,8	-33,6	-12,6	-1,1	-15,7	-16,0	-12,7	-37,3	-36,6

Sursa: Conform datelor Organizației Mondiale a Comerțului (la data de 07.2015).

Perioada	Sectorul extern: comerțul exterior ai principalilor parteneri economici													
	Ritmul de creștere al exportului de bunuri. f.p.s.a.p., %							Ritmul de creștere al importului de bunuri. f.p.s.a.p., %						
	Mondial	SUA	UE 28 intracom.	UE 28 extracom.	România	Federația Rusă	Ucraina	Mondial	SUA	UE 28 intracom.	UE 28 extracom.	România	Federația Rusă	Ucraina
Ian 2013	7,8	4,5	5,6	9,6	10,1	-2,2	-3,8	7,6	1,0	5,6	3,0	5,1	12,3	-5,0
Feb 2013	-2,1	-0,1	-3,0	2,2	11,1	-7,3	7,9	-4,8	-0,7	-3,0	-7,9	2,3	6,3	-7,3
Mar 2013	-1,6	-2,5	-8,2	1,8	-3,2	-5,0	-7,5	-4,1	-7,8	-8,2	-13,1	-6,7	-1,2	-6,1
Apr 2013	4,7	1,6	4,1	13,5	14,8	-1,4	4,6	4,4	0,7	4,1	-3,2	4,3	11,0	-8,1
Mai 2013	0,1	1,4	-1,0	8,6	2,3	-10,3	-20,9	-2,0	-0,8	-1,0	-5,7	-8,7	-6,4	-33,5
Iun 2013	0,6	1,7	4,0	4,5	11,8	2,2	-12,6	-0,6	-3,6	4,0	-2,4	-2,2	4,6	-23,6
Iul 2013	5,1	4,9	9,2	11,3	27,3	5,9	-9,5	5,3	2,4	9,2	4,7	19,6	1,7	-5,9
Aug 2013	2,9	3,1	2,9	2,9	16,6	3,0	-10,8	0,5	-0,9	2,9	-5,2	5,9	-5,5	-6,7
Sep 2013	2,5	0,2	7,9	7,0	20,6	3,8	-6,7	2,5	3,4	7,9	-2,7	8,2	4,2	7,9
Oct 2013	4,9	6,4	6,2	6,8	18,5	-5,6	-9,5	2,4	3,2	6,2	-2,4	6,5	-2,8	-3,9
Noi 2013	3,6	4,7	4,1	2,3	12,8	3,0	-6,4	-0,1	-2,9	4,1	-1,3	11,4	-0,9	-6,7
Dec 2013	4,7	0,9	11,3	8,7	27,3	2,0	5,4	4,3	3,1	11,3	0,8	12,4	3,3	-9,7
Ian 2014	3,0	2,8	5,1	0,8	8,0	2,0	-14,3	1,1	0,3	5,1	-1,2	6,5	-3,2	-11,4
Feb 2014	0,5	0,0	6,5	3,1	14,9	-13,0	-12,0	1,9	0,0	6,5	0,0	16,9	-9,0	-23,5
Mar 2014	2,1	4,0	11,1	-0,9	19,4	5,7	-6,4	3,2	6,9	11,1	6,7	17,3	-3,5	-24,4
Apr 2014	2,5	3,4	8,0	-2,7	8,1	7,0	-16,2	1,3	5,2	8,0	2,5	8,8	-7,0	-30,2
Mai 2014	2,8	3,8	8,3	-4,0	14,4	7,5	1,3	1,4	1,8	8,3	6,0	14,4	-1,0	-4,4
Iun 2014	3,4	2,6	6,2	0,6	10,0	-2,7	-7,8	4,5	6,9	6,2	5,1	13,7	-5,3	-18,0
Iul 2014	5,2	4,6	7,9	0,6	9,7	5,7	-7,9	2,4	3,6	7,9	6,8	8,0	-3,5	-33,9
Aug 2014	0,1	3,6	-0,3	-8,1	1,3	-2,5	-18,2	-1,4	1,9	-0,3	-2,9	-3,6	-10,9	-41,8
Sep 2014	3,8	3,8	2,8	3,0	6,7	-15,0	-16,8	3,4	5,8	2,8	0,6	7,2	-9,5	-37,7
Oct 2014	-1,1	2,3	-3,8	-5,0	-2,7	-4,4	-24,8	-2,3	2,9	-3,8	-7,1	-4,6	-12,5	-39,8
Noi 2014	-4,2	-1,1	-6,0	-5,5	-4,7	-21,5	-28,6	-5,2	0,7	-6,0	-10,7	-4,1	-22,5	-35,3
Dec 2014 ¹	-2,4	1,4	-5,4	-5,0	-11,3	-22,5	-32,7	-3,4	7,0	-5,4	-7,6	-5,9	-24,6	-35,1
Ian 2015 ¹	-10,2	-4,0	-16,4	-16,9	-9,1	-30,5	-32,1	-13,8	-2,8	-16,4	-18,7	-10,9	-40,7	-33,6
Feb 2015	-7,6	-4,2	-14,3	-15,6	-15,7	-19,9	-36,5	-13,6	-4,4	-14,3	-14,8	-14,5	-35,4	-40,4
Mar 2015	-12,3	-5,9	-15,6	-10,6	-15,9	-31,1	-32,2	-11,6	1,8	-15,6	-14,0	-12,5	-36,4	-35,5
Apr 2015	-13,1	-4,2	-18,9	-12,5	-17,7	-33,9	-39,5	-14,8	-5,5	-18,9	-18,8	-18,3	-40,8	-38,9

Sursa: Conform datelor Organizației Mondiale a Comerțului (la data de 07.2015).

Perioada	Mediul de afaceri			Numărul net de întreprinderi noi create
	Înregistrarea întreprinderilor	Radierea întreprinderilor		
2010	6488	3177		3311
2011	6740	3430		3310
2012	6273	3218		3055
2013	6231	2808		3423
2014	6263	2770		3493
Trimestrul I 2012	1757	852		905
Trimestrul II 2012	1499	760		739
Trimestrul III 2012	1378	845		533
Trimestrul IV 2012	1639	761		878
Trimestrul I 2013	1797	700		1097
Trimestrul II 2013	1509	668		841
Trimestrul III 2013	1379	657		722
Trimestrul IV 2013	1546	783		763
Trimestrul I 2014	1660	686		974
Trimestrul II 2014	1570	670		900
Trimestrul III 2014	1581	683		898
Trimestrul IV 2014	1452	731		721
Trimestrul I 2015	1602	778		824
Ian.14	501	221		280
Feb.14	552	220		332
Mar.14	607	245		362
Apr.14	539	249		290
Mai.14	527	190		337
Iun.14	504	231		273
Iul.14	589	248		341
Aug.14	474	219		255
Sep.14	518	216		302
Oct.14	520	190		330
Noi.14	466	204		262
Dec.14	466	337		129
Ian.15	481	215		266
Feb.15	579	280		299
Mar.15	542	283		259

Sursa: Conform datelor Camerei Înregistrărilor de Stat.

	Situția demografică													
	Numărul populației prezentă (mii locuitori) la inceputul anului		Născuți-vii		Decedați		Decedați în vârstă sub 1 an		Sporul natural		Căsătorii		Divorțuri	
	Numărul populației stabilă (mii locuitori) la inceputul anului		Numărul născuți- vii - total)		Numărul decedați - total (pers.)		Numărul decedați în vârstă sub 1 an - total (pers.)		Sporul natural (pers.)		Numărul căsătoriilor - total (numărul)		Numărul divorțurilor - total (numărul)	
	la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori	
2010	3563,7	3415,6	10474	11,4	43631	12,3	476	11,6	-3157	-0,9	26483	7,4	11504	3,2
2011	3560,4	3560,4	39162	11,0	29234	11,0	430	11,0	-72	0,0	25889	7,3	11119	3,1
2012	3559,5	3559,5	39435	11,1	39560	11,1	385	9,8	-125	0,0	24262	6,8	10637	3,0
2013	3557,6	3557,6	37859	10,6	38060	10,7	358	9,5	-201	-0,1	24448	6,9	10775	3,0
2014	3556,4	3413,2	38622	10,9	39489	11,1	368	9,5	-867	-0,2	25624	7,2	11090	3,1
Ianuarie 2013			3371	11,2	4089	13,5	35	10,4	-718	-2,3	1229	4,1	1115	3,7
Februarie 2013			6177	10,7	7405	12,9	66	7,9	-1228	-2,2	2409	4,2	1854	3,2
Martie 2013			8974	10,2	10859	12,4	92	8,4	-1885	-2,2	3899	4,4	2919	3,3
Aprilie 2013			11744	10,0	14169	12,1	122	9,6	-2425	-2,1	4615	3,9	3726	3,2
Mai 2013			14732	10,0	17285	11,7	152	9,8	-2553	1,7	6646	4,5	4768	3,2
Iunie 2013			17779	10,1	19936	11,3	178	10,1	-2157	1,2	9014	5,1	5506	3,1
Iulie 2013			21204	10,3	22592	10,9	209	9,9	-1388	-0,6	10927	5,3	6331	3,1
August 2013			24632	10,4	25105	10,6	232	9,4	-473	-0,2	14406	6,1	7097	3,0
Septembrie 2013			27960	10,5	27907	10,5	266	9,5	53	0,0	18039	6,8	7794	2,9
Octombrie 2013			31880	10,8	31416	10,6	294	9,2	464	0,2	21038	7,1	8644	2,9
Noiembrie 2013			35030	10,8	34724	10,7	325	9,3	306	0,1	23369	7,2	9745	3,0
Decembrie 2013			37859	10,6	38060	10,7	358	9,5	-201	-0,1	24448	6,9	10775	3,0
Trimestrul I 2014			8987	10,2	10955	12,5	99	11,0	1968	-2,3	4152	4,7	2957	3,4
Trimestrul II 2014			18248	10,3	20542	11,6	188	10,3	-2294	-1,3	9876	5,6	5653	3,2
Trimestrul III 2014			29068	10,9	28932	10,9	280	9,6	136	0,0	19319	7,3	8141	3,1
Trimestrul IV 2014			38622	10,9	39489	11,1	368	9,5	-867	-0,2	25624	7,2	11090	3,1
Trimestrul I 2015			9179	10,5	11166	12,7	90	9,8	-1987	-2,2	3893	4,4	2864	3,3

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

	Piața forței de muncă																	
	Numărul persoanelor economice activă (mii pers.)	Rata de activitate a populației, %				Numărul persoanelor ocupate (mii pers.)	Rata de ocupare a populației, %				Numărul șomerilor BIM (mii pers.)	Rata șomajului, %						
		Total	bărbați	femei	rural		Total	bărbați	femei	rural		Total	bărbați	femei	urban	rural		
																	urban	rural
2010	1235,4	41,6	45,0	38,6	47,2	37,5	1143,4	38,5	40,9	36,4	42,7	35,4	92,0	7,4	9,1	5,7	9,6	5,4
2011	1257,5	42,3	45,6	39,3	48,0	38,0	1173,5	39,4	42,1	37,1	44,1	36,0	84,0	6,7	7,7	5,6	8,2	5,2
2012	1214,5	40,7	43,5	38,2	47,0	36,0	1146,8	38,4	40,6	36,5	43,6	34,6	67,7	5,6	6,8	4,3	7,3	3,9
2013	1235,9	41,4	44,5	38,6	45,6	38,1	1172,8	39,3	41,8	37,0	42,8	36,6	63,1	5,1	6,0	4,1	6,3	4,1
2014	1232,4	41,2	44,1	38,6	44,1	39,1	1184,9	39,6	42,1	37,4	41,8	38,0	47,5	3,9	4,6	3,1	5,2	2,7
Trimestrul I 2012	1103,7	37,0	38,8	35,3	45,6	30,5	1023,9	34,3	35,2	33,6	41,9	28,6	79,8	7,2	9,5	5,0	8,1	6,2
Trimestrul II 2012	1266,9	42,5	45,6	39,6	46,3	39,6	1209,3	40,5	43,1	38,2	43,2	38,6	57,6	4,5	5,4	3,6	6,8	2,6
Trimestrul III 2012	1286,9	43,1	46,0	40,5	46,5	40,7	1224,7	41,1	43,3	39,0	43,1	39,6	62,2	4,8	5,9	3,7	7,3	2,8
Trimestrul IV 2012	1200,7	40,3	43,6	37,2	49,6	33,3	1129,3	37,9	40,6	35,4	46,2	31,8	71,4	5,9	7,0	4,9	7,0	4,8
Trimestrul I 2013	1121,0	37,5	39,7	35,6	45,8	31,5	1030,2	34,5	35,7	33,4	42,0	29,0	90,8	8,1	10,2	6,0	8,2	8,0
Trimestrul II 2013	1288,4	43,1	47,2	39,5	45,0	41,7	1227,6	41,1	44,5	38,0	42,1	40,3	60,8	4,7	5,6	3,8	6,4	3,3
Trimestrul III 2013	1328,2	44,5	47,7	41,6	46,0	43,3	1276,8	42,7	45,7	40,1	43,5	42,1	51,4	3,9	4,1	3,6	5,3	2,7
Trimestrul IV 2013	1205,8	40,4	43,4	37,6	45,8	36,2	1156,5	38,7	41,3	36,4	43,5	35,1	49,3	4,1	4,8	3,3	5,2	3,0
Trimestrul I 2014	1128,1	37,7	40,4	35,4	43,9	33,2	1070,6	35,8	37,9	33,9	41,2	31,8	57,5	5,1	6,1	4,1	6,0	4,2
Trimestrul II 2014	1328,6	44,5	47,8	41,5	45,0	44,1	1280,1	42,8	45,8	40,1	42,3	43,2	48,5	3,7	4,1	3,2	5,8	1,9
Trimestrul III 2014	1319,6	44,2	47,5	41,1	44,5	43,9	1275,7	42,7	45,6	40,0	42,4	42,9	43,9	3,3	4,0	2,6	4,6	2,3
Trimestrul IV 2014	1153,4	38,6	40,9	36,5	43,2	35,2	1113,1	37,2	39,0	35,6	41,3	34,2	40,2	3,5	4,5	2,4	4,2	2,8
Trimestrul I 2015	1151,9	38,6	41,2	36,1	43,7	34,5	1054,0	35,3	36,6	34,1	39,7	31,8	97,9	8,5	11,2	5,7	9,2	7,8

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Remunerarea muncii									
	Câștigul salarial mediu lunar - Total			Indicele câștigului salarial nominal lunar (față de anul precedent), %			Indicele câștigului salarial real lunar (față de anul precedent), %		
	MDL	USD	EUR	MDL	USD	EUR	MDL	USD	EUR
Ianuarie 2012	3139,0	265,8	206,1	110,7	114,5	118,6			103,5
Februarie 2012	3166,0	266,5	201,9	109,8	111,0	114,8			103,4
Martie 2012	3273,5	276,3	209,6	109,7	110,6	117,3			104,1
Aprilie 2012	3350,3	283,8	215,6	106,9	105,9	116,0			102,1
Mai 2012	3489,8	294,2	229,1	108,5	106,1	118,8			104,2
Iunie 2012	3913,5	323,8	258,4	110,0	105,5	121,0			106,1
Iulie 2012	3574,9	289,2	234,8	109,6	102,3	118,6			105,4
August 2012	3503,6	280,4	226,4	110,4	100,5	116,3			105,7
Septembrie 2012	3421,5	275,7	215,1	108,3	101,2	109,1			103,2
Octombrie 2012	3482,3	284,2	219,1	110,1	106,0	111,9			106,0
Noiembrie 2012	3527,8	286,1	222,9	109,2	103,8	109,8			105,3
Decembrie 2012	3888,8	318,9	243,1	104,9	101,4	102,0			100,8
Ianuarie 2013	3413,5	281,3	212,0	108,7	105,8	102,9			104,0
Februarie 2013	3380,1	279,5	208,8	106,8	104,9	103,4			102,4
Martie 2013	3638,7	295,4	227,8	111,2	106,9	108,7			106,7
Aprilie 2013	3739,7	302,9	232,9	111,6	106,7	108,0			106,8
Mai 2013	3758,5	304,2	234,0	107,7	103,4	102,1			101,9
Iunie 2013	3859,0	309,9	235,4	98,6	95,7	91,1			93,5
Iulie 2013	3908,5	308,3	235,7	109,3	106,6	100,4			104,8
August 2013	3832,4	300,5	225,8	109,4	107,2	99,7			105,5
Septembrie 2013	3758,5	292,0	218,8	109,8	105,9	101,7			105,7
Octombrie 2013	3785,4	290,3	213,0	108,7	102,1	97,2			103,8
Noiembrie 2013	3793,6	292,7	216,7	107,5	102,3	97,2			102,5
Decembrie 2013	4278,7	328,1	239,7	110,0	102,9	98,6			104,6
Ianuarie 2014	3777,4	286,9	210,4	110,2	101,6	98,9			104,9
Februarie 2014	3717,9	275,6	202,1	109,8	98,4	96,6			104,2
Martie 2014	3912,4	289,5	209,6	107,3	97,8	91,8			101,5
Aprilie 2014	4009,1	298,5	216,0	107,2	98,5	92,7			101,3
Mai 2014	4032,6	294,9	214,3	107,3	96,9	91,6			102,5
Iunie 2014	4203,9	301,9	222,1	108,9	97,4	94,4			103,7
Iulie 2014	4328,8	308,8	227,8	110,8	100,2	96,6			105,2
August 2014	4276,9	309,2	232,1	111,6	102,9	102,8			106,2
Septembrie 2014	4267,7	298,0	230,5	113,5	102,1	105,3			108,3
Octombrie 2014	4309,5	293,7	231,6	113,8	101,2	108,7			108,6
Noiembrie 2014	4354,9	291,4	233,3	114,8	99,6	107,7			109,5
Decembrie 2014	4865,4	315,2	255,7	113,7	96,1	106,7			108,6
Ianuarie 2015	4260,6	256,5	219,1	112,8	89,4	104,1			107,7
Februarie 2015	4241,2	225,2	198,1	114,1	81,7	98,0			107,1
Martie 2015	4397,3	236,0	217,1	112,4	81,5	103,6			104,9

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

	Veniturile disponibile ale populației MDL	Structura veniturilor disponibile ale populației, %						
		Veniturile disponibile ale populației						
		activitatea salariată	activitatea individuală agricolă	activitatea individuală non-agricolă	proprietate	prestații sociale	alte surse	
2010	1273,7	42,6	9,8	6,8	0,1	18,7	22,0	
2011	1444,7	44,7	10,0	6,8	0,4	18,1	20,1	
2012	1508,8	42,7	9,6	7,2	0,2	19,2	21,2	
2013	1681,4	41,6	9,1	6,9	0,2	19,9	22,3	
2014	1767,5	41,6	9,5	6,6	0,1	20,2	21,9	
Trimestrul I 2012	1439,3	43,9	10,1	5,9	0,1	18,4	21,6	
Trimestrul II 2012	1523,1	43,7	9,8	6,3	0,6	19,0	20,7	
Trimestrul III 2012	1507,3	41,4	9,1	8,5	0,0	20,6	20,4	
Trimestrul IV 2012	1572,5	41,7	9,3	8,0	0,1	18,8	22,1	
Trimestrul I 2013	1559,8	42,5	9,1	6,4	0,3	19,4	22,3	
Trimestrul II 2013	1667,2	43,7	10,0	6,3	0,1	18,8	21,0	
Trimestrul III 2013	1755,5	41,9	8,8	7,2	0,2	20,3	21,7	
Trimestrul IV 2013	1743,0	38,7	8,4	7,5	0,2	20,9	24,3	
Trimestrul I 2014	1650,0	42,6	10,1	5,9	0,1	20,0	21,2	
Trimestrul II 2014	1756,1	43,0	10,4	5,6	0,0	18,8	22,2	
Trimestrul III 2014	1787,4	40,7	9,0	6,6	0,1	21,4	22,3	
Trimestrul IV 2014	1877,8	40,1	8,8	8,1	0,2	20,7	22,0	
Trimestrul I 2015	1853,6	40,2	9,6	5,3	0,2	21,3	23,3	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Cheltuielile de consum ale populației													
	Structura cheltuielilor de consum ale populației, %												
	Cheltuielile de consum ale populației MDL	produse alimentare	băuturi alcoolice, tutun	îmbrăcămintă și încălțăminte	locuințe și comodități	dotarea locuinței	sănătate	transport	servicii de comunicații	agrement	învățământ	hotel, restaurant, cantină	alte bunuri și servicii
2010	1371,7	40,8	1,8	10,8	17,8	3,9	6,4	4,9	4,6	1,7	1,3	2,2	3,8
2011	1534,1	42,5	1,8	10,4	18,1	3,6	5,4	5,2	4,4	1,7	1,1	1,9	4,0
2012	1598,6	43,2	1,7	10,6	18,5	3,5	5,6	4,2	4,4	1,4	1,0	1,7	4,1
2013	1775,8	42,8	1,5	10,3	19,2	3,6	5,7	4,7	4,2	1,5	0,8	1,5	4,0
2014	1816,7	43,8	1,3	10,6	18,9	3,5	5,6	4,4	4,3	1,3	0,7	1,5	4,0
Trimestrul I 2012	1510,8	43,7	1,6	10,9	18,3	3,0	6,2	3,8	4,5	1,1	1,1	2,1	3,7
Trimestrul II 2012	1582,6	43,7	1,6	11,2	18,5	3,3	4,8	4,5	4,5	1,4	0,9	1,8	3,8
Trimestrul III 2012	1675,3	42,0	1,7	10,3	19,0	4,1	6,5	4,3	4,3	1,9	1,0	1,3	3,6
Trimestrul IV 2012	1624,4	43,3	1,7	10,2	18,3	3,7	5,0	4,4	4,2	1,4	1,0	1,8	5,0
Trimestrul I 2013	1656,1	43,4	1,7	9,6	18,3	3,2	6,7	4,6	4,5	1,3	0,8	1,8	4,1
Trimestrul II 2013	1761,8	44,3	1,5	10,6	19,0	3,2	4,7	4,9	4,3	1,0	0,9	1,5	4,1
Trimestrul III 2013	1888,0	40,9	1,4	10,2	20,3	3,8	5,8	5,1	4,0	2,0	0,8	1,7	4,0
Trimestrul IV 2013	1798,5	43,0	1,6	10,9	19,1	4,2	5,5	4,1	4,1	1,8	0,8	1,2	3,8
Trimestrul I 2014	1733,7	43,9	1,2	10,4	18,6	3,2	6,6	4,4	4,5	1,2	0,6	1,2	4,1
Trimestrul II 2014	1807,9	44,9	1,4	10,3	18,3	3,2	5,5	4,4	4,5	0,9	0,9	1,6	4,1
Trimestrul III 2014	1832,0	43,6	1,2	10,7	19,9	3,8	5,3	4,1	4,2	1,2	0,7	1,5	3,8
Trimestrul IV 2014	1893,7	42,9	1,5	11,1	18,7	3,9	5,2	4,4	4,2	1,7	0,7	1,5	4,1
Trimestrul I 2015	1913,1	41,5	1,4	11,0	17,1	3,5	7,7	4,9	4,4	1,6	0,6	1,6	4,7

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

		Infrapecțiuni																					
		Infrapecțiuni înregistrate - total, (cauze)			Infrapecțiuni contra vieții și sănătății persoanelor (cauze)			Infrapecțiuni privind viața sexuală (cauze)		Infrapecțiuni contra patrimoniului (cauze)							Infrapecțiuni contra sănătății publice și convingerilor sociale (cauze)		Infrapecțiuni contra familiei și minorilor (cauze)		Infrapecțiuni economice (cauze)		
		Total	Omor	Vătămare intenționată gravă	Total	Viol	Total	Furt	Tălhărie	Jaf	Escrocherie	Pungărie	Șantaj	Total	Infrapecțiuni legate de droguri	Total	Trafic de copii	Total	Contra-bandă	Fabricare a banilor falși	Total	Huliganism	
2010		33402	1892	265	416	368	18104	13646	185	1204	1841	395	64	1983	1794	204	23	1053	170	376	1122	955	
2011		35124	1799	216	360	461	19340	15060	152	1151	1574	554	44	1810	1658	597	24	1384	211	681	1342	1152	
2012		36615	1755	223	325	617	18751	14294	167	1175	1651	540	64	1785	1575	953	20	1928	163	1156	1514	1284	
2013		38157	1647	215	324	608	20391	15378	146	1144	2065	741	88	1305	1166	1474	20	1002	151	344	1625	1444	
2014		41786	1542	172	320	647	21875	16729	125	1127	2068	836	77	1439	1288	2423	24	1305	216	286	1804	1614	
Trimestrul I 2013		8250	326	55	66	154	4630	3535	47	267	424	182	17	308	274	317	7	224	30	84	383	341	
Trimestrul II 2013		18098	767	114	140	306	10004	7563	83	550	1002	378	39	568	496	663	14	492	68	188	784	694	
Trimestrul III 2013		27320	1175	150	220	455	14624	11037	121	829	1513	494	67	951	850	1067	17	724	103	256	1151	1025	
Trimestrul IV 2013		38157	1647	215	324	608	20391	15378	146	1144	2065	741	88	1305	1166	1474	20	1002	151	344	1625	1444	
Trimestrul I 2014		8940	336	42	67	156	4489	3350	28	245	467	173	25	316	276	492	6	319	54	46	389	352	
Trimestrul II 2014		18138	769	115	140	306	10012	7563	84	550	1007	378	41	575	503	663	14	501	73	188	786	694	
Trimestrul III 2014		30328	1116	129	223	497	15620	11828	83	840	1577	571	55	1093	979	1810	14	930	156	176	1296	1163	
Trimestrul IV 2014		41786	1542	172	320	647	21875	16729	125	1127	2068	836	77	1439	1288	2423	24	1305	216	286	1804	1614	
Trimestrul I 2015		8875	276	39	63	130	4601	3339	40	239	439	264	12	332	299	529	5	324	47	104	421	358	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Redactor-șef CE: Iulita BÎRCĂ
Redactor: Lucia CUTASEVICI
Designer copertă: Virgiliu MOREI

Adresa redacției: Complexul Editorial, INCE, MD-2064,
or. Chișinău, str. I. Creangă, 45, tel.: (+373-22) 50-11-30, fax: (+373-22) 74-37-94
web: www.ince.md/complexul-editorial/; e-mail: bircaiulita@mail.ru

Bun de tipar: 14.07.2015. Tirajul 300 ex.
Coli de tipar 7,4. Coli editoriale 8,3. Com. 10.
Complexul-Editorial al INCE, 2015